

RHIF YMCHWIL GYMDEITHASOL:
38/2016

DYDDIAD CYHOEDDI:
20/06/2016

Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen: Adroddiad Technegol

Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen:

Adroddiad Technegol

Chris Taylor¹, Trisha Maynard², Rhys Davies¹, Sam Waldron¹, Mirain Rhys¹, Sally Power¹, Laurence Moore¹, David Blackaby³ ac Ian Plewis⁴

(¹Sefydliad Ymchwil Gymdeithasol ac Economaidd, Data a Dulliau Cymru (WISERD), Prifysgol Caerdydd)

(²Prifysgol Eglwys Crist Caergaint)

(³Sefydliad Ymchwil Gymdeithasol ac Economaidd, Data a Dulliau Cymru (WISERD), Prifysgol Abertawe)

(⁴Prifysgol Manceinion)

Safbwyntiau'r ymchwilwyr a fynegir yn yr adroddiad hwn ac nid ydynt o reidrwydd yn eiddo i Lywodraeth Cymru

Am ragor o fanylion, cysylltwch ag:

Launa Anderson

Gwasanaethau Gwybodaeth a Dadansoddi

Llywodraeth Cymru

Parc Cathays

Caerdydd

CF10 3NQ

Ffôn: 029 2082 5274

Ebost: launa.anderson@wales.gsi.gov.uk

Cynnwys

Rhestr Acronymau	4
CRYNODEB GWEITHREDOL	5
1 Cyflwyniad i Gynllun y Gwerthusiad	11
Nodau ac Amcanion y Gwerthusiad.....	13
Cynllun a Methodoleg	14
Cyfyngiadau'r Cynllun Gwerthuso.....	18
Moeseg	19
Trefnu a Gweinyddu	20
2 Cam I y Gwerthusiad	22
Dadansoddiad Dogfennol o Ddeunyddiau a Chanllawiau'r Cyfnod Sylfaen	22
Cyfweiliadau â Rhanddeiliaid (swyddogion Llywodraeth Cymru, Cynghorwyr Cyfnod Sylfaen Awdurdodau Lleol, Swyddogion Hyfforddiant a Chymorth)	23
Arolwg Penaethiaid ac Ymarferwyr Arweiniol y Cyfnod Sylfaen	25
Dadansoddi Data Gweinyddol	27
3 Cam II y Gwerthusiad	30
Astudiaethau Achos.....	30
Ymweliadau Astudiaeth Achos	33
Dadansoddi Data Gweinyddol	37
4 Cam III y Gwerthusiad	40
Casglu Data Cam III	40
Fframwaith Dadansoddol.....	48
Cyfeiriadau.....	56
Rhestr Termau Allweddol.....	58
Atodiad A. Dogfennau Swyddogol a Ddefnyddiwyd yn y Dadansoddiad Dogfennol.....	60
Atodiad B. Dalen Wybodaeth Cyfweiliadau â Rhanddeiliaid	61
Atodiad C. Rhestr Cyfweiliadau â Chynghorwyr Cyfnod Sylfaen Awdurdodau Lleol	63
Atodiad D. Rhestr Cyfweiliadau â Swyddogion Hyfforddiant a Chymorth Awdurdodau Lleol	88
Atodiad E. Arolwg Cenedlaethol o Ysgolion.....	105
Atodiad F: Arolwg Cenedlaethol o Leoliadau a Ariennir Nas Cynhelir	119
Atodiad G. Gwahoddiad i Ysgolion Gymryd Rhan	130

Atodiad H. Gwybodaeth a Manylion Caniatâd ar gyfer Rhieni/Gofalwyr yn yr Ysgolion Astudiaeth Achos (Cam II)	131
Atodiad I. Offer Arsylwi Astudiaeth Achos.....	134
Atodiad J: Diffiniadau o Eiriau Arsylwi Allweddol	146
Atodiad K: Rhestr Cyfweiliadau Astudiaeth Achos.....	148
Atodiad L: Arolwg Disgyblion Blwyddyn Dau.....	153
Atodiad M: Arolwg Rhieni/Gofalwyr y Cyfnod Sylfaen.....	156
Atodiad N. Rhestr Cyfweiliadau ag Athrawon Blwyddyn Tri.....	166
Atodiad O. Gwybodaeth a Manylion Caniatâd ar gyfer Rhieni/Gofalwyr yn yr Ysgolion Astudiaeth Achos (Cam III)	170
Atodiad P. Gweithgareddau Plant Blwyddyn Dau (Cam III)	174

Mynegai Ffigurau

Ffigur 1: Trosolwg o Gynllun Cynyddu Fesul Cam ar gyfer Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen.....	15
Ffigur 2: Cynllun a Phrif Elfennau'r Gwerthusiad	16

Mynegai Tablau

Tabl 1: Crynodeb o'r Technegau Casglu Data a'r Cyfraddau Ymateb Cysylltiedig.....	17
Tabl 2: Crynodeb o Astudiaethau Achos fesul Rhanbarth.....	32
Tabl 3: Crynodeb o Ysgolion Astudiaeth Achos yn ôl Cam Gweithredu.....	32
Tabl 4: Ymweliad Ysgol Astudiaeth Achos Enghreifftiol	34
Tabl 5: Crynodeb o Ddibynadwyedd Rhwng y Rhai sy'n Barnu (IRR) ar gyfer Arsylwadau Ystafell Ddosbarth	36
Tabl 6: Fframwaith Dadansoddol Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen.....	49

Rhestr Acronymau

AWFPA	Cynghorwyr Cyfnod Sylfaen Cymru Gyfan
BERA	Cymdeithas Ymchwil Addysgol Prydain
CCA	Dadansoddiad Canlyniadau a Chostau
CSO	Astudiaeth Achos Arsylwi
DECIPHer	Y Ganolfan Datblygu a Gwerthuso Ymyriadau Cymhleth er mwyn Gwella Iechyd y Cyhoedd
ESRC	Y Cyngor Ymchwil Economaidd a Chymdeithasol
Estyn	Estyn yw Swyddfa Prif Arolygydd Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru ei Mawrhydi
FP	Y Cyfnod Sylfaen
FPA	Cynghorwyr y Cyfnod Sylfaen
IRR	Dibynadwyedd Rhwng y Rhai sy'n Barnu
CA1	Cyfnod Allweddol 1 y Cwricwlwm Cenedlaethol
CA2	Cyfnod Allweddol 2 y Cwricwlwm Cenedlaethol
MCS	Astudiaeth Carfan y Mileniwm
NCMA	Y Gymdeithas Genedlaethol Gwarchod Plant
NPD	Cronfa Ddata Genedlaethol y Disgyblion
CYBLD	Cyfrifiad Ysgolion Blynnyddol ar Lefel Disgyblion
AAA	Anghenion Addysgol Arbennig
TSO	Swyddogion Hyfforddiant a Chymorth
WISERD	Sefydliad Ymchwil Gymdeithasol ac Economaidd, Data a Dulliau Cymru
WPPA	Cymdeithas Darparwyr Cyn-ysgol Cymru

CRYNODEB GWEITHREDOL

Cyflwyniad a Nodau'r Adroddiad

1. Yn yr adroddiad hwn, rydym yn cyflwyno trafodaeth dechnegol ar y gwerthusiad tair blynedd (mis Awst 2011 i fis Awst 2014). Mae hyn yn cynnwys amlinelliad o gynllun y gwerthusiad, y dulliau a ddefnyddiwyd wrth werthuso a gwybodaeth fanwl arall am y gwerthusiad.
2. Mae'r Cyfnod Sylfaen yn bolisi blaenllaw Llywodraeth Cymru ar gyfer addysg y blynyddoedd cynnar (i blant 3 i 7 oed) yng Nghymru. Mae'n wyriad radical oddi wrth yr ymagwedd fwy ffurfiol, seiliedig ar gymhwysedd sy'n gysylltiedig â Chwricwlwm Cenedlaethol blaenorol Cyfnod Allweddol 1, gan argymhell dull datblygiadol, arbrol, seiliedig ar chwarae o addysgu a dysgu. Mae'r polisi wedi cael ei gyflwyno'n raddol yn ystod y saith mlynedd diwethaf fel ei fod yn cynnwys pob plentyn 3 i 7 oed yng Nghymru erbyn 2011/12.
3. Ym mis Ebrill 2011, roedd Llywodraeth Cymru, ar ran Gweinidogion Cymru, wedi gwahodd tendrau ar gyfer gwerthusiad annibynnol tair blynedd o'r Cyfnod Sylfaen. Yn dilyn proses dendro gystadleuol, penodwyd tîm amlddisgyblaethol o ymchwilwyr, o dan arweiniad yr Athro Chris Taylor o Brifysgol Caerdydd a Sefydliad Ymchwil Gymdeithasol ac Economaidd, Data a Dulliau Cymru (WISERD), i gynnal y gwerthusiad ym mis Gorffennaf 2011.
4. Mae gan y gwerthusiad tair blynedd (2011-2014) bedwar prif nod, fel yr amlinellwyd gan Lywodraeth Cymru yn ei manyleb tendr ymchwil wreiddiol:
 - gwerthuso pa mor dda y mae'r Cyfnod Sylfaen yn cael ei roi ar waith ac amlygu ffyrdd y gellir gwella (gwerthuso'r broses);
 - gwerthuso pa effaith y mae'r Cyfnod Sylfaen wedi'i chael hyd yma (gwerthuso'r canlyniad);
 - asesu gwerth am arian y Cyfnod Sylfaen (gwerthusiad economaidd); ac
 - sefydlu fframwaith gwerthuso ar gyfer olrhain allbynnau a deilliannau'r Cyfnod Sylfaen yn y dyfodol (y fframwaith gwerthuso).

5. Bu tri phrif adroddiad blynyddol. Mae'r adroddiad blynyddol cyntaf ar y gwerthusiad ar gyfer 2011/12 (Taylor *et al.* 2013) yn amlinellu gwaith y gwerthusiad yn ystod ei flwyddyn gyntaf ac yn rhoi crynodeb o'r ymchwil a'r canfyddiadau o Gam I y cynllun gwerthuso. Mae'r ail adroddiad blynyddol ar gyfer 2012/13 (Taylor *et al.* 2014) yn rhoi diweddariad technegol ar y gwerthusiad a'r dulliau a ddefnyddiwyd yng Ngham II y cynllun gwerthuso. Mae'r trydydd adroddiad (Taylor *et al.* 2015a), sef yr adroddiad terfynol, yn rhoi crynodeb o'r gwerthusiad gyfan ac yn cyflwyno canfyddiadau allweddol ac argymhellion.
6. Mae'r adroddiad hwn yn dwyn ynghyd y tri adroddiad hyn i amlinellu'r fethodoleg a'r dulliau a ddefnyddiwyd ar draws pob un o dair blynedd y gwerthusiad o'r Cyfnod Sylfaen.

Y Cynllun Gwerthuso

7. Mae'r gwerthusiad yn defnyddio cynllun sy'n cynyddu fesul cam i fanteisio ar gyflwyno'r Cyfnod Sylfaen yn ddilyniannol ar draws nifer o wahanol ysgolion a lleoliadau ar wahanol gyfnodau. Yn arbennig, mae llawer o'r gwerthusiad yn canolbwyntio ar gymharu carfanau dilynol o blant sydd wedi bod trwy'r tair set o leoliadau ysgol ar wahanol gamau o'r cyfnod gweithredu (y Cam Peilot, y Cam Dechrau'n Gynnar a'r Cam Cyflwyno Terfynol). Mae hyn yn ein galluogi i gymharu clystyrau o blant a dderbyniodd y Cyfnod Sylfaen â chlystyrau rheoli o blant na dderbyniodd y Cyfnod Sylfaen o fewn yr un garfan. Mae hefyd yn caniatáu i ni fodelu effaith amser y Cyfnod Sylfaen ar ei effeithiolrwydd a modelu effaith hyd y Cyfnod Sylfaen ar effeithiolrwydd.
8. Mae'r gwerthusiad yn defnyddio amrywiaeth eang o ddata a thystiolaeth, meintiol ac ansoddol, ac wedi'i seilio ar gasglu data sylfaenol a defnyddio data gweinyddol presennol. Cesglir data ar lefel genedlaethol ac ar lefel 41 ysgol astudiaeth achos a 10 lleoliad a ariennir nas cynhelir.
9. Mae prif elfennau'r gwerthusiad yn cynnwys:
 - dadansoddiad o ddogfennau'r Cyfnod Sylfaen sy'n amlinellu deunyddiau datblygu polisi, cyflawni ac arweiniad ar gyfer ymarferwyr;

- cyfweiliadau â swyddogion polisi Llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid cenedlaethol allweddol eraill;
- arolwg cenedlaethol o benaethiaid, rheolwyr canolfannau ac ymarferwyr arweiniol y Cyfnod Sylfaen; cyfweiliadau â staff awdurdod lleol sy'n gyfrifol am weithredu a darparu'r Cyfnod Sylfaen;
- dadansoddiad o Gronfa Ddata Genedlaethol y Disgyblion a'r Cyfrifiad Ysgolion Blynnyddol ar Lefel Disgyblion; ac
- ymweliadau astudiaeth achos - sy'n cynnwys cyfweiliadau â phenaethiaid, athrawon ac Ymarferwyr Ychwanegol, arsylwadau ystafell ddosbarth (o'r dosbarth derbyn i ddosbarthiadau Blwyddyn 2), holiadur i rieni, ac arolwg o blant Blwyddyn 2.

Cam I y Gwerthusiad (2011/12)

10. Roedd Cam I y gwerthusiad yn cynnwys:

- Tystiolaeth ddogfennol yn ymwneud â *chynllunio, darparu a gweithredu'r Cyfnod Sylfaen*: Roedd hyn yn cynnwys ystod eang o ddeunyddiau, fel dogfennau polisi, canllawiau, deunyddiau hyfforddi a deunyddiau'r cwricwlwm. Datblygwyd fframwaith damcaniaethol i ddadansoddi'r ddogfennaeth sy'n bodoli. Defnyddiwyd y dadansoddiad hwn yn bennaf i ddatblygu'r Model Rhesymeg Polisi cychwynnol a Damcaniaeth y Rhaglen ar gyfer gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen (Maynard *et al.* (2013).
- *Arolwg cenedlaethol o benaethiaid, rheolwyr canolfannau ac ymarferwyr arweiniol y Cyfnod Sylfaen yn cwmpasu pob lleoliad Cyfnod Sylfaen*: casglodd hwn wybodaeth am, ac ymatebion i, gymwysterau staff, cymarebau staff-disgybl, defnyddio cynorthwywyr ystafell ddosbarth, defnyddio amgylcheddau awyr agored, rhwystrau rhag gweithredu, gwariant ariannol, rhwystrau rhag gweithredu, agweddau tuag at y Cyfnod Sylfaen;
- *Cyfweiliadau â staff allweddol Llywodraeth Cymru ac awdurdodau lleol*: gwahoddodd hyn y cyfranogwyr i drafod cymorth i athrawon, darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn y Cyfnod Sylfaen, strategaethau monitro a gwerthuso, a rhannu data; a

- *Dadansoddiad cychwynnol o ddata addysgol gweinyddol (y Cyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar Lefel Disgyblion (CYBLD) a'r Gronfa Ddata Disgyblion Genedlaethol (NPD))*: ystyriodd hyn effaith ymddangosiadol cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen ar bresenoldeb, asesiadau athrawon ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 1 a'r Cyfnod Sylfaen ac asesiadau athrawon ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 2.
11. Roedd blwyddyn gyntaf y gwerthusiad hefyd yn cynnwys datblygu, samplu a threialu offer ymchwil yn fanwl ar gyfer yr ymweliadau astudiaeth achos Cam II y gwerthusiad.

Cam II y Gwerthusiad (2012/13)

12. Roedd Cam II y gwerthusiad yn bennaf yn cynnwys casglu data o 41 ysgol astudiaeth achos a 10 lleoliad a ariennir nas cynhelir. Dewiswyd ysgolion gan ddefnyddio samplu haenedig ar hap er mwyn sicrhau'r canlynol:
- gwahanol ranbarthau Cymru;
 - gwahanol gamau wrth gyflwyno'r Cyfnod Sylfaen i ysgolion; ac
 - ysgolion cyfrwng Cymraeg a Saesneg.
13. Cynhaliwyd ymweliadau astudiaeth achos rhwng mis Ionawr a mis Mehefin 2013. Roedd ymweliad ysgol nodweddiadol yn cymryd dau ddiwrnod ac yn cynnwys yr elfennau canlynol:
- arsylwi plant a staff mewn dosbarthiadau Meithrin, Derbyn, Blwyddyn 1 a Blwyddyn 2;
 - arolwg athrawon ystafell ddosbarth;
 - cyfweiliadau â phenaethiaid ac ymarferwyr arweiniol y Cyfnod Sylfaen;
 - cyfweiliadau neu grwpiau ffocws â Chynorthwyyr Addysgu a Dysgu; ac
 - arolwg o ddisgyblion Blwyddyn 2
14. Roedd Cam II y gwerthusiad hefyd yn cynnwys ail fersiwn o ddata gweinyddol cenedlaethol ar gyfer canlyniadau disgyblion gan ddefnyddio data blwyddyn ychwanegol.

Cam III y Gwerthusiad (2013/14)

15. Mae tair prif elfen i'r gwaith maes yng Ngham III y cynllun gwerthuso. Y rhain yw:

- Arolwg rhieni/gofalwyr: rhoddwyd yr arolwg hwn i holl rieni/gofalwyr plant yn y Cyfnod Sylfaen a Blynnyddoedd 3 a 4 yn yr ysgolion astudiaeth achos a'r lleoliadau a ariennir nas cynhelir. Fe'i cynlluniwyd i gasglu canfyddiadau ac agwedd rhieni a gofalwyr tuag at y Cyfnod Sylfaen.
- Cyfweiliadau ag athrawon Blwyddyn 3: Cyfwelwyd 16 o'r athrawon Blwyddyn 3 mwyaf profiadol ar draws 41 ysgol yr astudiaeth achos i archwilio'n fanylach materion pontio rhwng y Cyfnod Sylfaen a Chyfnod Allweddol 2.
- Gweithgareddau gyda phlant: roedd hyn yn cynnwys teithiau o amgylch ystafelloedd dosbarth gyda grwpiau bach o ddisgyblion Blwyddyn 1, trafodaethau grŵp ffocws gyda disgyblion Blwyddyn 2 a chyfres o dasgau 'sgiliau meddwl' grŵp ac unigol gyda disgyblion Blwyddyn 2, a phob un ohonynt o'r saith ysgol astudiaeth achos.

16. Rhan bwysig arall o Gam III y gwerthusiad yw dadansoddi ac adrodd ar ganfyddiadau. Roedd hyn yn gofyn am sefydlu fframwaith dadansoddi i amlygu amrywiaeth o bynciau a themâu allweddol y disgwyliwyd iddynt ffurfio sail i'r Adroddiad Gwerthuso Terfynol. Roedd hyn yn cynnwys y pynciau canlynol:

- Rheolaeth ac arweinyddiaeth
- Hyfforddiant, cymorth ac arweiniad
- Staffio
- Plant a theuluoedd
- Addysgeg a dealltwriaeth
- Yr amgylchedd (dan do/awyr agored)
- Y Gymraeg
- Llythrennedd a rhifedd
- Enghreifftiau o ymarfer yn y Cyfnod Sylfaen
- Effeithiau a adroddwyd

- Cynnwys y plentyn a lles y plentyn
 - Pontio ac Asesu
 - Datblygu'r Cyfnod Sylfaen yn y dyfodol
 - Adroddiad 1 yr NPD (Cam I)
 - Adroddiad 2 yr NPD (Cam II)
 - Adroddiad 3 yr NPD (Cam III)
 - Gwerthusiad economaidd
 - Adroddiad technegol
17. Roedd Cam III y gwerthusiad yn cynnwys dadansoddiad pellach o ddata gweinyddol cenedlaethol, ond gyda phwyslais penodol ar y berthynas rhwng ymarfer a arsylwyd a chanlyniadau yn y Cyfnod Sylfaen.
18. Yn olaf, roedd y dadansoddiad yng Ngham III y gwerthusiad yn cynnwys gwerthusiad economaidd o'r Cyfnod Sylfaen.

1 Cyflwyniad i Gynllun y Gwerthusiad

- 1.1. Mae'r Cyfnod Sylfaen yn ymddangos fel petai'n wyriad radical oddi wrth yr ymagwedd fwy ffurfiol, seiliedig ar gymhwysedd at addysg plentyndod cynnar sydd wedi bod yn gysylltiedig â'r Cwricwlwm Cenedlaethol weithiau. Gan ddefnyddio tystiolaeth o raglenni blynyddoedd cynnar da yn Llychlyn, Reggio Emilia a Seland Newydd (Te Whāriki) sy'n dangos bod mabwysiadu cwricwlwm rhy ffurfiol ac addysgu ffurfiol helaeth cyn chwech neu saith oed yn gallu arwain at safonau cyrhaeddiad is yn y tymor hwy, mae'n hyrwyddo ymagwedd arbrofol, seiliedig ar chwarae at ddysgu ar gyfer plant 3 i 7 oed. Mae'n pwysleisio lle canolog y plentyn ac arwyddocâd lles plant, ac mae o blaid cydbwysedd rhwng gweithgareddau a gychwynnir gan y plentyn ac a gyfeirir gan yr ymarferydd (neu a gychwynnir gan yr ymarferydd) mewn amgylcheddau dan do ac awyr agored ysgogol.
- 1.2. Ym mis Ebrill 2011, roedd Llywodraeth Cymru, ar ran Gweinidogion Cymru, wedi gwahodd tendrau ar gyfer gwerthusiad annibynnol tair blynedd o'r Cyfnod Sylfaen. Yn dilyn proses dendro gystadleuol, penodwyd tîm amlddisgyblaethol o ymchwilwyr a arweiniwyd gan Brifysgol Caerdydd ar y cyd â Sefydliad Ymchwil Gymdeithasol ac Economaidd, Data a Dulliau Cymru (WISERD), i gynnal y gwerthusiad ym mis Gorffennaf 2011.
- 1.3. Mae'r tîm ymchwil yn cynnwys arbenigwyr blaenllaw yn eu priod feysydd ac o nifer o wahanol brifysgolion yng Nghymru a Lloegr:
- Yr Athro Chris Taylor (Cyfarwyddwr) (Prifysgol Caerdydd a WISERD)
 - Yr Athro Trisha Maynard (Cyddyfarwyddwr) (Prifysgol Eglwys Crist Caergaint)
 - Yr Athro Laurence Moore (Prifysgol Caerdydd a DECIPHer)
 - Yr Athro Sally Power (Prifysgol Caerdydd a WISERD)
 - Yr Athro David Blackaby (Prifysgol Abertawe a WISERD)
 - Yr Athro Ian Plewis (Prifysgol Manceinion)

- Mr Rhys Davies (Prifysgol Caerdydd a WISERD)
- Dr Sam Waldron (Prifysgol Caerdydd a WISERD)
- Dr Mirain Rhys (Prifysgol Caerdydd a WISERD)

1.4. Dechreuodd y gwerthusiad ym mis Awst 2011 ac roedd wedi'i gwblhau erbyn mis Rhagfyr 2014.

1.5. Mae'r gwerthusiad yn defnyddio cynllun sy'n cynyddu fesul cam i fanteisio ar gyflwyno'r Cyfnod Sylfaen yn ddilyniannol ar draws nifer o wahanol ysgolion a lleoliadau ar wahanol gyfnodau. Yn arbennig, mae llawer o'r gwerthusiad yn canolbwyntio ar gymharu carfanau dilynol o blant sydd wedi bod trwy'r tair set o leoliadau ysgol ar wahanol gamau o'r cyfnod gweithredu: lleoliadau'r Cam Peilot, lleoliadau'r Cam Dechrau'n Gynnar a lleoliadau'r Cam Cyflwyno Terfynol.

1.6. Mae lleoliadau'r Cam Peilot yn cyfeirio at y 22 ysgol a'r 22 lleoliad a ariennir nas cynhelir a gyflwynodd y Cyfnod Sylfaen gyntaf yn 2004/05. Roedd hyn yn cynnwys un ysgol a gynhelir ac un lleoliad a ariennir nas cynhelir ym mhob awdurdod lleol yng Nghymru. Nid yw'n gwbl glir sut y dewiswyd yr ysgolion hyn. Gofynnwyd i bob awdurdod lleol enwebu ysgol a lleoliad a ariennir nas cynhelir, a gwnaed y dewis terfynol gan Lywodraeth Cymru. Ond nid yw'n glir ar ba sail yr enwebwyd neu y dewiswyd ysgolion a lleoliadau yn y diwedd ac nid yw'n gyson o reidrwydd ar draws awdurdodau lleol (Maynard *et al.* (2013).

1.7. Mae lleoliadau'r Cam Cynnar yn cyfeirio at 22 ysgol a 22 lleoliad a ariennir nas cynhelir arall a gyflwynodd y Cyfnod Sylfaen gyntaf yn 2006/07. Unwaith eto, roedd hyn yn cynnwys un ysgol a gynhelir ac un lleoliad a ariennir nas cynhelir ym mhob awdurdod lleol yng Nghymru. Dewiswyd y lleoliadau Cam Cynnar hyn ar y sail eu bod wedi'u lleoli mewn ardaloedd Dechrau'n Deg – rhaglen seiliedig ar ardal gan Lywodraeth Cymru sy'n targedu cymorth at deuluoedd sydd â phlant iau na pedwar blwydd oed yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig yng Nghymru. O ganlyniad, roedd y lleoliadau Cam Cynnar hyn yn

gwasanaethu nifer anghymesur yn fwy o deuluoedd a oedd dan anfantais yn economaidd-gymdeithasol.

- 1.8. Mae lleoliadau'r Cam Cyflwyno Terfynol yn cyfeirio at yr holl ysgolion a gynhelir a lleoliadau a ariennir nas cynhelir eraill nad oeddent yn ymwneud â dau gam cyntaf gweithredu'r Cyfnod Sylfaen. Cyflwynodd y lleoliadau hyn y Cyfnod Sylfaen gyntaf yn 2009/10, dair blynedd ar ôl y lleoliadau Cam Cynnar a phum mlynedd ar ôl y lleoliadau Cam Peilot.
- 1.9. Mae'r gwerthusiad hefyd yn defnyddio amrywiaeth o ddulliau i sicrhau ei fod yn casglu cynifer o agweddau â phosibl ar weithredu a chyflawni rhaglen y Cyfnod Sylfaen, a'i heffeithiau.
- 1.10. Cynhaliwyd y gwerthusiad mewn tri Cham i raddau helaeth. Roedd yr adroddiad blynyddol cyntaf (Taylor *et al.* 2013) yn amlinellu cynllun a methodoleg y gwerthusiad yn fanwl, ac adroddodd ar waith y gwerthusiad yn ystod ei flwyddyn gyntaf, ar gyfer y cyfnod o fis Awst 2011 i fis Gorffennaf 2012. Roedd hyn yn cyd-daro â Cham I y cynllun gwerthuso. Rhoddodd yr ail adroddiad blynyddol (Taylor *et al.* 2014) ddiweddariad ar y gwerthusiad a chynnwys Cam II y cynllun gwerthuso. Roedd yr adroddiad gwerthuso terfynol yn canolbwyntio ar ganfyddiadau allweddol ac argymhellion y gwerthusiad.
- 1.11. Yn y Bennod hon, cyflwynwn y gwerthusiad a'i gynllun cyffredinol.

Nodau ac Amcanion y Gwerthusiad

- 1.12. Mae gan y gwerthusiad tair blynedd (2011-2014) bedwar prif nod, fel yr amlinellwyd gan Lywodraeth Cymru yn ei manyleb tendr ymchwil wreiddiol:
 - gwerthuso pa mor dda y mae'r Cyfnod Sylfaen yn cael ei roi ar waith ac amlygu ffyrdd y gellir gwella (gwerthuso'r broses)
 - gwerthuso pa effaith y mae'r Cyfnod Sylfaen wedi'i chael hyd yma (gwerthuso'r canlyniad)

- asesu gwerth am arian y Cyfnod Sylfaen (gwerthusiad economaidd)
- sefydlu fframwaith gwerthuso ar gyfer olrhain allbynnau a deilliannau'r Cyfnod Sylfaen yn y dyfodol (y fframwaith gwerthuso).

1.13. Mae *Gwerthuso'r Broses* yn ymwneud yn bennaf â gwerthuso gweithredu'r Cyfnod Sylfaen. Mae *Gwerthuso Canlyniadau* yn ymwneud yn bennaf â chanlyniadau neu effeithiau'r Cyfnod Sylfaen ar alluoedd plant yn y Cyfnod Sylfaen. Diben y *Gwerthusiad Economaidd* oedd ymgymryd â dadansoddiad cost a budd o'r Cyfnod Sylfaen. Ond oherwydd natur y data a oedd ar gael ac ystod eang y canlyniadau bwriadedig (gan gynnwys canlyniadau na ellir eu harsylwi eto), cynhaliwyd Dadansoddiad Canlyniadau Cost (CCA) dangosol. Yr allbwn allweddol olaf o'r gwerthusiad yw datblygu *Fframwaith Gwerthuso* ar gyfer Llywodraeth Cymru i gefnogi gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen yn y dyfodol.

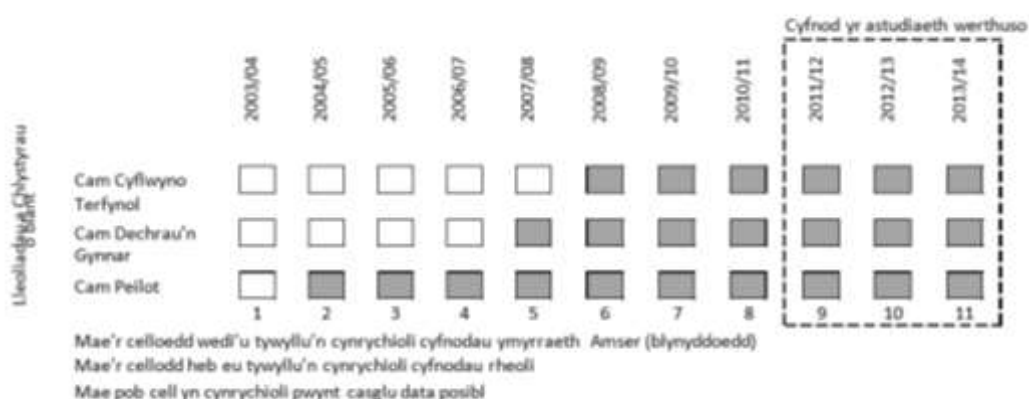
Cynllun a Methodoleg

1.14. Wrth ddatblygu'r fethodoleg a'r cynllun ymchwil ar gyfer y gwerthusiad hwn, roedd nifer o ystyriaethau yn ymwneud â gweithredu'r Cyfnod Sylfaen yn ddylanwadol. Y brif nodwedd a ddefnyddiwyd fel sail i gynllunio'r gwerthusiad oedd y ffordd y cyflwynwyd y Cyfnod Sylfaen yn ddilyniannol dros amser. Yn y gwerthusiad hwn, felly, gwahaniaethwn rhwng ysgolion/lleoliadau ar dri cham gweithredu (Ffigur 1). Amlinellir nodweddion allweddol eraill y Cyfnod Sylfaen yn Taylor *et al.* (2013).

1.15. Mae strwythur cyffredinol y gwerthusiad hwn yn dilyn cynllun sy'n cynyddu fesul cam (Brown a Lilford 2006; Hussey a Hughes 2007). Mae hyn yn manteisio ar gyflwyno'r Cyfnod Sylfaen yn ddilyniannol ar draws nifer o ysgolion/lleoliadau mewn tri cham gweithredu gwahanol, y cyfeirir atynt fel lleoliadau Peilot, Dechrau'n Gynnar a Chyflwyno

Terfynol (gweler Ffigur 1). Mae hyn yn ein galluogi i gymharu clystyrau o blant y cyflwynwyd y Cyfnod Sylfaen iddynt yn gynnar â chlystyrau rheoli o blant na ddilynodd y Cyfnod Sylfaen o fewn yr un garfan. Mae hyn yn cyfrannu at y gwerthusiad canlyniadau.

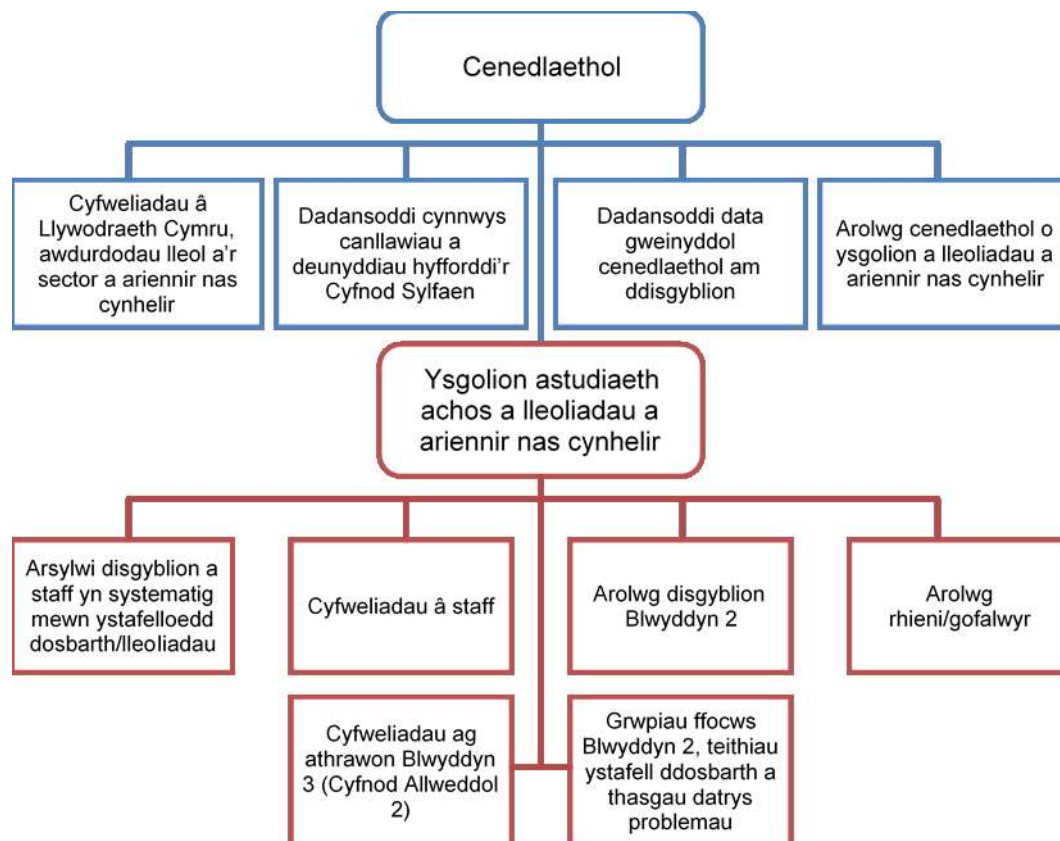
Ffigur 1: Trosolwg o Gynllun Cynyddu Fesul Cam ar gyfer Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen

- 1.16. Mae'r gwerthusiad yn defnyddio amrywiaeth eang o ddata a thystiolaeth, meintiol ac ansoddol, ac wedi'i seilio ar gasglu data sylfaenol a defnyddio data presennol (data gweinyddol a data arall). Trefnwyd hyn ar ddwy raddfa ddaearyddol: ar lefel *genedlaethol* ac ar lefel ysgolion *astudiaeth achos* unigol (gweler Ffigur 2).
- 1.17. Trefnwyd casglu data mewn tri cham yn ystod y gwerthusiad: Cam I (Ionawr 2012-Medi 2012); Cam II (Medi 2012-Mehefin 2013); a Cham III (Medi 2013-Ebrill 2014).
- 1.18. Mae Tabl 1 yn crynhoi'r prif dechnegau casglu data a ddefnyddiwyd yn y tri cham gwerthuso a'r meintiau ymateb cysylltiedig ar gyfer pob grŵp.
- 1.19. Cynlluniwyd y gwerthusiad i sicrhau ein bod ni'n cael llawer o ganfyddiadau ar wahanol agweddau'r Cyfnod Sylfaen. Weithiau, mae hyn yn golygu ein bod ni'n gofyn cwestiynau tebyg i wahanol bobl neu randdeiliaid. Weithiau, mae'n golygu ein bod ni'n cymharu'r hyn y mae

pobl (e.e. ymarferwyr) yn ei ddweud â'r hyn y maen nhw'n ei wneud â mesurau 'gwrthrychol' eraill o'r un canlyniad. Yn aml, cyfeirir at hyn fel 'triongli' mewn ymchwil gwyddor gymdeithasol.

Ffigur 2: Cynllun a Phrif Elfennau'r Gwerthusiad

1.20. Mae defnyddio cryn dipyn o 'driongli' mewn gwerthusiad fel hyn yn arwain at dri phrif fudd. Y cyntaf yw y gall helpu i ddilysu ac ychwanegu cyfiawnhad pellach at ganfyddiad penodol. Yr ail brif fudd yw bod cyfuno'r safbwyntiau niferus hyn yn debygol o arwain at ddealltwriaeth fanylach o'r ffenomen neu'r canfyddiad. Y trydydd prif fudd yw lle y gwelwn wrthddywediadau ymddangosiadol rhwng gwahanol ffynonellau tystiolaeth. Yn y gwerthusiad hwn, ceir nifer o ddigwyddiadau pwysig iawn o hyn. Pan fydd gwrthddywediadau ymddangosiadol o'r fath yn codi, mae'n bwysig nodi nad yw hyn yn golygu bod un ffynhonnell

dystiolaeth neu'r llall yn 'anghywir'. Yn hytrach, wrth geisio deall y gwrthddywediad neu'r paradocs, rydym yn aml yn gallu datgelu canfyddiadau newydd na fyddem wedi sylwi arnynt fel arall.

Tabl 1: Crynodeb o'r Technegau Casglu Data a'r Cyfraddau Ymateb Cysylltiedig

Ymatebwyr, Cyfranogwyr ac Arsylwadau	Nifer*
Cam I	
Arolwg Cenedlaethol o Benaethiaid	361 ^a
Arolwg Cenedlaethol o Ddarparwyr a Ariennir Nas Cynhelir	243 ^b
Cyfweliadau â Chynghorwyr Cyfnod Sylfaen Awdurdodau Lleol	19
Cyfweliadau â Swyddogion Hyfforddiant a Chymorth Awdurdodau Lleol	18
Cyfweliadau â Sefydliadau Ambarél Nas Cynhelir	4
Cam II	
Arsylwadau Plant	3,343
Ystafelloedd Dosbarth a Arsylwyd	131
Sesiynau a Arsylwyd	239
Ymarferwyr a Arsylwyd	824
Arolwg Disgyblion Blwyddyn 2	671 ^c
Cyfweliadau â Phenaethiaid	41
Cyfweliadau ag Athrawon	118
Cyfweliadau ag Ymarferwyr Arweiniol y Cyfnod Sylfaen	37
Cyfweliadau ag Arweinwyr Lleoliadau Nas Cynhelir	10
Cyfweliadau â Chynorthwyywyr Addysgu a Dysgu Lleoliadau Nas Cynhelir	14
Cyfweliadau â Chynorthwyywyr Addysgu a Dysgu Ysgolion	121
Cam III	
Arolwg rhieni/gofalwyr	1,008 ^d
Cyfweliadau ag athrawon Blwyddyn 3	16
Teithiau dan arweiniad disgyblion Blwyddyn 1 (tua 5 disgybl fesul taith)	6
Grwpiau ffocws disgyblion Blwyddyn 2 (tua 4 disgybl fesul grŵp)	7

* Nid yw hyn yn cynnwys unrhyw arsylwadau na chyfranogwyr o dreialu offer casglu data Cyfraddau ymateb: a = 26%; b = 30%; c = 100%; d = tua 15%.

1.21. Mae hefyd yn golygu y dewisodd y gwerthusiad ddefnyddio cynllun dulliau cymysg (Gorard a Taylor 2004), gan gasglu amrywiaeth eang o wahanol fathau o ddata – ansoddol a meintiol.

1.22. Trafodir pob cam o'r gwerthusiad yn fanylach yn y Penodau canlynol.

Cyfyngiadau'r Cynllun Gwerthuso

1.23. Mae yna nifer o gyfyngiadau i'r gwerthusiad. Y prif gyfyngiad yw bod y gwerthusiad wedi dechrau ar ôl i'r Cyfnod Sylfaen gael ei gyflwyno. Er y bu'n bosibl cymharu canlyniadau addysgol o ddata gweinyddol a oedd ar gael cyn ac ar ôl iddo gael ei gyflwyno, ni ellir cymharu'r arsylwadau mwy ansoddol eraill ag arsylwadau cyn iddo gael ei gyflwyno.

1.24. Cyfyngiad arall yw nad yw'r gwerthusiad wedi cael ei gynllunio i archwilio'n benodol effaith y Cyfnod Sylfaen mewn gwahanol fathau o ysgolion. Er enghraifft, ni wnaethom unrhyw ddarpariaeth i gynnwys Ysgolion Arbennig yn ein lleoliadau astudiaeth achos. Yn ail, mae'r nifer gymharol gyfyngedig o ysgolion astudiaeth achos y gellid eu cynnwys yn y gwerthusiad hwn yn golygu nad yw'n bosibl archwilio'r effaith benodol ar ysgolion dwyieithog, ffydd neu wledig. Yn olaf, rydym yn cymharu rhwng gwahanol ranbarthau o Gymru yn unig ac nid yn archwilio gweithredu'r Cyfnod Sylfaen ym mhob awdurdod lleol yn systematig.

1.25. Mae prif gyfyngiad olaf y gwerthusiad yn ymwneud â natur gymhleth y system addysg. Mae'r Cyfnod Sylfaen yn cynrychioli diwygiad cyffredinol o'r cwricwlwm cenedlaethol ar gyfer plant tair i saith oed. Ochr yn ochr â hyn, bu nifer o fentrau a pholisïau addysg eraill a allai fod wedi cael effaith ar weithredu'r Cyfnod Sylfaen.

1.26. Er enghraifft, mae Taylor *et al.* (2015a) yn disgrifio'r tyndra posibl rhwng y Cyfnod Sylfaen a chyflwyno'r Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd. Yn ogystal, cyflwynwyd y Grant Amddifadedd Disgyblion, sy'n

ceisio lliniaru effaith amddifadedd economaidd-gymdeithasol ar ddysgwyr, yn 2012 hefyd (Pye *et al.* 2014). Polisi pwysig arall a oedd yn cyd-fynd â chyflwyno'r Cyfnod Sylfaen a'r gwerthusiad hwn oedd Cynllun Gweithredu Ymddygiad a Phresenoldeb Llywodraeth Cymru yn 2009, a ddiwygiwyd wedi hynny yn 2011.

- 1.27. Mae bob amser wedi bod yn anodd iawn ceisio amlygu achos ac effaith mentrau addysgol wedi'u targedu ar ganlyniadau. Mae hyd yn oed yn fwy cymhleth priodoli achosiaeth i ddiwygiad cyffredinol. Ond mae gwneud hyn a gwahaniaethu rhwng cyfraniadau polisïau addysgol niferus yn ymgymeriad mawr, a phrin y mae gan unrhyw werthusiad yr adnoddau na'r gallu i'w gyflawni.
- 1.28. Drwy gydol y broses o adrodd ar y gwerthusiad, mae'r tîm ymchwil wedi cyflwyno canfyddiadau allweddol yn ofalus iawn. Yn arbennig, cymerwyd gofal mawr wrth wahaniaethu rhwng canfyddiadau y gellir eu cadarnhau (e.e. drwy ddefnyddio cymaryddion a thriongli) a'r rhai hynny y ceir llai o gefnogaeth ar eu cyfer.

Moeseg

- 1.29. Mae'r ymchwilydd arweiniol yn aelod o Gymdeithas Ymchwil Addysgol Prydain (BERA), ac mae'r gwerthusiad yn cadw at Ganllawiau Moesegol BERA ar gyfer Ymchwil Addysgol (2004) a Siarter BERA ar gyfer Arfer Da wrth Gyflogi Ymchwilwyr dan Contract (2001). Mae cymeradwyaeth foesegol o flaen llaw ar gyfer pob elfen o'r gwerthusiad yn cadw at Fframwaith Moeseg Ymchwil Prifysgol Caerdydd ac mae'r holl ymchwilwyr wedi cael archwiliadau gan y Swyddfa Cofnodion Troseddol (CRB).

- 1.30. Drwy gydol y gwerthusiad, cynhyrchwyd taflenni gwybodaeth manwl (yn Gymraeg a Saesneg) ar gyfer yr holl gyfranogwyr posibl yn eu gwahodd i gymryd rhan. Ar gyfer yr arsylwadau astudiaeth achos (gweler Pennod 3), cynigiwyd ffurflen optio allan¹ i'r holl rieni/gofalwyr.
- 1.31. Wrth gael gafael ar ddata o Gronfa Ddata Genedlaethol y Disgyblion a'i ddadansoddi, mae Llywodraeth Cymru wedi darparu data dienw am ddisgyblion unigol gyda newidynnau sy'n sicrhau nad yw'n bosibl adnabod disgyblion unigol ac na ellir eu cysylltu â data arall a allai adnabod disgyblion unigol. Cyflwynir y dadansoddiadau o ddata ar lefel disgybl ar gyfer carfanau a grwpiau penodol a sicrheir bod data unigol a enwir yn aros yn anhysbys ac yn gyfrinachol.
- 1.32. Dylid nodi bod pob ysgol sy'n cymryd rhan a phob ymatebwr wedi cael sicrwydd o gyfrinachedd wrth gyflwyno'r canlyniadau. Felly, ni fydd unrhyw staff nac ysgolion yn cael eu henwi mewn unrhyw adroddiadau gwerthuso, ac mae disgrifiadau o ysgolion neu leoliadau wedi cael eu cadw'n gynnil iawn er mwyn osgoi eu hadnabod.

Trefnu a Gweinyddu

- 1.33. Ymchwilydd arweiniol a chyfarwyddwr y gwerthusiad yw'r Athro Chris Taylor, sydd wedi'i leoli yn Sefydliad Ymchwil Gymdeithasol ac Economaidd, Data a Dulliau Cymru (WISERD) ym Mhrifysgol Caerdydd. Ochr yn ochr â'r cyfarwyddwr, ceir grŵp o uwch academyddion sydd wedi'u lleoli mewn gwahanol brifysgolion yng Nghymru a Lloegr sy'n rhoi cymorth angenrheidiol yn eu priod ddisgyblaethau a meysydd arbenigedd fel sy'n ofynnol. Cefnogwyd y gwerthusiad hefyd gan ddau ymchwilydd llawn amser ac un gweinyddwr rhan-amser.

¹ Anfonwyd llythyr adref at yr holl rieni/gofalwyr yn rhoi gwybod iddynt am natur yr ymchwil ac yn gofyn iddynt roi gwybod i'r ysgol os nad oeddent am i'w plentyn gael ei gynnwys.

- 1.34. Mae Llywodraeth Cymru yn cynnull a chydlynu grŵp Cyngori ar y Cyfnod Sylfaen ar gyfer y gwerthusiad, y mae ei aelodau'n dod o'r Adran Addysg a Sgiliau, gan gynnwys cydweithwyr sy'n gyfrifol am y Cyfnod Sylfaen, a chydweithwyr o'r Gwasanaethau Gwybodaeth a Dadansoddi yn Llywodraeth Cymru. Mae'r grŵp cyngori hefyd yn cynnwys cynrychiolwyr o Estyn ac awdurdodau lleol. Amlinellir y cylch gorchwyl ar gyfer y grŵp hwn yn Taylor *et al.* (2013).
- 1.35. Yn ogystal, mae gan y tîm gwerthuso ei Grŵp Cyngori Tîm Gwerthuso ei hun sy'n annibynnol ar Lywodraeth Cymru. Mae aelodau'r Grŵp hwn yn cynnwys penaethiaid, ymarferwyr, rhieni/gofalwyr, rhanddeiliaid allweddol o'r sector addysg uwch (gan gynnwys ymchwilwyr academiaidd blaenllaw a darparwyr Addysg Gychwynnol i Athrawon), a chynrychiolwyr o'r sector nas cynhelir. Mae'r cylch gorchwyl ar gyfer y grŵp hwn ar gael hefyd yn Taylor *et al.* (2013).

2 Cam I y Gwerthusiad

- 2.1 Yn yr adroddiad blynyddol cyntaf (Taylor *et al.* 2013), rhoesom ddisgrifiad manwl o Gam I y gwerthusiad (2011/12). Roedd y cam hwn yn cynnwys pedair prif elfen:
- (a) Dadansoddiad dogfennol o ddeunyddiau a chanllawiau'r Cyfnod Sylfaen
 - (b) Cyfweiliadau â rhanddeiliaid (swyddogion Llywodraeth Cymru, Cynghorwyr Cyfnod Sylfaen Awdurdodau Lleol, Swyddogion Hyfforddiant a Chymorth)
 - (c) Arolwg penaethiaid ac ymarferwyr arweiniol y Cyfnod Sylfaen
 - (d) Dadansoddi data CYBLD/NPD

Dadansoddiad Dogfennol o Ddeunyddiau a Chanllawiau'r Cyfnod Sylfaen

- 2.2 Y gweithgarwch ymchwil cyntaf i'w gynnal oedd dadansoddiad dogfennol o'r holl ddeunyddiau, dogfennau a chanllawiau yn ymwneud â'r Cyfnod Sylfaen a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru (mae Atodiad A yn rhoi rhestr o'r deunyddiau a ddefnyddiwyd ar gyfer hyn).
- 2.3 Diben hyn oedd datblygu model rhesymeg polisi cychwynnol ar gyfer y Cyfnod Sylfaen, yn bennaf i gynorthwyo wrth gynllunio a datblygu'r gwerthusiad, trwy amlygu'r hyn y gellid ei alw'n 'ymdriniaeth swyddogol' y Cyfnod Sylfaen fel yr amlinellwyd gan Lywodraeth Cymru.
- 2.4 Cyflawnwyd hyn drwy archwilio dogfennau sy'n bodoli yn ymwneud â sefydlu, datblygu a gweithredu'r Cyfnod Sylfaen, a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru ers datganoli ym 1999 ac yn arwain at ddechrau'r gwerthusiad yn 2011. Y brif ddogfen bolisi sy'n ategu'r cwricwlwm newydd hwn ar gyfer y blynyddoedd cynnar yw Fframwaith y Cyfnod Sylfaen (Llywodraeth Cynulliad Cymru 2008), a gefnogir gan gyfres o ddogfennau canllaw ychwanegol.

- 2.5 Wrth ddatblygu model rhesymeg polisi ar gyfer y Cyfnod Sylfaen, gwnaethom amlinellu a disgrifio'r *cyd-destun* ar gyfer cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen, ei *nodau*, ei *resymeg* addysgol (gan gynnwys y *dull* damcaniaethol sylfaenol ac *addysgeg* awgrymedig), ei *fewnbynnau* (gan gynnwys ei *gwricwlwm statudol*), ei *brosesau* a'i *weithgareddau*, a'i *ganlyniadau* arfaethedig.
- 2.6 Mae adroddiad sy'n amlinellu'r broses ddadansoddi, y dogfennau a gynhwyswyd yn y dadansoddiad, y model rhesymeg polisi canlyniadol a damcaniaeth gysylltiedig y rhaglen, a'r casgliadau o'r gwaith hwn wedi'u cyhoeddi ar wahân (Maynard *et al.* (2013).

Cyfweliadau â Rhanddeiliaid (swyddogion Llywodraeth Cymru, Cyngorwyr Cyfnod Sylfaen Awdurdodau Lleol, Swyddogion Hyfforddiant a Chymorth)

- 2.7 Yr ail brif weithgaredd ymchwil yn ystod Cam I y gwerthusiad oedd cyfweliadau gyda:
- Swyddogion Llywodraeth Cymru, sy'n gyfrifol am arwain y broses o weithredu'r Cyfnod Sylfaen;
 - Cyngorwyr Cyfnod Sylfaen Awdurdodau Lleol; ac
 - Swyddogion Hyfforddiant a Chymorth Awdurdodau Lleol.
- 2.8 Yn ystod mis Chwefror a mis Mawrth 2012, cynhaliwyd cyfweliadau â thri chyfranogwr a oedd yn ymwneud yn ganolog â rhoi'r Cyfnod Sylfaen ar waith. Nod y cyfweliadau hyn oedd darparu amserlen ar gyfer cynllunio, gweithredu a chyflwyno'r Cyfnod Sylfaen ers ei sefydlu. Cynhaliwyd yr holl gyfweliadau wyneb yn wyneb ac fe'u recordiwyd. Ceir enghraifft o'r daflen wybodaeth a ddarparwyd i randdeiliaid a gyfwelwyd yn Atodiad B.
- 2.9 Er bod y cyfweliadau'n gynhyrchol iawn o ran ein helpu i ail-greu llinell amser yn natblygiad y Cyfnod Sylfaen ac amlygu'r hyn yr oeddem ni'n ystyried yn brif faterion cyfredol yn ymwneud â'r Cyfnod Sylfaen, fe

wnaethant godi nifer o faterion sensitif ynghylch ei ddatblygu, o ran y broses llunio polisi ac wrth sefydlu cynnwys y Cyfnod Sylfaen.

2.10 Yn dilyn trafodaeth gyda Grŵp Cyngori ar Werthuso'r Cyfnod Sylfaen Llywodraeth Cymru, teimlwyd na ddylai'r gwerthusiad ganolbwyntio ar 'hanes' cyflwyno a sefydlu'r Cyfnod Sylfaen oni bai y canfyddir y gallai materion yn ymwneud â'i weithredu a'i gyflawni ar hyn o bryd gael eu holrhain i'w darddiad polisi. O ganlyniad, penderfynodd y tîm gwerthuso beidio â bwrw ymlaen â chyfweiliadau ychwanegol â rhanddeiliaid ynghylch ei sefydlu.

2.11 Roedd y brif gyfres nesaf o gyfweiliadau a gynhaliwyd yn ystod blwyddyn gyntaf y gwerthusiad gyda Chynghorwyr Cyfnod Sylfaen Awdurdodau Lleol. Mae cynghorydd Cyfnod Sylfaen penodedig ym mhob awdurdod lleol, sydd fel arfer yn gyfrifol am holl addysg y blynyddoedd cynnar, er bod gan rai ddyletswyddau a chyfrifoldebau addysgol ychwanegol hefyd. Mae'r grŵp hwn yn cyfarfod yn rheolaidd trwy grŵp Cynghorwyr Cyfnod Sylfaen Cymru Gyfan (AWFPA).

2.12 Nod y cyfweiliadau hyn oedd deall y rôl a gyflawnwyd gan yr unigolion hyn wrth gyflwyno'r Cyfnod Sylfaen a'u canfyddiadau ynghylch llwyddiannau, heriau a dyfodol y rhaglen. Cynlluniwyd y cyfweiliadau hyn hefyd i ddarparu cynrychiolaeth neu arwydd o'u cyd-destun sefydliadol ehangach ar lefel awdurdod lleol.

2.13 Cyfwelwyd cyfanswm o 19 Cynghorydd Cyfnod Sylfaen awdurdod lleol, a oedd yn cynrychioli 19 o'r 22 awdurdod lleol yng Nghymru. Cynhaliwyd pob cyfweiliad dros y ffôn ac maen nhw wedi cael eu recordio a'u trawsgrifio. Roedd hyd y cyfweiliadau'n amrywio o 45 munud i dros ddwy awr. Gofynnwyd nifer o gwestiynau i'r cyfweleion a gynlluniwyd i ysgogi eu profiadau personol a thystiolaeth anecdotaidd o'r Cyfnod Sylfaen yn ymwneud â'r rhaglen yn ei chyfanrwydd, eu perthynas â Llywodraeth Cymru, cyfraniad eu hawdurdodau lleol unigol at weithredu'r Cyfnod Sylfaen, a'u cymorth i ymarferwyr sy'n gweithio

yn y Cyfnod Sylfaen. Dangosir y rhestr gyfweld a ddefnyddiwyd ar gyfer y cyfweiliadau hyn yn Atodiad C.

2.14 Yn ogystal â'r Cynghorwyr Cyfnod Sylfaen awdurdod lleol, cyfwelwyd 18 Swyddog Hyfforddiant a Chymorth (TSO). Mae pob awdurdod lleol yn cael arian gan Lywodraeth Cymru i gyflogi un TSO, sydd fel arfer yn athro ar secondiad o fewn yr awdurdod lleol, i gefnogi Cynghorwyr y Cyfnod Sylfaen wrth hyfforddi a chynorthwyo ymarferwyr y Cyfnod Sylfaen yn eu hawdurdod. Dangosir y rhestr gyfweld a ddefnyddiwyd ar gyfer y cyfweiliadau hyn yn Atodiad C.

2.15 Cynhaliwyd cyfweiliadau ychwanegol hefyd gyda chynrychiolwyr o'r Gymdeithas Gwarchod Plant Genedlaethol (NCMA), Cymdeithas Darparwyr Cyn-ysgol Cymru (WPPA) a'r Mudiad Meithrin.

Arolwg Penaethiaid ac Ymarferwyr Arweiniol y Cyfnod Sylfaen

2.16 Nodwedd bwysig arall o flwyddyn gyntaf y gwerthusiad oedd arolwg cenedlaethol o benaethiaid ac ymarferwyr arweiniol y Cyfnod Sylfaen mewn ysgolion cynradd a lleoliadau eraill a ariennir nas cynhelir. Dosbarthwyd yr arolygon i'r holl ysgolion cynradd (gan gynnwys ysgolion babanod) a a lleoliadau a ariennir nas cynhelir. Anfonwyd cyfanswm o 1,374 o arolygon i ysgolion ac anfonwyd 763 i leoliadau a ariennir nas cynhelir.

2.17 Dosbarthwyd yr arolygon ym mis Mehefin 2012 a dechrau mis Gorffennaf 2012, a gofynnwyd i'r ymatebwyr ddychwelyd yr arolwg wedi'i gwblhau erbyn diwedd Tymor yr Haf 2012. Y gyfradd ymateb gychwynnol i hyn oedd 15% gan ysgolion ac ychydig yn uwch gan y sector a ariennir nas cynhelir.

2.18 Yna, ailddosbarthwyd yr arolygon i bawb nad oedd wedi ymateb yn ystod Tymor yr Hydref 2012/13. Roedd hyn wedi cynyddu'r gyfradd

ymateb i 26% o ysgolion (355 ymateb) a 30% o leoliadau a ariennir nas cynhelir (226 ymateb).

- 2.19 Treialwyd yr arolygon yn Nhymor y Gwanwyn 2011/12 gyda nifer fach o benaethiaid a rheolwyr lleoliad a ariennir nas cynhelir, gan gynnwys y rhai hynny a oedd yn aelodau o grŵp cynghori'r gwerthusiad. Roedd hefyd yn ychwanegu at ganfyddiadau'r dadansoddiad dogfennol a gynhaliwyd yn gynharach yn ystod Cam I y gwerthusiad.
- 2.20 Roedd yr arolygon yn cynnwys ystod eang o gwestiynau agored a chaeëdig (gweler Atodiad E am yr arolwg ar gyfer ysgolion ac Atodiad F am yr arolwg ar gyfer lleoliadau a ariennir nas cynhelir), gan gynnwys cwestiynau i gasglu gwybodaeth fanwl am niferoedd staff nad yw ar gael o ddata gweinyddol presennol. Roedd yr arolwg hefyd yn gofyn i benaethiaid am eu hagweddau at y Cyfnod Sylfaen, a'u myfyrdodau ar y llwyddiannau a'r heriau wrth ei roi ar waith.
- 2.21 Mae'r arolwg yn cynnwys ail adran a gynlluniwyd i'w llenwi gan rywun sy'n gyfrifol am gyflwyno'r Cyfnod Sylfaen o ddydd i ddydd (ymarferfydd arweiniol y Cyfnod Sylfaen fel arfer - a allai hefyd fod y pennaeth). Gofynnwyd cwestiynau ychwanegol i'r ymatebwyr hyn am agweddau ymarferwyr yn yr ysgolion mewn perthynas â'r Cyfnod Sylfaen, ei roi ar waith a'i effaith arnyn nhw eu hunain a'u disgyblion.
- 2.22 Hefyd, gofynnodd yr arolwg i'r ymatebwyr fesur pa fath o effaith y credant fod y Cyfnod Sylfaen wedi ei chael (neu beidio â'i chael) ar blant a pha un a yw ei effaith wedi bod yn anghyson ar wahanol grwpiau o blant (e.e. bechgyn neu blant o gefndiroedd dan anfantais economaidd-gymdeithasol).

Dadansoddi Data Gweinyddol

2.23 Yn ystod Cam I y gwerthusiad, cynaliasom ddadansoddiad cychwynnol o'r data addysgol gweinyddol cenedlaethol o'r Cyfrifiad Ysgolion Blynnyddol ar Lefel Disgyblion (CYBLD) a Chronfa Ddata Genedlaethol y Disgyblion. Cafwyd yr holl ddata ar ôl cwblhau nifer o Gytundebau Mynediad at Ddata gyda Llywodraeth Cymru. Yn ogystal â chynnwys gwybodaeth sy'n ymwneud â'r data a'r newidynnau y cawsom mynediad atynt, mae hefyd yn cynnwys yr amodau lle gallwn ddefnyddio a cyflwyno'r data hwn. Cyn cychwyn y gwerthusiad, gwnaethom baratoi Cynllun Rheoli Data sy'n ymdrin â'r mesurau sydd ar waith i osgoi mynediad heb awdurdod at y data a sut y byddwn yn sicrhau bod unigolion yn y data yn aros yn anhysbys.

2.24 Cyhoeddwyd y dadansoddiad cychwynnol o ddata a gynhaliwyd yn ystod blwyddyn gyntaf y gwerthusiad yn 2013 (Davies *et al.* (2013). Mae'r dadansoddiad cyntaf hwn o Gronfa Ddata Genedlaethol y Disgyblion yn defnyddio data hyd at ac yn cynnwys 2010/11. Mae Davies *et al.* 2013 yn darparu mwy o fanylion am y data a ddefnyddiwyd, y technegau a ddefnyddiwyd i ddadansoddi'r data, a'r canlyniadau cychwynnol.

2.25 Mae Cronfa Ddata Genedlaethol y Disgyblion yn cynnwys data ar gyfer disgyblion mewn ysgolion a gynhelir yn unig. Nid oes unrhyw ddata'n cael ei gasglu fel mater o drefn ar lefel genedlaethol am ddisgyblion mewn lleoliadau a ariennir nas cynhelir. Felly, mae unrhyw ddadansoddiad o ddata gweinyddol yn ystyried disgyblion yn nhair blynedd olaf y Cyfnod Sylfaen yn unig mewn gwirionedd (h.y. mewn dosbarthiadau Derbyn, Blwyddyn 1 a Blwyddyn 2).

2.26 Yn y dadansoddiad cyntaf hwn o ddata gweinyddol, gwnaethom ddefnyddio data ar gyfer tua 226,000 o ddisgyblion ysgol yn ystod y cyfnod 2004/05 i 2010/11. O'r rhain, roedd tua 74,000 yn y Cyfnod Sylfaen yn ystod y cyfnod hwn (4,500 mewn ysgolion Cam Peilot,

6,800 mewn ysgolion Dechrau'n Gynnar, a 38,000 mewn ysgolion Cyflwyno Terfynol). Roedd y data gweinyddol yn darparu gwybodaeth am bob disgybl yn ystod tair blynedd (Derbyn, Blwyddyn 1 a Blwyddyn 2), sy'n cyfateb i 679,132 o 'ddigwyddiadau' disgyblion yr oedd 114,661 o 'ddigwyddiadau' disgyblion yn gysylltiedig â'r Cyfnod Sylfaen).

2.27 Un mater methodolegol penodol yr oedd rhaid i ni fynd i'r afael ag ef oedd sut i gymharu canlyniadau'r Cyfnod Sylfaen (yr Asesiadau Diwedd y Cyfnod Sylfaen a gynhaliwyd gyda phlant Blwyddyn 2) a chanlyniadau CA1 y Cwricwlwm Cenedlaethol(a wnaed hefyd gan blant Blwyddyn 2). Er bod dogfennau swyddogol yn awgrymu bod cysylltiad uniongyrchol rhwng y ddau asesiad (ym meysydd llythrennedd a rhifedd), mae'n ymddangos y bu amrywiad sylweddol yn y defnydd o ganlyniadau'r Cyfnod Sylfaen, a bod eu defnydd wedi tueddu i gael ei 'addasu' dros flynyddoedd dilynol wrth i ymarferwyr ymddangos fel petaent yn ymgysgu mwy â'r asesiadau. Fodd bynnag, mae'r 'amrywiadau' amlwg hyn yn golygu nad yw cymharu'n uniongyrchol rhwng canlyniadau CA1 a'r Cyfnod Sylfaen yn fater syml.

2.28 Gwnaethom hefyd gynnal rhai dadansoddiadau disgrifiadol o gymarebau oedolyn-disgybl mewn ysgolion, er bod ansawdd a chywirdeb y data hwn yn wannach nag ydyw ar gyfer newidynnau eraill yn y data. Er enghraifft, nid ydym wedi gallu archwilio'r cymarebau oedolyn-disgybl yn ôl grŵp blwyddyn, oherwydd bod llawer o ysgolion yn adrodd ar ddata cyfanredol yn unig neu oherwydd y ffyrdd cymhleth y mae oedolion yn cael eu 'cysylltu' neu eu rhannu ar draws grwpiau blwyddyn ac ystafelloedd dosbarth. Mae'r nifer gymharol fawr o ystafelloedd dosbarth oedran cymysg sy'n tueddu i fodoli mewn ysgolion cynradd bach yng Nghymru yn cymhlethu hyn ymhellach.

2.29 Er gwaethaf yr heriau methodolegol a dadansoddol hyn, yr oeddem yn gallu archwilio effaith ymddangosiadol y Cyfnod Sylfaen ar dri mesur canlyniadau: absenoldeb, canlyniadau'r Cyfnod Sylfaen ym Mlwyddyn 2 (plant 6/7 oed), a chanlyniadau Cyfnod Allweddol 2 ym Mlwyddyn 6

(plant 10/11 oed). Ar ben hynny, archwiliodd gyrhaeddiad gwahaniaethol grwpiau penodol o ddisgyblion, sef yn ôl rhyw, ethnigrwydd, anghenion addysgol arbennig a pha un a oedd disgyblion yn gymwys i gael prydau ysgol am ddim ai peidio (defnyddir yr olaf yn aml fel procsi ar gyfer cefndir economaidd-gymdeithasol).

2.30 Defnyddiodd y gwerthusiad ddau ddull dadansoddol yn ystod Cam I y gwerthusiad. Yn gyntaf, defnyddiwyd y dull cynyddu fesul cam trwy gymharu canlyniadau disgyblion mewn ysgolion a gyflwynodd y Cyfnod Sylfaen gynnar (yr ysgolion Peilot a'r ysgolion Dechrau'n Gynnar) â chanlyniadau disgyblion o'r un garfan ond a aeth i ysgolion a gyflwynodd y Cyfnod Sylfaen yn ddiweddarach (yr ysgolion Cyflwyno Terfynol).

2.31 Yr ail ddull dadansoddol a ddefnyddiwyd oedd cyfateb sgôr tueddiadau i amlygu disgyblion tebyg ac ysgolion tebyg wrth gymharu'r canlyniadau sy'n gysylltiedig â'r Cyfnod Sylfaen â chanlyniadau sy'n gysylltiedig â'i ragflaenydd, sef Cyfnod Allweddol 1 (Davies *et al.* (2013)).

3 Cam II y Gwerthusiad

- 3.1 Roedd dwy brif elfen i Gam II y gwerthusiad (2012/13): (a) dethol a chasglu data o'r ysgolion a'r lleoliadau astudiaeth achos, a (b) ailadrodd y dadansoddiad o ddata gweinyddol cenedlaethol.

Astudiaethau Achos

- 3.2 Y nod gwreiddiol oedd dewis 40 ysgol a 10 lleoliad a ariennir nas cynhelir. Dewiswyd yr ysgolion trwy samplu haenedig ar hap – fe'u trefnwyd yn haenau yn ôl rhanbarth consortia addysgol yng Nghymru a cham gweithredu, ac yna fe'u dewiswyd ar hap. Amlygwyd lleiafswm nifer o ysgolion cyfrwng Cymraeg cyn dethol, gydag ysgolion cyfrwng Cymraeg ychwanegol i'w dewis ar hap os na chyflawnwyd y nifer hwn. Bwriadwyd dewis y mwyafrif o leoliadau a ariennir nas cynhelir ar y sail eu bod yn lleoliadau 'bwydo' i'r ysgolion astudiaeth achos.
- 3.3 Gofynnwyd i gyfanswm o 73 ysgol gymryd rhan. I ddechrau, anfonwyd llythyr gwahoddiad at 40 pennaeth, yn cynnwys manylion am y gwerthusiad a'r hyn y byddai cyfranogi yn ei olygu (rhoddir copi o'r gwahoddiad i gymryd rhan yn Atodiad G). Dilynwyd y gwahoddiadau hyn wythnos yn ddiweddarach gan alwad ffôn gan aelodau o'r tîm ymchwil.
- 3.4 Cytunodd dwy ysgol i gymryd rhan ond bu'n rhaid iddynt dynnu'n ôl o'r gwerthusiad yn ddiweddarach tra'n disgwyl arolygiadau Estyn. Roedd un ysgol i gau yn ystod y flwyddyn. Gwrthododd 24 ysgol arall gymryd rhan. Yn y rhan fwyaf o achosion, cytunodd yr ysgol nesaf a ddewiswyd ar hap i gymryd rhan. Mewn nifer fach iawn o achosion, gwrthododd yr ail ysgol a ddewiswyd ar hap i gymryd rhan hefyd, a oedd yn golygu bod rhaid dewis trydedd ysgol ar hap. Yn amlwg, mae gan hyn oblygiadau ar gyfer pa mor 'ar hap' oedd ysgolion yr astudiaeth achos, ond o ystyried bod y broses o ddewis ar hap ar lefel

ranbarthol, rydym ni'n hyderus bod ychydig iawn o duedd hunanddethol yn y sampl derfynol.

- 3.5 Roedd yr ysgolion a wrthododd gymryd rhan neu na allent gymryd rhan yn cynnwys tair ysgol Dechrau'n Gynnar a dwy ysgol Beilot.
- 3.6 Roedd y broses o ddewis lleoliadau a ariennir nas cynhelir bob amser yn bwriadu defnyddio samplu pwrpasol – h.y. dewis lleoliadau oherwydd y barnwyd eu bod yn 'bwydo' i un o'r ysgolion astudiaeth achos. Fodd bynnag, roedd gan fwyafrif ysgolion yr astudiaeth achos eu dosbarthiadau meithrin eu hunain neu unedau a gynhelir ynghlwm. Roedd hyn yn golygu mai dim ond saith o'r lleoliadau a ariennir nas cynhelir y gellid eu dewis ar y sail hon. Dewiswyd y tri lleoliad a ariennir nas cynhelir a oedd yn weddill ar sail argymhellion ac i sicrhau bod dosbarthiad daearyddol addas.
- 3.7 Cytunodd cyfanswm o 41 ysgol a 10 lleoliad a ariennir nas cynhelir i fod yn astudiaethau achos. Crynhoir y sampl derfynol o ysgolion astudiaeth achos a lleoliadau a ariennir nas cynhelir yn Nhabl 2 a Thabl 3.

Tabl 2: Crynodeb o Astudiaethau Achos fesul Rhanbarth

Sector a chyfrwng addysgu	Gogledd Cymru ¹	Consortia Rhanbarthol De-orllewin a Chanolbarth Cymru ²	Canol De Cymru ³	De-ddwyrain Cymru ⁴
Ysgolion a gynhelir	10	14	10	7
<i>Cyfrwng Cymraeg</i>	5	5	4	0
<i>Cyfrwng Saesneg*</i>	5	9	6	7
Lleoliadau a ariennir nas cynhelir	4	2	3	1
<i>Cyfrwng Cymraeg</i>	2	2	1	0
<i>Cyfrwng Saesneg</i>	2	0	2	1
CYFANSWM	14	16	12	9

1. Awdurdodau Lleol Sir y Fflint, Conwy, Wrecsam, Gwynedd, Ynys Môn, Sir Ddinbych

2. Awdurdodau Lleol Abertawe, Castell-nedd Port Talbot, Sir Gaerfyrddin, Sir Benfro, Powys, Ceredigion.

3. Awdurdodau Lleol Pen-y-Bont ar Ogwr, Caerdydd, Merthyr Tudful, Rhondda Cynon Taf, Bro Morgannwg.

4. Awdurdodau Lleol Caerffili, Sir Fynwy, Casnewydd, Blaenau Gwent, Tor-faen.

* Yn cynnwys un ysgol dwy ffrwd

Tabl 3: Crynodeb o Ysgolion Astudiaeth Achos yn ôl Cam Gweithredu

Cam gweithredu	Gogledd Cymru ¹	Consortia Rhanbarthol De-orllewin a Chanolbarth Cymru ²	Canol De Cymru ³	De-ddwyrain Cymru ⁴	Cyfanswm nifer
Peilot	1	2	1	1	5
Dechrau'n Gynnar	1	2	1	1	5
Cyflwyno Terfynol	8	10	8	5	31
CYFANSWM	10	14	10	7	41

1. Awdurdodau Lleol Sir y Fflint, Conwy, Wrecsam, Gwynedd, Ynys Môn, Sir Ddinbych

2. Awdurdodau Lleol Abertawe, Castell-nedd Port Talbot, Sir Gaerfyrddin, Sir Benfro, Powys, Ceredigion.

3. Awdurdodau Lleol Pen-y-Bont ar Ogwr, Caerdydd, Merthyr Tudful, Rhondda Cynon Taf, Bro Morgannwg.

4. Awdurdodau Lleol Caerffili, Sir Fynwy, Casnewydd, Blaenau Gwent, Tor-faen.

- 3.8 O ran ysgolion neu leoliadau a ariennir nas cynhelir a chanddynt fwy nag un dosbarth/grŵp ym mhob grŵp, dim ond un dosbarth a ddewiswyd i fod yn rhan o unrhyw arsylwadau ystafell ddosbarth/lleoliad. Yr ysgolion unigol oedd i benderfynu pa ddosbarth i'w ddewis, ond fe'u hanogwyd i ddewis y grŵp/dosbarth a oedd â'r athro/ymarferydd arweiniol mwyaf profiadol.
- 3.9 Pan oedd yr ysgolion a'r lleoliadau a ariennir nas cynhelir wedi cytuno i gymryd rhan, anfonwyd taflenni gwybodaeth a llythyrau at holl rieni plant yn y Cyfnod Sylfaen (gweler Atodiad H). Roedd hyn yn eu gwahodd i ddewis eithrio eu plentyn o'r astudiaeth, a oedd yn golygu na fyddai eu plentyn yn cael ei arsylwi gan y tîm gwerthuso². Dewisodd cyfanswm o ddau riant mewn dwy ysgol ar wahân i eithrio eu plentyn o'r astudiaeth.

Ymweliadau Astudiaeth Achos

- 3.10 Cynhaliwyd yr ymweliadau â'r holl ysgolion astudiaeth achos a lleoliadau a ariennir nas cynhelir rhwng mis Ionawr 2013 a mis Gorffennaf 2013. Cymerodd ymweliad ysgol nodweddiadol ddau ddiwrnod, er y cymerodd un diwrnod yn unig mewn rhai ysgolion llai o faint. Roedd pob ymweliad ysgol yn cynnwys yr elfennau canlynol:³
- Arsylwi plant a staff mewn dosbarthiadau Meithrin, Derbyn, Blwyddyn 1 a Blwyddyn 2.
 - Arolwg athrawon dosbarth.
 - Cyfweiliadau â Phenaethiaid ac ymarferwyr arweiniol y Cyfnod Sylfaen.
 - Cyfweiliadau neu grwpiau ffocws â Chynorthwyr Addysgu a Dysgu.
 - Arolwg o ddisgyblion Blwyddyn 2.

² Yr ysgol oedd yn penderfynu sut i reoli unrhyw achosion o eithrio, ond, i bob pwrpas, deallwyd bod hyn yn golygu y byddai'r plentyn naill ai'n ymuno â dosbarth arall neu'n gwneud gweithgaredd ar wahân gydag aelod o staff.

³ Treialwyd yr holl offer ar gyfer ymweliadau astudiaeth achos mewn amrywiaeth o leoliadau ychwanegol yn ystod Tymor yr Hydref 2012 cyn cychwyn yr ymweliadau astudiaeth achos.

- 3.11 Roedd lleoliadau a ariennir nas cynhelir yn cynnwys arsylwadau a chyfweliadau â rheolwr y lleoliad.
- 3.12 Cyflwynir amserlen nodweddiadol ar gyfer ymweliad ag ysgol astudiaeth achos yn Nhabl 4. Mae hyn yn dangos y cynhaliwyd arsylwadau o'r rhan fwyaf o ddosbarthiadau (ar gyfer dosbarth Derbyn, Blwyddyn 1 a Blwyddyn 2) mewn bore a phrynhawn.

Tabl 4: Ymweliad Ysgol Astudiaeth Achos Enghreifftiol

Amcan o'r Amser	Diwrnod Un	Diwrnod Dau
9.00-10.00	Arsylwi – Derbyn	Arsylwi – Meithrin
10.30-11.30	Arsylwi - Blwyddyn 1	Arsylwi - Blwyddyn 2
1.00-2.00	Arsylwi – Derbyn	Arsylwi - Blwyddyn 2
2.30-3.30	Arsylwi - Blwyddyn 1	Arolwg Disgyblion - Blwyddyn 2
3.30-4.00	Cyfweliad - Pennaeth	Cyfweliad/Grŵp Ffocws – Ymarferwyr Ychwanegol
4.00-4.30	Cyfweliad – Ymarferydd Arweiniol y Cyfnod Sylfaen	

- 3.13 Cynlluniwyd arsylwadau i roi ciplun o sut mae dosbarth/gweithgaredd Cyfnod Sylfaen yn cael ei gynllunio a'i gyflwyno. Arsylwyd y plant i raddau helaeth er mwyn mesur (a) y gweithgareddau addysgegol a chwricwlaidd yr oeddent yn eu gwneud, (b) i fesur eu hymgysylltiad â'r gweithgaredd hwnnw neu'r gweithgareddau hynny, ac (c) i roi syniad o'u lles yn ystod y gweithgaredd hwnnw neu'r gweithgareddau hynny.
- 3.14 Yn ogystal ag arsylwi disgyblion, arsylwodd yr ymchwilwyr gynllun yr ystafell ddosbarth a'r staff ym mhob ystafell ddosbarth hefyd i archwilio eu rôl a'u perthynas â'r disgyblion. Arsylwyd disgyblion yn systematig trwy arsylwi disgybl gwahanol ar hap bob dwy funud. Ar gyfer pob

disgybl a arsylwyd, mesurwyd eu cyfraniad a'u lles gan ddefnyddio Graddfeydd Leuven (Laevers, 2005).

- 3.15 Defnyddiwyd sawl dull ym mhob sesiwn arsylwi: Gwybodaeth gefndir ar gyfer pob sesiwn (CSO1); Arsylwi plant am gyfnod o ddwy funud ar y tro (CSO2); Math o weithredu (CSO3); Arolwg cyflym o athrawon (CSO4). Gweler Atodiad I am gopïau o'r offer hyn⁴. Mae nifer o'r offer hyn yn cyfeirio at eiriau allweddol penodol sy'n gysylltiedig â'r Cyfnod Sylfaen. Darperir diffiniadau o'r termau hyn a ddefnyddiwyd gan y tîm gwerthuso yn Atodiad J.
- 3.16 Roedd dau ymchwilydd yn casglu data arsylwadol yn systematig. Er mwyn sicrhau dibynadwyedd rhwng y rhai sy'n barnu, roedd y ddau ymchwilydd yn ymwneud â datblygu'r offer a'u treialu. Treialwyd yr holl offer mewn pump o ysgolion a lleoliadau a ariennir nas cynhelir a heb eu hariannu nas cynhelir a oedd yn hysbys i'r tîm gwerthuso yn ystod Tymor yr Hydref 2012.
- 3.17 Yna, cynhaliodd y ddau ymchwilydd arsylwadau ar yr un pryd yn y pum ymweliad cyntaf ag ysgolion astudiaeth achos o blant ac ystafelloedd dosbarth. Mae Tabl 5 yn crynhoi'r dibynadwyedd rhwng y rhai sy'n barnu ar gyfer sawl elfen o'r arsylwadau ystafell ddosbarth hyn. Ym mhob elfen, mae'r sgorau dibynadwyedd rhwng y rhai sy'n barnu yn awgrymu bod 'cytundeb sylweddol' rhwng y ddau ymchwilydd (Landis a Koch 1977).

⁴ Addaswyd yr offer hyn ychydig ar gyfer arsylwi yn y lleoliadau a ariennir nas cynhelir.

Tabl 5: Crynodeb o Ddibynadwyedd Rhwng y Rhai sy'n Barnu (IRR) ar gyfer Arsylwadau Ystafell Ddosbarth

Elfen arsylwi	Math o sgôr	Mesur IRR	Nifer yr arsylwadau	Canlyniad IRR
Meysydd Dysgu	Deuaidd	Cohen Kappa	2,611	0.67
Cyfranogiad y Plentyn	Graddfa	Cydberthynia d Pearson	373	0.71
Lles y Plentyn	Graddfa	Cydberthynia d Pearson	373	0.64
Geiriau Allweddol y Cyfnod Sylfaen	Deuaidd	Cohen Kappa	14,810	0.70
Lefel y Sesiwn	Graddfa	Cydberthynia d Pearson	426	0.81

3.18 Yn ogystal â'r arsylwadau ystafell ddosbarth, gweinyddodd yr ymchwilydd arolwg athrawon ystafell ddosbarth byr (gweler Atodiad I). Ategwyd hyn gan gyfweiliadau â'r pennaeth (neu'r pennaeth dros dro), ymarferydd arweiniol y Cyfnod Sylfaen (os oedd yn wahanol i'r pennaeth) a nifer o Ymarferwyr Ychwanegol. Dangosir y rhestr gyfsweld a ddefnyddiwyd ar gyfer y rhain yn Atodiad K.

3.19 Yn olaf, roedd pob ymweliad ag ysgol astudiaeth achos yn cynnwys arolwg i'w gwblhau gan ddisgyblion Blwyddyn 2 (6/7 oed) (gweler Atodiad L). Cynlluniwyd yr arolwg hwn i fod yn debyg i'r arolwg plant 7 oed o Astudiaeth Carfan y Mileniwm (MCS) ac fe'i treialwyd mewn dwy ysgol. Fel arfer, cwblhaodd y plant yr arolygon hyn mewn grwpiau o bump gyda chymorth yr ymchwilydd. Mewn rhai achosion, roedd Ymarferydd Ychwanegol yn bresennol hefyd. Cwblhawyd yr arolwg gan bob disgybl Blwyddyn 2 yn yr ysgol ar ddiwrnod yr ymweliad.

3.20 Fel y mae Tabl 1 yn dangos, o'r 41 ysgol a 10 lleoliad a ariennir nas cynhelir, arsylwom 131 o wahanol ystafelloedd dosbarth/grwpiau a chyfanswm o 239 o sesiynau. Roedd hyn yn cynnwys arsylwi 824 o ymarferwyr ac arsylwi dros 3,000 o blant yn systematig. Cyfwelwyd pob un o'r 41 pennaeth a'r 10 ymarferydd arweiniol nas cynhelir. Cyfwelwyd

37 o ymarferwyr arweiniol eraill y Cyfnod Sylfaen, 118 o athrawon eraill y Cyfnod Sylfaen a dros 130 o ymarferwyr ychwanegol yn ystod y cam hwn o'r gwerthusiad.

- 3.21 Roedd cyfanswm o 671 o ddisgyblion Blwyddyn 2 wedi cwblhau'r arolwg.
- 3.22 Yn ystod yr haf 2013, derbyniodd holl ysgolion yr astudiaeth achos adroddiad cryno gan y gwerthusiad yn tynnu ar dair ffynhonnell data a gasglwyd o'u hysgolion: arsylwadau ystafell ddosbarth o addysgeg y Cyfnod Sylfaen, arolwg rhieni/gofalwyr ac arolwg disgyblion Blwyddyn 2. Cyflwynwyd eitemau dethol o bob un o'r tair ffynhonnell hyn yn yr adroddiadau i'r ysgolion yn cymharu'r cyfartaledd lefel ysgol (neu ganlyniadau cyfanredol) â'r cyfartaledd ar draws y gwerthusiad (neu ganlyniadau cyfanredol). Roedd hyn yn galluogi ysgolion i gymharu eu hunain ar amrywiaeth o ddangosyddion yn erbyn ysgolion eraill yr astudiaeth achos.

Dadansoddi Data Gweinyddol

- 3.23 Yn ystod Cam II y gwerthusiad, cynhaliwyd dadansoddiad arall o ddata gweinyddol cenedlaethol. Roedd hyn, i bob pwrpas, yn ailadrodd llawer o'r dadansoddiad a gwblhawyd yng Ngham I y gwerthusiad, ond gan ychwanegu data ar gyfer 2011/12. Roedd hyn yn ychwanegu oddeutu 33,500 o ddisgyblion (neu 100,813 o 'ddigwyddiadau' disgyblion) at y dadansoddiad a gynhaliwyd yn ystod Cam 1 y gwerthusiad.
- 3.24 Yn yr un modd â Cham 1, nid oedd y dadansoddiad hwn o ddata gweinyddol yn cynnwys data o leoliadau a ariennir nas cynhelir gan nad yw'r data hwn yn cael ei gasglu fel mater o drefn.
- 3.25 Fel o'r blaen, roedd hyn yn canolbwyntio ar ystod o ganlyniadau addysgol, gan gynnwys presenoldeb a chyflawniad addysgol ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 2. Unwaith eto, roedd hyn yn cymharu

disgyblion a oedd wedi profi'r Cyfnod Sylfaen â disgyblion a aeth drwy Gyfnod Allweddol 1 y Cwricwlwm Cenedlaethol. Roedd hefyd yn cymharu canlyniadau grwpiau penodol o ddisgyblion, gan gynnwys yn ôl rhyw, anghenion addysgol arbennig, ethnigrwydd a chymhwysedd i gael prydau ysgol am ddim.

3.26 Cyhoeddwyd canlyniadau'r dadansoddiad hwn ym mis Ionawr 2015 (Taylor *et al.* 2015b).

3.27 Un o ganlyniadau'r dadansoddiad hwn o ddata gweinyddol oedd bod y data ar staffio a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru ac a ddefnyddiwyd yn yr adroddiad cyntaf (Davies *et al.* 2013) yn cynnwys rhai gwallau. Cywirwyd hyn yn yr ail fersiwn, er nad effeithiodd yn sylweddol ar y canlyniadau.

3.28 Nodwedd bwysig o ddefnyddio data ar gyfer 2011/12 yn yr ail fersiwn hon o'r dadansoddiad o ddata gweinyddol oedd ei fod yn cynnwys y garfan gyflawn gyntaf o ddisgyblion i gyrraedd diwedd y Cyfnod Sylfaen. O ganlyniad, roeddem yn gallu archwilio canlyniadau'r Cyfnod Sylfaen ar gyfer yr holl ysgolion cynradd (h.y. gan gynnwys ysgolion yn y cam Cyflwyno Terfynol).

3.29 Er bod mwy o barhad mewn lefelau cyflawniad rhwng canlyniadau'r Cyfnod Sylfaen a chanlyniadau Cyfnod Allweddol 1 y flwyddyn flaenorol, ailddatganodd gasgliad blaenorol ynghylch yr anghysondeb rhwng cymharu canlyniadau Cyfnod Allweddol 1 â chanlyniadau'r Cyfnod Sylfaen newydd.

3.30 Nodwedd arall o'r dadansoddiad Cam II oedd bod dwywaith cymaint o ddisgyblion a gyflawnodd canlyniadau Cyfnod Allweddol 2 wedi profi'r Cyfnod Sylfaen (h.y. o un i ddwy garfan o ddisgyblion a oedd wedi mynd i ysgolion Peilot y Cyfnod Sylfaen). Yn bwysig, cynhyrchodd y dadansoddiad newydd ganfyddiadau tebyg iawn i'r dadansoddiad cyntaf, gan atgyfnerthu'r canfyddiad ein bod ni'n gweld gwelliannau

mewn canlyniadau Cyfnod Allweddol 2 ar gyfer disgyblion y Cyfnod Sylfaen.

3.31 Yn dilyn cytundeb Llywodraeth Cymru, penderfynwyd peidio â chynnal trydydd dadansoddiad o Gronfa Ddata Genedlaethol y Disgyblion yng Ngham III y gwerthusiad. Gwnaed y penderfyniad hwn am ddau brif reswm. Y cyntaf oedd bod y canfyddiadau o'r ail ddadansoddiad yn gyson â'r dadansoddiad cyntaf. Yr ail reswm oedd y byddai'r flwyddyn nesaf o ddata ar gyfer 2012/13 yn darparu carfan fach arall o ddisgyblion yn unig a oedd yn cyrraedd diwedd Cyfnod Allweddol 2 o ysgolion Peilot y Cyfnod Sylfaen.

3.32 Gan na fyddai'r flwyddyn ychwanegol o ddata gweinyddol yn darparu set sylweddol wahanol o ddata i'w dadansoddi, teimlwyd y byddai unrhyw ganlyniadau'n ailadrodd canfyddiadau blaenorol yn unig. Yn hytrach, penderfynwyd canolbwyntio unrhyw ddadansoddiad pellach o Gronfa Ddata Genedlaethol y Disgyblion yng Ngham III y gwerthusiad ar y berthynas rhwng canlyniadau addysgol a chanfyddiadau o'r 41 ysgol astudiaeth achos (gweler Pennod 4).

4 Cam III y Gwerthusiad

- 4.1 Roedd Cam III y gwerthusiad (2013/14) yn cynnwys tair prif nodwedd:
- (a) casglu mwy o ddata o'r ysgolion astudiaeth achos, (b) rhaglen dadansoddi i ddwyn ynghyd holl elfennau amrywiol y cynllun gwerthuso, ac (c) rhaglen adrodd a chyfathrebu.

Casglu Data Cam III

- 4.2 Prif elfennau casglu data Cam III oedd:
- arolwg rhieni/gofalwyr;
 - cyfweiliadau ag athrawon Blwyddyn 3; a
 - gweithgareddau gyda phlant.
- 4.3 Trafodir pob un o'r tair elfen hyn isod. Datblygwyd offer ymchwil ar gyfer pob un o'r meysydd hyn ac fe'u treialwyd yn ystod Tymor yr Hydref 2013 mewn tair ysgol gynradd.

Cam III: Arolwg Rhieni/Gofalwyr

- 4.4 Penderfynodd y gwerthusiad mai'r ffordd orau o ymgynghori â rhieni/gofalwyr am eu barn ar y Cyfnod Sylfaen oedd trwy ofyn iddynt gwblhau arolwg post dwyieithog a ddosbarthwyd i holl ddisgyblion y Cyfnod Sylfaen ym mhob un o'n 41 ysgol astudiaeth achos a 10 lleoliad a ariennir nas cynhelir (gweler Atodiad M). Yn ogystal, dosbarthwyd yr arolwg rhieni/gofalwyr i bob disgybl Blwyddyn 3 a Blwyddyn 4 yn y 41 ysgol astudiaeth achos. Diben hyn oedd caniatáu i'r arolwg ofyn cwestiynau ynghylch sut oedd disgyblion y Cyfnod Sylfaen yn pontio i Gyfnod Allweddol 2.
- 4.5 Penderfynwyd gadael yr arolwg rhieni/gofalwyr tan flwyddyn olaf y gwerthusiad fel y byddai cwestiynau yn ymwneud â phontio o'r Cyfnod Sylfaen i Gyfnod Allweddol 2 yn berthnasol i ddisgyblion yn yr ysgolion

Cyflwyno Terfynol yn ogystal ag ysgolion ar y cam Dechrau'n Gynnar a Pheilot.

- 4.6 Nod yr arolwg rhieni/gofalwyr oedd casglu barn rhieni a gofalwyr ar y Cyfnod Sylfaen, mewn egwyddor ac yn ymarferol.
- 4.7 Fel y soniwyd, dosbarthwyd copïau o arolygon dwyieithog i blant fynd â nhw adref i'w rhieni/gofalwyr. Dosbarthwyd amlenni rhadbost hefyd fel y gallai rhieni/gofalwyr naill ai ddychwelyd eu harolygon wedi'u cwblhau i'r ysgolion neu'r lleoliadau, neu eu dychwelyd yn uniongyrchol i'r tîm gwerthuso.
- 4.8 Anogwyd rhieni/gofalwyr i ddychwelyd yr arolwg trwy eu cynnwys mewn cystadleuaeth tynnu rhifau i ennill cyfrifiadur llechen 7" Acer a phum taleb llyfr.
- 4.9 Ystyriwyd bod caniatâd i gymryd rhan yn yr arolwg wedi'i roi trwy gwblhau a dychwelyd yr arolwg. Fodd bynnag, rhoddwyd gwybod i rieni/gofalwyr y gallent dynnu eu hymatebion/data yn ôl ar unrhyw adeg.
- 4.10 Wrth gynllunio'r arolwg, geiriwyd y cwestiynau er mwyn sicrhau eu bod mor hygyrch â phosibl. Fodd bynnag, rydym yn ymwybodol y gallai hyn fod wedi bod yn anodd i gyfran fach o rieni (e.e. y rhai hynny ag anawsterau darllen/ysgrifennu yn Gymraeg/Saesneg). Felly, gwnaethom gynnwys manylion cyswllt y tîm gwerthuso i alluogi rhieni/gofalwyr i rannu eu safbwyntiau ar y Cyfnod Sylfaen mewn ffordd wahanol, e.e. dros y ffôn neu drwy ebost. Cysylltodd nifer o rieni/gofalwyr â'r tîm ymchwil yn ystod y gwerthusiad, a hynny'n bennaf i holi mwy ynghylch y gwerthusiad a'i ganfyddiadau. Roedd rhai rhieni/gofalwyr wedi rhoi eu safbwyntiau ar y Cyfnod Sylfaen, ac ystyriwyd y rhain gan y tîm ymchwil wrth gynhyrchu a dehongli canfyddiadau o'r gwerthusiad.

4.11 Cynhaliwyd yr arolwg rhieni/gofalwyr yn ystod Tymor yr Hydref, 2013.

4.12 Derbyniodd y gwerthusiad gyfanswm o 1,008 o ymatebion i'r arolwg rhieni/gofalwyr. Mae'n anodd mesur cyfradd ymateb ar gyfer y rhain, ond rydym yn amcangyfrif bod oddeutu 90,000 o arolygon wedi cael eu dosbarthu.

Cam III: Cyfweiliadau ag Athrawon Blwyddyn 3

4.13 Yn yr un modd â'r arolwg rhieni/gofalwyr, penderfynwyd aros tan flwyddyn olaf y gwerthusiad i gasglu barn a chanfyddiadau athrawon Blwyddyn 3 (Cyfnod Allweddol 2), oherwydd y byddai athrawon Blwyddyn 3 wedi cael mwy o brofiad o addysgu plant a oedd wedi bod trwy'r Cyfnod Sylfaen. At hynny, roedd y gwerthusiad yn awyddus i dargedu athrawon Blwyddyn 3 profiadol a oedd yn fwy tebygol o fod wedi addysgu disgyblion Cyfnod Allweddol 1 yn flaenorol hefyd.

4.14 Prif nod y cyfweiliadau ag athrawon Blwyddyn 3 oedd casglu barn athrawon Blwyddyn 3 ar y Cyfnod Sylfaen, mewn egwyddor ac yn ymarferol, gyda phwyslais ar y cyfnod pontio ar gyfer plant o'r Cyfnod Sylfaen i Gyfnod Allweddol 2. Rhoddir yr amserlen ar gyfer y cyfweiliadau hyn ag athrawon Blwyddyn 3 yn Atodiad N.

4.15 Cysylltwyd â phennaeth pob un o'r 41 ysgol astudiaeth achos eto yn ystod Tymor yr Hydref 2013 yn eu gwahodd i enwebu athro Blwyddyn 3 a fu'n addysgu yng Nghyfnod Allweddol 2 ers y cyfnod hwyaf. Atebodd wyth gan ddweud nad oeddent yn credu ei bod hi'n briodol cyfweld athro Blwyddyn 3 yn eu hysgol, naill ai oherwydd bod eu hathrawon Blwyddyn 3 newydd gymhwyso, neu oherwydd eu bod yn addysgu mewn ystafelloedd dosbarth oedran cymysg, neu am resymau eraill nad oeddent yn gysylltiedig (e.e. cyfuno neu arolygiad Estyn). Er gwaethaf sawl ymgais i gysylltu â'r pennaeth neu athro Blwyddyn 3, ni wnaeth 17 arall ateb yn gadarnhaol. Yn yr 16 ysgol a oedd yn weddill, amlygwyd athro Blwyddyn 3 a chytunodd i gael ei gyfweld.

- 4.16 Cynhaliwyd y rhan fwyaf o'r cyfweiliadau ag athrawon Blwyddyn 3 dros y ffôn ac eithrio lle y gellid cyfweld athrawon Blwyddyn 3 wyneb yn wyneb yn rhan o waith maes arall Cam III (gweler isod).
- 4.17 Roedd y cyfweiliadau'n tueddu i bara 30 munud. Cawsant eu recordio a'u trawsgrifio. Rhoddwyd cyfle i'r athrawon gynnal y cyfweiliad yn Gymraeg neu Saesneg. Cynhaliwyd y cyfweiliadau hyn yn ystod Tymor yr Hydref 2013. Cynhaliwyd chwe chyfweiliad ag athro Blwyddyn 3 yn Gymraeg, a chynhaliwyd y deg a oedd yn weddill yn Saesneg.

Cam III: Gweithgareddau gyda Phlant

- 4.18 Er bod y gwerthusiad wedi cynnal Arolwg Disgyblion Blwyddyn 2 ac arsylwi dros 3,000 o blant yn eu hystafelloedd dosbarth a'u lleoliadau, roedd Cam III y gwerthusiad hefyd yn cynnwys cyfres o weithgareddau cyfranogol gyda phlant y Cyfnod Sylfaen.
- 4.19 Roedd gan y gweithgareddau ychwanegol hyn a oedd yn canolbwyntio ar y plentyn ddau brif nod ar gyfer y gwerthusiad. Y cyntaf oedd casglu mwy o fanylion am agweddau a phrofiadau plant mewn perthynas â'r Cyfnod Sylfaen. Gwnaed hyn trwy gyfres o Grwpiau Ffocws Blwyddyn 2 a Theithiau Dosbarth Blwyddyn 1.
- 4.20 Mae cyfweiliadau cerdded wedi cael eu defnyddio'n flaenorol yn y gwyddorau cymdeithasol i ennyn dealltwriaeth cyfranogwyr o le, gofod a chyd-destun yn arbennig. Maent hefyd wedi bod yn ddefnyddiol o ran darparu ysgogiadau gweledol i gynorthwyo'r cyfweiliad (Evans a Jones, 2011). Penderfynodd y tîm ymchwil ymestyn y dull hwn i blant ifanc trwy ddefnyddio taith o amgylch yr ystafell ddosbarth. Byddai'r teithiau nid yn unig yn darparu ysgogiadau gweledol pwysig, ond hefyd yn darparu ffordd o arsylwi sut mae plant yn rhyngweithio â'u hamgylchedd dysgu.

4.21 Cynlluniwyd y teithiau ystafell ddosbarth (a'u hamgylcheddau dysgu awyr agored) i gael eu harwain yn llwyr gan y plant (gyda therfyn amser o 15 munud), ond defnyddiwyd cyfres o ysgogiadau safonol (er cysondeb) pan oedd angen:

- 'Felly, beth yw'r peth cyntaf yr hoffech chi ei ddangos i mi yn eich ystafell ddosbarth? Beth ydych chi'n ei wneud yma? Beth yw ei bwrpas? Beth ydych chi'n ei ddysgu yma?'
- 'A beth yw'r peth nesaf yr hoffech chi ei ddangos i mi yn eich ystafell ddosbarth (wedi'i ailadrodd ...)? Beth ydych chi'n ei wneud yma? Beth yw ei bwrpas?'
- 'Beth mae eich athro yn ei wneud fel arfer? Ac unrhyw oedolion eraill yn yr ystafell ddosbarth?'

4.22 Ail brif nod y rhan hon o'r gwerthusiad oedd gweld a oedd modd asesu sgiliau datrys problemau a sgiliau meddwl plant yn y Cyfnod Sylfaen. Gwnaed hyn gyda grwpiau bach o blant Blwyddyn 2. Rhoddwyd cyfres o 'dasgau' i'r grwpiau eu 'datrys' neu eu hystyried gyda'i gilydd. Cynlluniwyd pob tasg i ennyn naill ai eu sgiliau meddwl mewn grŵp, eu sgiliau datrys problemau, a/neu eu sgiliau creadigol.

4.23 Dewiswyd yr holl dasgau i annog y plant i drafod eu syniadau â'i gilydd ar lafar, yn ogystal â chofnodi syniadau i'w hadolygu ar ddiwedd y terfyn amser. Recordiwyd pob tasg ar fideo hefyd, a dadansoddwyd y data ansoddol i weld sut oedd y plant yn trafod syniadau, pa fath o iaith feddwl yr oeddent yn ei defnyddio, a sut oeddent yn gweithio gyda'i gilydd fel grŵp. Amserwyd pob tasg, ac yn seiliedig ar ymchwil flaenorol gan ddefnyddio'r asesiadau hyn, cafwyd data meintiol ar gyfer ymatebion y plant ac fe'u dadansoddwyd gan ddefnyddio mesurau safonol er mwyn gwerthuso eu canlyniadau dymunol.

- 4.24 Ar gyfer y ddau nod, roedd y gwerthusiad yn awyddus i weld a oedd perthynas rhwng agweddau a phresenoldeb rhai sgiliau dysgu ac i ba raddau yr oedd y plant yn profi deuddeg elfen addysgegol y Cyfnod Sylfaen.
- 4.25 Cynlluniwyd yr elfen hon o'r gwerthusiad i weld a yw'r math o addysgeg Cyfnod Sylfaen y mae plant yn ei phrofi yn yr ysgol, a graddau'r addysgeg honno, yn cael effaith ar ganfyddiad plant o'r Cyfnod Sylfaen, a'u sgiliau datrys problemau mewn grŵp. Mewn geiriau eraill:
- p'un a yw plant o ystafelloedd dosbarth Cyfnod Sylfaen 'uchel' ac 'isel' yn profi a siarad am eu dysgu mewn ffyrdd gwahanol, a;
 - ph'un a yw plant o ystafelloedd dosbarth Cyfnod Sylfaen 'uchel' ac 'isel' wedi datblygu gwahanol lefelau o sgiliau datrys problemau mewn grŵp a/neu sgiliau meddwl.
- 4.26 Drwy gydol pob un o'r gweithgareddau hyn, penderfynasom recordio'r plant a'u rhyngweithiadau ar fideo fel y gellid cynnal dadansoddiad manwl ar ôl yr ymweliad. O ganlyniad, roedd y trefniadau caniatâd ar gyfer y rhan hon o'r gwerthusiad yn wahanol iawn i'r rhai a ddefnyddiwyd yn flaenorol, gan ofyn i rieni (a'u plant) optio i mewn i gymryd rhan.
- 4.27 Er mwyn gweld p'un a oedd perthynas o'r fath yn bodoli ai peidio, penderfynwyd ailedrych ar chwech o'r 41 ysgol astudiaeth achos, yr oedd tair ohonynt yn ymarfer y Cyfnod Sylfaen i lefel uchel a thair yn ymarfer y Cyfnod Sylfaen i lefel isel yn seiliedig ar yr arsylwadau yn y flwyddyn flaenorol yn ystod Cam II y gwerthusiad. Dewiswyd ysgolion hefyd ar sail sicrhau bod cymysgedd uchel ac isel o blant a oedd yn gymwys i gael prydau ysgol am ddim. Yn ogystal â'r chwe ysgol hyn, ailystyriodd y gwerthusiad un ysgol cyfrwng Cymraeg lle'r oedd y mwyafrif o'r plant o deuluoedd Saesneg eu hiaith.

- 4.28 Rhoddwyd yr holl ysgolion astudiaeth achos mewn trefn restrol yn seiliedig ar y meini prawf dethol a amlinellir uchod. Cysylltwyd â chyfanswm o un ar ddeg o ysgolion, yr oedd pedair ohonynt wedi gwrthod cymryd rhan neu heb ymateb.
- 4.29 Ym mhob un o'r saith ysgol astudiaeth achos Cam III, gofynnwyd iddynt enwi aelod o staff (e.e. athro neu gynorthwy-ydd addysgu) i helpu i ofyn am ganiatâd gan o leiaf wyth rhiant/gofalydd Blwyddyn 1 ac wyth rhiant/gofalydd Blwyddyn 2 (o fechgyn a merched) a allai wedyn fod yn gymwys i gymryd rhan yn y rhan hon o'r gwerthusiad. Aethpwyd at rieni/gofalwyr ar yr adeg gollwng/casglu a gofynnwyd iddynt a fyddent yn cytuno i adael i'w plentyn gymryd rhan (h.y. caniatâd i optio i mewn). Rhoddwyd yr holl wybodaeth angenrheidiol a dalenni caniatâd i'r staff (gweler Atodiad O). Gofynnwyd iddynt ddechrau cysylltu â rhieni/gofalwyr wythnos neu ddwy cyn yr ymweliad a drefnwyd er mwyn sicrhau bod digon o ffurflenni caniatâd wedi'u dychwelyd a'u llofnodi.
- 4.30 Pan oedd caniatâd wedi'i roi ar gyfer digon o ddisgyblion Blwyddyn 1 a Blwyddyn 2, dewiswyd pedwar plentyn Blwyddyn 2 ar hap i gymryd rhan yn y trafodaethau grŵp ffocws a'r tasgau dysgu. Roedd y trafodaethau grŵp ffocws Blwyddyn 2 yn dilyn canllaw lled-strwythuredig gan ganolbwyntio ar gwestiynau cyffredinol yn ymwneud â'r addysgeg a brofwyd a mwynhad o ddysgu. Cynlluniwyd y tasgau dysgu gan y tîm gwerthuso i ennyn sgiliau grŵp, sgiliau datrys problemau a sgiliau meddwl y plant. Gweler Atodiad P am yr amserlen a'r cyfarwyddiadau ar gyfer y gweithgareddau hyn.
- 4.31 Yn ogystal, dewiswyd chwe phlentyn Blwyddyn 1 ar hap i gymryd rhan yn y teithiau ystafell ddosbarth (ac yna fe'u rhannwyd yn ddau grŵp o dri phlentyn). Roedd y teithiau ystafell ddosbarth Blwyddyn 1 yn rhoi cyfle i'r plant ddangos eu hamgylchedd dysgu i'r ymchwilwyr ac esbonio beth maen nhw'n ei wneud a ble.

4.32 Cyn yr holl weithgareddau hyn, treuliodd yr ymchwilyr beth amser yn yr ystafelloedd dosbarth cyn dechrau'r gweithgareddau er mwyn i'r plant ddod yn gyfarwydd â nhw a pham yr oeddent yno.

4.33 Cwblhawyd y gwaith o gynllunio'r gweithgareddau, gan gynnwys eu treialu, erbyn mis Rhagfyr 2013. Yna, cynhaliwyd rhan ffurfiol y gwaith maes rhwng mis Ionawr a mis Chwefror 2014.

4.34 Wrth ddadansoddi'r data ansoddol o'r trafodaethau grŵp ffocws, gwnaethom amlygu themâu cyffredin a allai ddweud rhagor am sut mae plant Blwyddyn 2 yn ystyried y canlynol, a sut y gallai'r math o ymarfer Cyfnod Sylfaen a brofwyd ganddynt yn eu hysgol ddylanwadu ar y ffactorau hyn:

- Mwynhad o'r ysgol, darllen, ysgrifennu, gwaith rhif a dysgu awyr agored;
- Hyder, ymddygiad, perthynas â chyfoedion, lles ac annibyniaeth; a
- Rôl yr athro ac ymarferwyr ystafell ddosbarth ychwanegol.

4.35 Wrth ddadansoddi'r data ansoddol o deithiau ystafell ddosbarth (nodiadau maes a fideo), roeddem yn edrych i weld a oedd unrhyw wahaniaethau rhwng y grwpiau ysgolion ymarfer Cyfnod Sylfaen 'uchel' ac 'isel' o ran sut oedd y plant yn meddwl am eu hamgylcheddau dysgu (e.e. defnyddio geiriau allweddol fel 'gweithio' a 'chwarae'), sut oedd y plant yn disgrifio rôl yr athro ac ymarferwyr ychwanegol, pa mor frwdfrydig oedd y plant wrth ddangos y gwahanol ardaloedd darpariaeth, a pha mor dda oedd y grŵp yn gweithio gyda'i gilydd i rannu syniadau a chynnwys ei gilydd yn y daith. Er enghraifft:

- Pa mor hyderus oedd y plant wrth weithio gyda dieithryn a chychwyn y daith (heb gymorth athro)?
- Pa mor dda oedd pob grŵp yn gweithio gyda'i gilydd? A oedden nhw'n gwrando ar eu safbwyntiau ei gilydd ac yn gweithio gyda'i gilydd fel grŵp?

- Pa rannau o'r ystafell ddosbarth / gweithgareddau oedd amlycaf yn nhrafodaeth pob grŵp?
- Sut oedd pob grŵp yn disgrifio a meddwl am y gweithgareddau a'r ardaloedd darpariaeth amrywiol yr oeddent wedi dewis siarad amdanynt?
- A oedd gwahaniaethau yn y ffordd yr oedd y grwpiau'n siarad am eu mannau dan do ac awyr agored?
- Pa feysydd dysgu oedd y grwpiau'n eu hoffi/ddim yn eu hoffi fwyaf?

Fframwaith Dadansoddol

4.36 Rhan olaf gweithgareddau'r gwerthusiad yn ystod Cam III (2013/14) oedd cynnal dadansoddiad o holl wahanol elfennau'r cynllun gwerthuso. Diben hyn oedd dwyn ynghyd canfyddiadau o bob rhan o'r cynllun gwerthuso, gan ddefnyddio'r ystod o ffynonellau data a mathau o ddata a gasglwyd yn ystod Camau I, II a III y gwerthusiad.

4.37 I wneud hyn, amlygodd tîm y gwerthusiad nifer o themâu a phynciau dadansoddol, a chynhyrchwyd papur gweithio mewnol ar gyfer pob pwnc a ddarparodd y dystiolaeth a'r cyfiawnhad ar gyfer holl brif ganfyddiadau'r gwerthusiad (Tabl 6).

Tabl 6: Fframwaith Dadansoddol Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen

Thema Ddadansoddol	Papur Gweithio Dadansoddol
A. Gweithredu	1. Rheolaeth ac arweinyddiaeth 2. Hyfforddiant, cymorth ac arweiniad 3. Staffio 4. Plant a theuluoedd
B. Ymarfer	5. Addysgeg a dealltwriaeth 6. Yr amgylchedd (dan do/awyr agored) 7. Y Gymraeg 8. Llythrennedd a rhifedd 9. Enghreifftiau o ymarfer yn y Cyfnod Sylfaen
C. Effaith	10. Effeithiau a adroddwyd 11. Cynnwys y plentyn a lles y plentyn 12. Pontio ac Asesu 13. Datblygu'r Cyfnod Sylfaen yn y dyfodol
D. Canlyniadau	14. Adroddiad 1 yr NPD (Cam I) 15. Adroddiad 2 yr NPD (Cam II) 16. Adroddiad 3 yr NPD (Cam III) 17. Gwerthusiad economaidd
E. Technegol	18. Adroddiad technegol

4.38 Mae'r *holl* bapurau gwaith dadansoddol wedi cael eu cyhoeddi gan Lywodraeth Cymru ar ryw ffurf, naill ai fel Canfyddiadau Allweddol Ymchwil Gymdeithasol Llywodraeth Cymru (crynodebau dwy dudalen), fel Adroddiadau Ymchwil annibynnol Llywodraeth Cymru, neu wedi'u cynnwys mewn Adroddiadau Ymchwil eraill Llywodraeth Cymru.

Papur gweithio 1: Rheolaeth ac Arweinyddiaeth

4.39 Mae'r papur gweithio hwn yn archwilio rôl rheolaeth ac arweinyddiaeth wrth gyflwyno a sefydlu'r Cyfnod Sylfaen. Mae hyn yn cynnwys rôl Llywodraeth Cymru, awdurdodau lleol, Cyngorwyr y Cyfnod Sylfaen,

penaethiaid, rheolwyr canolfannau ac uwch staff addysgu sy'n ymwneud â rhoi'r Cyfnod Sylfaen ar waith mewn ysgolion.

Papur gweithio 2: Hyfforddiant, Cymorth ac Arweiniad

4.40 Mae'r papur gweithio hwn yn canolbwyntio ar yr hyfforddiant, y cymorth a'r arweiniad a ddarparwyd ac a oedd ar gael i ysgolion ac ymarferwyr. Yn arbennig, mae'n edrych ar y ffordd y mae unrhyw ddeunyddiau a gynhyrchwyd at y dibenion hyn wedi cael eu derbyn, eu dehongli a'u defnyddio. Ceir pwyslais hefyd ar rôl awdurdodau lleol a Llywodraeth Cymru wrth weithredu ac ymarfer y Cyfnod Sylfaen.

Papur gweithio 3: Staffio

4.41 Mae'r papur gweithio hwn yn ymwneud yn bennaf â materion â staffio ar gyfer y Cyfnod Sylfaen. Nodwedd allweddol o'r Cyfnod Sylfaen yw'r adnodd ychwanegol i wella cymarebau oedolyn:disgybl yn ystod blynyddoedd y Cyfnod Sylfaen. Mae'r papur gweithio hwn yn amlinellu cymarebau oedolyn:disgybl o'r arolygon cenedlaethol a'r ymweliadau ag ysgolion astudiaeth achos. Yna, mae'n ystyried pa berthynas sydd gan hyn ag ymarfer y Cyfnod Sylfaen mewn ystafelloedd dosbarth yn yr astudiaeth achos.

4.42 Bydd y papur gweithio hwn hefyd yn ystyried effaith y profiad addysgu a chymwysterau'r holl staff, lle y bo'n bosibl, ar ymarfer y Cyfnod Sylfaen mewn ysgolion ac ystafelloedd dosbarth. Mae hefyd yn archwilio recriwtio, rôl ac agweddau Ymarferwyr Ychwanegol mewn ysgolion Cyfnod Sylfaen.

Papur gweithio 4: Plant a Theuluoedd

4.43 Yn unol â'r dull hawliau plant sydd wrth wraidd y Cyfnod Sylfaen, mae'r papur gweithio hwn yn ymwneud yn bennaf â chanfyddiadau plant a'u rhieni/teuluoedd o'r Cyfnod Sylfaen ac i ba raddau y mae 'lleisiau' plant

a rhieni yn cael eu hystyried yn bwysig i'r ffordd y mae'r Cyfnod Sylfaen yn cael ei roi ar waith gan ymarferwyr. Felly, mae'n cynnwys, er enghraifft, barn plant am y Cyfnod Sylfaen ac i ba raddau y mae ysgolion/athrawon yn ystyried diddordebau a syniadau plant wrth gynllunio gweithgareddau. Mae hefyd yn archwilio'r berthynas â rhieni, teuluoedd a chymunedau yng nghyd-destun y Cyfnod Sylfaen.

Papur gweithio 5: Addysgeg a Dealltwriaeth

4.44 Mae'r papur gweithio hwn yn rhan graidd o'r fframwaith dadansoddol a'r gwerthusiad. Mae'n ceisio sefydlu sut mae'r Cyfnod Sylfaen wedi cael ei ddeall, ei ddehongli a'i roi ar waith gan ymarferwyr mewn ysgolion a lleoliadau. Mae hyn yn cyferbynnu â'r ffordd y deallir ac y cyflwynir y Cyfnod Sylfaen yn yr ymdriniaeth swyddogol (gweler adroddiad gwerthuso cynharach ar y Model Rhesymeg Polisi a Theori Rhaglen – Maynard *et al.* (2013).

4.45 Mae hefyd yn rhoi disgrifiad manwl o arferion y Cyfnod Sylfaen mewn ystafelloedd dosbarth a lleoliadau. Yn benodol, mae'n cymharu ac yn cyferbynnu addysgeg ac ymarfer y Cyfnod Sylfaen mewn nifer o ffyrdd, gan gynnwys: yr amser o'r dydd, grŵp blwyddyn, cyfrwng addysgu, ac ati.

Papur gweithio 6: Yr amgylchedd (dan do/awyr agored)

4.46 Mae'r papur gweithio hwn yn ymwneud yn bennaf ag effaith y Cyfnod Sylfaen ar yr amgylchedd addysgu a dysgu. Mae'n ystyried pa newidiadau ffisegol, os o gwbl, a wnaed mewn ysgolion a lleoliadau, i'w hamgylcheddau dan do ac awyr agored. Mae hyn hefyd yn ystyried costau a gwariant y newidiadau hyn.

Papur gweithio 7: Y Gymraeg

4.47 Mae'r papur gweithio hwn yn ystyried y berthynas rhwng y Cyfnod Sylfaen a'r Gymraeg. Yn benodol, mae'n canolbwyntio ar faterion sy'n ymwneud â darparu Maes Dysgu Datblygu'r Gymraeg mewn ysgolion cyfrwng Saesneg ac ymarfer cyffredinol y Cyfnod Sylfaen mewn ysgolion cyfrwng Cymraeg.

Papur gweithio 8: Llythrennedd a Rhifedd

4.48 O ystyried pwysigrwydd llythrennedd a rhifedd i Lywodraeth Cymru a chyflwyno'r Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol yn fwy diweddar ar draws ysgolion yng Nghymru (Llywodraeth Cymru 2013), mae'r papur gweithio hwn yn ystyried sut mae dau Faes Dysgu'n cael eu cyflawni'n benodol: Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu a Datblygiad Mathemategol.

Papur gweithio 9: Enghreifftiau o Ymarfer yn y Cyfnod Sylfaen

4.49 Mae hwn ychydig yn wahanol i'r papurau gweithio eraill gan nad yw'n trafod canfyddiadau. Yn hytrach, mae tîm y gwerthusiad yn defnyddio ei brofiadau a arsylwyd o'r Cyfnod Sylfaen i greu cyfres o ddisgrifiadau cryno (*vignettes*) o'r hyn y gellid ei ystyried yn enghreifftiau o ymarfer yn y Cyfnod Sylfaen. Mae cyfres o ddisgrifiadau cryno, a drefnwyd yn ôl grŵp blwyddyn, wedi'i chynnwys yn yr atodiadau i'r adroddiad terfynol (Taylor *et al.* 2015a). Yn wahanol i'r papurau gweithio eraill, nid yw'r rhain wedi cael eu cyhoeddi fel Canfyddiadau Allweddol byr, annibynnol Ymchwil Gymdeithasol y Llywodraeth.

Papur gweithio 10: Effeithiau a Adroddwyd

4.50 Mae'r papur gweithio hwn yn ymwneud â sut mae effeithiau'r Cyfnod Sylfaen yn cael eu hadrodd a'u gweld gan randdeiliaid ac ymarferwyr. Yn benodol, mae'n archwilio effeithiau cymharol canfyddedig y Cyfnod Sylfaen ar wahanol ganlyniadau a gwahanol grwpiau o blant.

4.51 Mae'r papur gweithio hefyd yn cymharu'r berthynas rhwng canlyniadau a adroddwyd a chanlyniadau hysbys (fel mesurau cyfranogiad plant, lles ac agweddau tuag at ddysgu).

Papur gweithio 11: Cynnwys y Plentyn a Lles y Plentyn

4.52 Mae'r papur gweithio hwn yn archwilio effaith y Cyfnod Sylfaen ar gyfranogiad plant yn eu dysgu, eu hagweddau at ddysgu, mesurau gwrthrychol o les a'u hadroddiadau goddrychol o les. Mae hyn yn tynnu'n bennaf ar arsylwadau ystafell ddosbarth a'r Arolwg Disgyblion, a gynlluniwyd i amlygu lefelau lles ac agweddau at ddysgu ymhlith plant Blwyddyn 2 yn yr ysgolion astudiaeth achos. Mae hefyd yn cymharu'r canfyddiadau â dadansoddiad o Arolwg Plant Astudiaeth Carfan y Mileniwm (MCS) y Deyrnas Unedig o blant 7 oed a gynhaliwyd yn gynharach yn 2008/09.

Papur gweithio 12: Pontio ac Asesu

4.53 Mae'r papur gweithio hwn yn canolbwyntio ar faterion 'pontio' yn y Cyfnod Sylfaen ac asesu. Mae hyn yn cynnwys y berthynas rhwng sut mae'r Cyfnod Sylfaen yn cael ei ymarfer ar draws grwpiau blwyddyn mewn ysgolion, ffactorau sy'n ymwneud â derbyn i'r Cyfnod Sylfaen (o leoliadau cyn-feithrin neu feithrin), a phontio o'r Cyfnod Sylfaen i Gyfnod Allweddol 2.

4.54 Mae'r papur gweithio hefyd yn ystyried materion sy'n ymwneud ag arsylwi, asesu neu olrhain plant i mewn i'r Cyfnod Sylfaen a thrwyddo, gan gynnwys y defnydd o asesiadau adeg derbyn ac agweddau at weithredu Asesiadau Diwedd y Cyfnod Sylfaen.

Papur gweithio 13: Datblygu'r Cyfnod Sylfaen yn y Dyfodol

4.55 Mae'r papur gweithio hwn yn canolbwyntio ar sut mae rhanddeiliaid ac ymarferwyr yn credu y dylai'r Cyfnod Sylfaen ddatblygu yn y dyfodol. Mae'n amlinellu eu hawgrymiadau ar gyfer sut y gallai a/neu y dylai gael ei wella. Mae hefyd yn ystyried safbwyntiau plant a rhieni ynghylch ei ddatblygiad yn y dyfodol.

Papurau gweithio 14 i 16: Dadansoddiadau o Gronfa Ddata Genedlaethol y Disgyblion

4.56 Mae'r rhan hon o'r fframwaith dadansoddol yn cynnwys adroddiadau a gynhyrchwyd ac a gyhoeddwyd o Gam I a Cham II y gwerthusiad. Trafodwyd y ddau adroddiad hyn sy'n dadansoddi effaith y Cyfnod Sylfaen ar ystod o ganlyniadau gan ddefnyddio data gweinyddol cenedlaethol yn y ddwy bennod flaenorol.

4.57 Mae'r trydydd papur gweithio yn y gyfres hon, a'r olaf, yn wahanol i'r ddau flaenorol gan ei fod yn cymharu canlyniadau'r Cyfnod Sylfaen yn y 41 ysgol astudiaeth achos yn ddienw. Mae hyn yn caniatáu i'r gwerthusiad archwilio'r berthynas rhwng ymarfer y Cyfnod Sylfaen (fel y'i harsylwyd yn ystod Cam II y gwerthusiad) a chanlyniadau statudol y Cyfnod Sylfaen.

4.58 Wrth wneud hyn, mae hefyd yn ystyried y berthynas rhwng effeithiolrwydd blaenorol pob ysgol sy'n gysylltiedig â chanlyniadau cynharach Cyfnod Allweddol 1 ac ymarfer y Cyfnod Sylfaen er mwyn gwahaniaethu rhwng 'effaith' lefel uchel o ymarfer y Cyfnod Sylfaen ar

ganlyniadau a'r 'effaith' ysgol a allai fod wedi bodoli cyn cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen.

Papur gweithio 17: Gwerthusiad Economaidd

4.59 Mae'r papur gweithio hwn yn rhoi math o werthusiad economaidd o'r Cyfnod Sylfaen. Mae hyn yn gyfyngedig oherwydd bod y Cyfnod Sylfaen yn bolisi cyffredinol ac oherwydd nad yw asesiadau athrawon ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen o reidrwydd yn debyg i asesiadau athrawon Cyfnod Allweddol 1 blaenorol. Felly, mae'n anodd cymharu'r costau a'r buddion. Fodd bynnag, mae'n ystyried costau a chanlyniadau'r Cyfnod Sylfaen.

Papur gweithio 17: Adroddiad Technegol

4.60 Y papur gweithio terfynol yw'r adroddiad hwn.

Cyfeiriadau

- Brown, C.A. a Lilford, R.J. (2006) The stepped wedge trial design: a systematic review, *BMC Medical Research Methodology*, 6, 54.
- Davies, R., Taylor, C., Maynard, T., Rhys, M., Waldron, S., a Blackaby, D. (2013) *Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen: Canlyniadau Disgyblion y Cyfnod Sylfaen (Adroddiad 1)*, *Ymchwil Gymdeithasol Rhif 47/2012*, Caerdydd: Llywodraeth Cymru.
- Evans, J. a Jones, P. (2011) The walking interview: methodology, mobility and place, *Applied Geography*, 31, 2, 849-858.
- Gorard, S. a Taylor, C. (2004) *Combining Methods in Educational and Social Research*, Llundain: Gwasg y Brifysgol Agored.
- Hussey, M.A. a Hughes, J.P. (2007) Design and analysis of stepped wedge cluster randomised trials, *Contemporary Clinical Trials*, 28, 2, 182-191.
- Landis, J.R. a Koch, G.G. (1977) The measurement of observer agreement for categorical data, *Biometrics*, 33, 1, 159–174.
- Leavers, F. (2005). *Well-being and involvement in care: A process oriented self-evaluation instrument for care settings*. Y Ganolfan Ymchwil i Addysg Drwy Brofiad: Prifysgol Leuven.
- Maynard, T., Taylor, C., Waldron, S., Rhys, M., Smith, R., Power, S. a Clement, J. (2013) *Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen: Model Rhesymeg Polisi a Theori Rhaglen*, *Ymchwil Gymdeithasol Rhif 37/2012*, Caerdydd: Llywodraeth Cymru.
- Pye, J., Hardy, C. a Taylor, C. (2014) *Gwerthusiad o'r Grant Amddifadedd Disgyblion: adroddiad gwerthuso blwyddyn gyntaf*, *Ymchwil Gymdeithasol y Llywodraeth Rhif 90/2014*. Caerdydd: Llywodraeth Cymru.
- Llywodraeth Cynulliad Cymru (2008) *Chwarae/Dysgu Gweithredol: trosolwg ar gyfer plant 3 i 7 oed*, Caerdydd: Llywodraeth Cynulliad Cymru.
- Llywodraeth Cymru (2013) *Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol*, Caerdydd: Llywodraeth Cymru.
- Taylor, C., Maynard, T., Davies, R., Waldron, S. Rhys, M., Power, S., Moore, L., Blackaby, D. a Plewis, I. (2013) *Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen:*

Adroddiad blynyddol 2011/12, Ymchwil Gymdeithasol Rhif 43/2012,
Caerdydd: Llywodraeth Cymru.

Taylor, C., Maynard, T., Davies, R., Waldron, S. Rhys, M., Power, S., Moore, L., Blackaby, D. a Plewis, I. (2014) *Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen: Diweddariad ac Adroddiad Technegol 2012/13, Ymchwil Gymdeithasol Rhif 16/2014*, Caerdydd: Llywodraeth Cymru.

Taylor, C., Maynard, T., Davies, R., Waldron, S. Rhys, M., Power, S., Moore, L., Blackaby, D. a Plewis, I. (2015a) *Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen: Adroddiad Terfynol 2013/14, Ymchwil Gymdeithasol Rhif*, Caerdydd: Llywodraeth Cymru.

Taylor. C., Davies, R., Rhys, M., Waldron, S. a Blackaby, D. (2015b) *Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen: Canlyniadau Disgyblion y Cyfnod Sylfaen hyd at 2011/12 (Adroddiad 2), Ymchwil Gymdeithasol Rhif 01/2015*, Caerdydd: Llywodraeth Cymru.

Rhestr Termau Allweddol

Dadansoddiad Canlyniadau a Chostau	Math o werthusiad economaidd yw hyn sy'n ystyried pob un o ganlyniadau ymyrraeth (a'u costau cysylltiedig) ar wahân i'w gilydd gan ddefnyddio gwahanol unedau, ac mae'n ystyried buddion na ellir priodoli gwerth ariannol iddynt.
Dadansoddiad dogfennol	Gelwir hyn weithiau'n ddadansoddi dogfennau, ac mae'r dull hwn yn helpu i ennyn ystyr, datblygu dealltwriaeth a darparu tystiolaeth empirig o ddogfennau sydd eisoes yn bodoli. Mae'n dechrau trwy goladu dogfennau sy'n ymwneud â phwnc ac yna astudio cynnwys a strwythur y dogfennau hyn yn systematig. Mae hyn hefyd yn golygu cyfosod cynnwys y dogfennau a'r cysyniadau sy'n sail i'r testun.
Dibynadwyedd Rhwng y Rhai sy'n Barnu	Mae hyn yn ffordd o bennu faint o gonsensws neu gytundeb sydd rhwng dau neu fwy o ymchwilyr wrth arsylwi'r un ffenomen. Mae'n bwysig bod cysondeb o ran sut mae ymchwilyr niferus yn gwerthuso neu'n barnu'r hyn maen nhw'n ei arsylwi, neu fel arall, gallai anghysondebau mewn arsylwadau neu sgorau fod o ganlyniad i ragfarn yr ymchwilydd.
Modelu aml-lefel	Math o ddadansoddi ystadegol yw hyn sy'n defnyddio data a drefnir ar fwy nag un lefel (h.y. data nythog). Er enghraifft, gallai'r unedau dadansoddi mewn model aml-lefel gynnwys data ar gyfer disgyblion unigol, yr ysgolion maen nhw'n mynd iddynt, a'r awdurdodau lleol y mae eu hysgolion yn perthyn iddynt. Yn hollbwysig, mae modelau aml-lefel yn ystyried y cydrannau gweddilliol ar bob lefel yn yr hierarchaeth, gan

		ganiatáu i'r dadansoddiad amcangyfrif effeithiau grŵp a arsylwyd ac nad arsylwyd.
Cynyddu fesul cam		Defnyddir y cynllun hwn mewn gwerthusiadau lle mae ymyrraeth yn cael ei chyflwyno'n ddilyniannol i gyfranogwyr (naill ai fel unigolion neu glystyrau o unigolion) dros nifer o gyfnodau amser. Cesglir data ar gyfer pob grŵp newydd o gyfranogwyr wrth iddynt dderbyn yr ymyrraeth, ac ar gyfer y rhai nad ydynt yn derbyn yr ymyrraeth (y grwpiau rheoli). Er mwyn pennu effeithiolrwydd yr ymyrraeth, caiff data o'r adran reoli ei gymharu â data o'r adran ymyrraeth ar adegau gwahanol.
Disgrifiadau (<i>Vignettes</i>)	Cryno	Bwriedir i'r rhain fod yn ddisgrifiadau argraffiadol cryno neu'n ddisgrifiadau o ddigwyddiad penodol neu adeg benodol. Fe'u defnyddir yn aml mewn gwyddor gymdeithasol ansoddol i ddwyn ynghyd, a chyffredinol o bosibl, amrywiaeth o sefyllfaoedd a arsylwyd ar ffurf gryno sy'n dal i fod yn ddisgrifiadol. Gan y byddent fel arfer yn tynnu ar ystod o arsylwadau, maent yn tueddu i fod yn ddisgrifiadau mwy ffuglennol yn hytrach na phortread cywir o ddigwyddiad a arsylwyd, er eu bod wedi'u seilio ar ddigwyddiadau a arsylwyd. Maent hefyd yn caniatáu i'r awdur amlygu arsylwadau neu ganfyddiadau allweddol ar yr un pryd â chynnal cyd-destun perthnasol.

Atodiad A. Dogfennau Swyddogol a Ddefnyddiwyd yn y Dadansoddiad Dogfennol

1. Llywodraeth Cynulliad Cymru (2008). *Datblygiad Creadigol*. Caerdydd. Cynulliad Cenedlaethol Cymru
2. Llywodraeth Cynulliad Cymru (2011). *Asesiad Diwedd y Cyfnod Sylfaen - Enghreifftio deilliannau*. Caerdydd. Cynulliad Cenedlaethol Cymru
3. Llywodraeth Cynulliad Cymru (2009). *Proffil Datblygiad Plant y Cyfnod Sylfaen - Canllawiau*. Caerdydd. Cynulliad Cenedlaethol Cymru
4. Llywodraeth Cynulliad Cymru (2010). *Fframwaith ar gyfer Dysgu Plant 3 i 7 oed yng Nghymru*. Caerdydd. Cynulliad Cenedlaethol Cymru
5. Llywodraeth Cynulliad Cymru (2008). *Gwybodaeth a Dealltwriaeth o'r Byd*. Caerdydd. Cynulliad Cenedlaethol Cymru
6. Llywodraeth Cynulliad Cymru (2008). *Sgiliau Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu*. Caerdydd. Cynulliad Cenedlaethol Cymru
7. Llywodraeth Cynulliad Cymru (2008). *Addysgeg Dysgu ac Addysgu*. Caerdydd. Cynulliad Cenedlaethol Cymru
8. Llywodraeth Cynulliad Cymru (2008). *Datblygiad Mathemategol*. Caerdydd. Cynulliad Cenedlaethol Cymru
9. Llywodraeth Cynulliad Cymru (2008). *Arsylwi ar Blant*. Caerdydd. Cynulliad Cenedlaethol Cymru
10. Llywodraeth Cynulliad Cymru (2009). *Llawlyfr Dysgu yn yr Awyr Agored*. Caerdydd. Cynulliad Cenedlaethol Cymru
11. Llywodraeth Cynulliad Cymru (2008). *Datblygiad Personol a Chymdeithasol, Lles ac Amrywiaeth Ddiwylliannol*. Caerdydd. Cynulliad Cenedlaethol Cymru
12. Llywodraeth Cynulliad Cymru (2008). *Chwarae/Dysgu Gweithredol - Trosolwg ar gyfer plant 3 i 7 oed*. Caerdydd. Cynulliad Cenedlaethol Cymru
13. Llywodraeth Cynulliad Cymru (2008). *Datblygiad Corfforol*. Caerdydd. Cynulliad Cenedlaethol Cymru
14. Llywodraeth Cynulliad Cymru (2003). *Y Wlad sy'n Dysgu: Y Cyfnod Sylfaen - 3 i 7 oed*. Caerdydd. Cynulliad Cenedlaethol Cymru
15. Llywodraeth Cynulliad Cymru (2008). *Datblygu'r Iaith Gymraeg*. Caerdydd. Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Atodiad B. Dalen Wybodaeth Cyfweiliadau â Rhanddeiliaid

WISERD
46 Plas y Parc
Prifysgol Caerdydd
Caerdydd CF24 2SE

Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen

Annwyl Gyfranogwr,

Rydych chi'n cael eich gwahodd i gymryd rhan mewn cyfweiliad yn rhan o'r prosiect Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen. Mae'r ymchwil wedi cael ei chomisiynu gan Lywodraeth Cymru (cyswllt: Launa Anderson, Uwch Swyddog Ymchwil) ac mae'n cael ei chynnal gan Brifysgol Caerdydd a Sefydliad Ymchwil Gymdeithasol ac Economaidd, Data a Dulliau Cymru (WISERD).

Prosiect tair blynedd yw hwn (mis Awst 2011 i fis Awst 2014) a gynlluniwyd i ddeall a gwerthuso'r broses o roi'r polisi ar waith ledled Cymru a'r effaith y mae'r Cyfnod Sylfaen wedi'i chael mewn ysgolion a lleoliadau, ac ar gyfer disgyblion ac ymarferwyr. Yn arbennig, mae'r prosiect yn awyddus i werthuso'r Cyfnod Sylfaen o fewn cyd-destun ehangach. Fel y cyfryw, mae'r gwerthusiad wedi'i gynllunio i amlygu ac archwilio'n sensitif y canlyniadau i blant o ran eu datblygiad addysgol, cymdeithasol, gwybyddol ac emosiynol yn ogystal ag archwilio effaith ffactorau eraill sy'n cyfrannu, o'r tu allan i amgylchedd yr ysgol.

Ein prif ddiddordeb yw profiadau plant mewn lleoliadau Cyfnod Sylfaen, wrth gwrs, ond rydym ni hefyd yn gwerthuso dull gweithredu a phroses y polisi ar amrywiaeth o raddfeydd, o'r ystafell ddosbarth i'r awdurdod lleol. Fel y cyfryw, mawr obeithiwn y byddwch yn fodlon cyfrannu at y darn pwysig hwn o waith ymchwil. Hoffem gael gwybod am eich ymgysylltiad eich hun â'r Cyfnod Sylfaen o safbwynt polisi ac ymarfer ac am eich profiadau, gwybodaeth a dealltwriaeth o feysydd allweddol. Bydd rhannu eich safbwyntiau a'ch profiadau yn eithriadol o werthfawr wrth helpu i ffurfio'r Cyfnod Sylfaen yng Nghymru ymhellach.

Arweinir yr ymchwil gan dîm tra phrofiadol o arbenigwyr ym maes ymchwil addysgol. Mae'r gwerthusiad yn ddarostyngedig i gymeradwyaeth gan Bwyllgor Moeseg Ysgol Gwyddorau Cymdeithasol Prifysgol Caerdydd a bydd yn dilyn codau ymarfer proffesiynol i'r llythyren. Cymerir pob gofal i sicrhau bod yr holl ddata sy'n ymwneud â chi'n cael ei gadw'n ddiogel. Mae gennych yr hawl i dynnu'n ôl o'r ymchwil ar unrhyw bryd. Dylech hefyd fod yn ymwybodol bod gennych yr hawl a'r dewis i gynnal y cyfweiliad yn Gymraeg neu Saesneg.

Nid oes angen i chi lofnodi unrhyw beth oherwydd, os cytunwch gymryd rhan yn yr ymchwil, byddwn yn cadarnhau a chofnodi eich bod wedi darllen a deall y wybodaeth hon ar ddechrau'r ymchwil. Mae'n bur debygol y byddwn eisiau recordio'r cyfweiliad ar dâp at ddibenion dadansoddi. Mae'n bosibl y dewiswn ddefnyddio dyfyniadau o'ch cyfweiliad wrth adrodd ar ganfyddiadau o'r gwerthusiad. Os nad ydych eisiau cael eich recordio neu os nad ydych eisiau i ddyfyniadau o'r cyfweiliad gael eu defnyddio, rhowch wybod i ni.

Fel arfer, byddai unrhyw ddyfyniadau neu wybodaeth mewn adroddiadau'n aros yn ddienw, er efallai y byddwn eisiau nodi rhywfaint o wybodaeth amdano (e.e. teitl eich swydd). Unwaith eto, byddwn yn hapus i drafod hyn gyda chi cyn i'r cyfweiliad ddechrau.

I gael rhagor o wybodaeth am y Gwerthusiad a diweddariadau, ewch i'r wefan a nodir yn y manylion cyswllt isod. Diolch am gytuno i gymryd rhan yn y gwaith ymchwil pwysig hwn.

Yn gywir

Tîm Ymchwil Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen

Dr Chris Taylor (Cyfarwyddwr y Tîm Ymchwil)
Ysgol Gwyddorau Cymdeithasol Caerdydd,
Adeilad Morgannwg
Rhodfa'r Brenin Edward VII
Caerdydd
CF10 3WT
Ffôn: 02920 874578
Ebost: taylorcm@caerdydd.ac.uk

Launa Anderson
Uwch Swyddog Ymchwil
Yr Adran Addysg a Sgiliau,
Gwybodaeth a Sgiliau Dadansoddi,
Cynllunio Strategol,
Cyllid a Pherfformiad
Llywodraeth Cymru
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ

Ffôn: 029 2082 5274
Ffacs: 029 2092 2765
Ebost: launa.anderson@wales.gsi.gov.uk

Gwefan y prosiect:
<http://www.wiserd.ac.uk/research/evaluating-the-foundation-phase>

Atodiad C. Rhestr Cyfweiliadau â Chynghorwyr Cyfnod Sylfaen Awdurdodau Lleol

Rhestr Cyfweiliadau â Chynghorwyr Blynnyddoedd Cynnar Awdurdodau Lleol F3

- Diolchwch i'r cyfranogwr am gytuno i gymryd rhan yn yr ymchwil
- Dywedwch, fel y nodwyd yn y neges ebost, na ddylai'r cyfweiliad gymryd mwy nag awr
- Cyflwynwch y prosiect (gwerthuso'r broses a chanlyniadau) ac esboniwch bwysigrwydd cyfweld Cynghorwyr Blynnyddoedd Cynnar Awdurdodau Lleol
- Esboniwch eich rôl fel ymchwilydd a chadarnhewch fod y cyfranogwr yn fodlon i'r cyfweiliad gael ei recordio
- Esboniwch y cytundeb cyfrinachedd / anhysbysrwydd (h.y. yr hyn nad yw eisiau iddo gael ei adnabod mewn gwaith cyhoeddedig)
- Ceisiwch ganiatâd y cyfranogwr ar gyfer y cyfweiliad ac ar gyfer recordio, ac esboniwch y gall dynnu'n ôl neu roi terfyn ar y cyfweiliad/recordio ar unrhyw adeg
- A oes ganddo unrhyw gwestiynau?
- Fel trosolwg cyflym, bydd 36 cwestiwn. Mae'r adran gyntaf yn ymwneud â'r hyn y mae eich Awdurdod Lleol wedi bod yn ei wneud i gefnogi'r Cyfnod

Cwestiynau hanfodol (1-36)	Codau	Arddull ateb
1. Beth yw teitl eich swydd?	a. Cynghorydd y Blynnyddoedd Cynnar b. Cynghorydd Rheoli ar gyfer y Blynnyddoedd Cynnar c. Cynghorydd y Cyfnod Sylfaen d. Cynghorydd Cynradd e. Uwch Gynghorydd Arall ...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

2. Beth yw eich prif rolau a chyfrifoldebau (yn gysylltiedig â'r Cyfnod Sylfaen a heb fod yn gysylltiedig ag ef)?	a. Arwain y Cyfnod Sylfaen b. Datblygu strategaeth weithredu'r Cyfnod Sylfaen ar gyfer yr Awdurdod Lleol c. Rheoli grant Llywodraeth Cymru ar gyfer y Cyfnod Sylfaen d. Rheoli Swyddogion Hyfforddiant a Chymorth e. Cydlynu Swyddogion Hyfforddiant a Chymorth f. Cynorthwyo a herio lleoliadau'r Cyfnod Sylfaen a gynhelir g. Cynorthwyo a herio lleoliadau nas cynhelir h. Goruchwyllo darpariaeth hyfforddiant y Cyfnod Sylfaen i. Cynnal gwybodaeth am ganllawiau newydd ar y Cyfnod Sylfaen j. Cysylltu â Llywodraeth Cymru mewn perthynas â'r Cyfnod Sylfaen k. Arwain ar 0-3 (y tu allan i gylch gorchwyl y Cyfnod Sylfaen) l. Arwain ar Dechrau'n Deg (y tu allan i gylch gorchwyl y Cyfnod Sylfaen) m. Arwain ar CA2 / cynradd (y tu allan i gylch gorchwyl y Cyfnod Sylfaen) n. Arwain ar bartneriaethau amlasiantaethol 0-8 (y tu allan i gylch gorchwyl y Cyfnod Sylfaen) Arall ...	o. ansicr p. petrus q. hyderus r. cymysg
3. Pa mor hir ydych chi wedi bod yn gweithio yn y rôl hon (y rhan sy'n berthnasol i'r Cyfnod Sylfaen)?	a. 1-6 mis b. 6-12 mis c. 1-2 flynedd d. 2-3 blynedd	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	e. 3-4 blynedd f. 4-5 mlynedd g. 5-6 blynedd	
4. Yn gyffredinol, beth mae eich Awdurdod Lleol yn ei wneud fel corff cyfan i gefnogi'r Cyfnod Sylfaen? <i>Anogwch ar ôl yr ymateb cychwynnol:</i> A OES UNRHYW BETH YR HOFFECH CHI EI YCHWANEGU?	a. Rheoli cyllid y Cyfnod Sylfaen gan Lywodraeth Cymru b. Darparu cyllid ychwanegol gan yr Awdurdod Lleol c. Ymweld â phob lleoliad Cyfnod Sylfaen i wirio cynnydd d. Targedu cymorth at y lleoliadau Cyfnod Sylfaen sydd â'r angen mwyaf e. Canolbwyntio cymorth ar feysydd penodol o'r Cyfnod Sylfaen f. Modelu arfer da trwy ddangos gwersi enghreifftiol g. Darparu hyfforddiant a ddatblygwyd gan Lywodraeth Cymru h. Darparu ei hyfforddiant ei hun a ddatblygwyd 'yn fewnol' i. Darparu cymorth un i un uniongyrchol pan fo angen j. Rhannu arfer da (e.e. ysgolion model, cynadleddau) k. Datblygu grwpiau rhwydweithio / cysylltiadau rhwng ysgolion l. Cydlynu'r broses o ledaenu canllawiau ac adnoddau Llywodraeth Cymru m. Datblygu ei ganllawiau a'i adnoddau ei hun ar lefel Awdurdod Lleol / consortiwm n. Cymorth penodol ar gyfer lleoliadau peilot o. Cymorth penodol ar gyfer lleoliadau dechrau'n gynnar	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	p. Cynorthwyo lleoliadau a gynhelir yn unig q. Herio lleoliadau mewn perthynas ag ymarfer y Cyfnod Sylfaen r. Cydlynu'r broses o ariannu cymarebau s. Darparu gwybodaeth am y Cyfnod Sylfaen trwy ddiwrnodau datblygu penaethiaid, cylchlythyrau, y wefan ac ati t. Sicrhau bod pob agwedd ar y Gwasanaeth Addysg yn ymwybodol o'r Cyfnod Sylfaen u. Hyfforddiant i Lywodraethwyr Arall ...	
5. Sut mae'r cymorth hwn yn cael ei drefnu a sut y darperir adnoddau ar ei gyfer yn yr Awdurdod Lleol?	a. Un Arweinydd neu Gynghorydd Cyfnod Sylfaen (neu Flynyddoedd Cynnar / Cynradd) b. Un Swyddog Hyfforddiant a Chymorth c. Dau Swyddog Hyfforddiant a Chymorth d. Tri Swyddog Hyfforddiant a Chymorth e. Cynghorydd Athrawon Blynnyddoedd Cynnar Ychwanegol f. Cyllid gan Lywodraeth Cymru yn bennaf g. Cyllid ychwanegol gan yr Awdurdod Lleol (e.e. Grant Cynnal Refeniw, Gwella Ysgolion) Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
6. Pa dri therm allweddol y byddech chi'n eu defnyddio i ddisgrifio'r Cyfnod Sylfaen?	a. Canolbwyntio ar y plentyn b. Cychwynnir gan y plentyn c. Hwyl d. Seiliedig ar chwarae e. Priodol yn ddatblygiadol f. Profiadol	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	g. Cyfannol h. Awyr agored i. Dysgu gweithredol j. Amrywiol k. Perthnasol (i blant heddiw) l. Agwedd gadarnhaol at ddysgu Arall ...	
7. Nawr, hoffwn ofyn rhai cwestiynau i chi am newid mewn ymarfer o ganlyniad i'r Cyfnod Sylfaen. Yn benodol, rydw i eisiau gofyn p'un a ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen wedi bod yn wahanol i'r hyn yr oedd ymarferwyr yn ei wneud cyn iddo gael ei gyflwyno i blant oed meithrin, derbyn, blwyddyn 1 a blwyddyn 2. Rhannaf y cwestiwn hwn yn ôl grŵp blwyddyn i'w wneud yn haws i'w ateb, ac fe'i rhannaf hefyd yn ôl lleoliadau a gynhelir a lleoliadau nas cynhelir lle y bo'n briodol. Felly, y cwestiwn cyntaf yw: a ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen wedi bod yn wahanol (ac os felly, sut) i'r hyn yr oedd ymarferwyr yn ei wneud cyn iddo gael ei gyflwyno i blant oed meithrin mewn a) lleoliadau a gynhelir a	a. Mwy o ddysgu a gychwynnir gan y plentyn (llai a arweinir gan oedolyn) b. Mwy o 'sgiliau meddwl' c. Mwy o gyfranogiad plant (e.e. penderfynu ar gynlluniau gwaith) d. Mwy o ddysgu ymarferol, dysgu gweithredol a dysgu trwy brofiad e. Mwy o ddysgu gyda chyfoedion f. Mwy o ddysgu trwy chwarae g. Mwy yn yr awyr agored h. Mwy o gynllunio / cynllunio gwell i. Llai o gynllunio / cynllunio gwaeth j. Mwy o feddwl ar y cyd / parhaus k. Mwy 'cyfannol' l. Canolbwyntio mwy ar y plentyn m. Mwy o bwyslais ar anghenion plant unigol n. Mwy o bwyslais ar ddatblygiad plant o. Mwy amrywiol p. Mwy cyffrous / arloesol q. Mwy o asesu arsylwadol	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

b) lleoliadau nas cynhelir?	r. Mwy o asesu ar gyfer dysgu s. Llai o asesu / profi / cofnodi (e.e. dalenni gwaith) ffurfiol t. Mwy o ymarferwyr (cymarebau gwell) u. Defnydd gwell o le yn gyffredinol (e.e. Meysydd Dysgu) v. Rhieni'n cyfranogi mwy w. Pontio gwell o leoliadau nas cynhelir i leoliadau a gynhelir x. Oedolion yn siarad mwy â phlant y. Mwy o bwyslais ar ddwyieithrwydd z. Mwy o bwyslais ar amlddiwyllyannaeth	
8. Yr ail gwestiwn yw: a ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen wedi bod yn wahanol (ac os felly, sut) i'r hyn yr oedd ymarferwyr yn ei wneud cyn iddo gael ei gyflwyno i blant oed derbyn mewn a) lleoliadau a gynhelir a b) lleoliadau nas cynhelir?	a. Mwy o ddysgu a gychwynnir gan y plentyn (llai a arweinir gan oedolyn) b. Mwy o 'sgiliau meddwl' c. Mwy o gyfranogiad plant (e.e. penderfynu ar gynlluniau gwaith) d. Mwy o ddysgu ymarferol, dysgu gweithredol a dysgu trwy brofiad e. Mwy o ddysgu gyda chyfoedion f. Mwy o ddysgu trwy chwarae g. Mwy yn yr awyr agored h. Mwy o gynllunio / cynllunio gwell i. Llai o gynllunio / cynllunio gwaeth j. Mwy o feddwl ar y cyd / parhaus k. Mwy 'cyfannol' l. Canolbwyntio mwy ar y plentyn m. Mwy o bwyslais ar anghenion plant unigol	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	n. Mwy o bwyslais ar ddatblygiad plant o. Mwy amrywiol p. Mwy cyffrous / arloesol q. Mwy o asesu arsylwadol r. Mwy o asesu ar gyfer dysgu s. Llai o asesu / profi / cofnodi (e.e. dalenni gwaith) ffurfiol t. Mwy o ymarferwyr (cymarebau gwell) u. Defnydd gwell o le yn gyffredinol (e.e. Meysydd Dysgu) v. Rhieni'n cyfranogi mwy w. Pontio gwell o leoliadau nas cynhelir i leoliadau a gynhelir x. Oedolion yn siarad mwy â phlant y. Mwy o bwyslais ar ddwyieithrwydd z. Mwy o bwyslais ar amlddiwyllyannaeth	
9. Y trydydd cwestiwn yw: a ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen wedi bod yn wahanol (ac os felly, sut) i'r hyn yr oedd ymarferwyr yn ei wneud cyn iddo gael ei gyflwyno ym Mlwyddyn 1?	a. Mwy o ddysgu a gychwynnir gan y plentyn (llai a arweinir gan oedolyn) b. Mwy o 'sgiliau meddwl' c. Mwy o gyfranogiad plant (e.e. penderfynu ar gynlluniau gwaith) d. Mwy o ddysgu ymarferol, dysgu gweithredol a dysgu trwy brofiad e. Mwy o ddysgu gyda chyfoedion f. Mwy o ddysgu trwy chwarae g. Mwy yn yr awyr agored h. Mwy o gynllunio / cynllunio gwell i. Llai o gynllunio / cynllunio gwaeth j. Mwy o feddwl ar y cyd / parhaus	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	k. Mwy 'cyfannol' l. Canolbwyntio mwy ar y plentyn m. Mwy o bwyslais ar anghenion plant unigol n. Mwy o bwyslais ar ddatblygiad plant o. Mwy amrywiol p. Mwy cyffrous / arloesol q. Mwy o asesu arsylwadol r. Mwy o asesu ar gyfer dysgu s. Llai o asesu / profi / cofnodi (e.e. dalenni gwaith) ffurfiol t. Mwy o ymarferwyr (cymarebau gwell) u. Defnydd gwell o le yn gyffredinol (e.e. Meysydd Dysgu) v. Rhieni'n cyfranogi mwy w. Pontio gwell o leoliadau nas cynhelir i leoliadau a gynhelir x. Oedolion yn siarad mwy â phlant y. Mwy o bwyslais ar ddwyieithrwydd z. Mwy o bwyslais ar amlddiwylliannaeth	
10. Y cwestiwn olaf yw: a ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen wedi bod yn wahanol (ac os felly, sut) i'r hyn yr oedd ymarferwyr yn ei wneud cyn iddo gael ei gyflwyno ym Mlwyddyn 2?	a. Mwy o ddysgu a gychwynnir gan y plentyn (llai a arweinir gan oedolyn) b. Mwy o 'sgiliau meddwl' c. Mwy o gyfranogiad plant (e.e. penderfynu ar gynlluniau gwaith) d. Mwy o ddysgu ymarferol, dysgu gweithredol a dysgu trwy brofiad e. Mwy o ddysgu gyda chyfoedion f. Mwy o ddysgu trwy chwarae	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	g. Mwy yn yr awyr agored h. Mwy o gynllunio / cynllunio gwell i. Llai o gynllunio / cynllunio gwaeth j. Mwy o feddwl ar y cyd / parhaus k. Mwy 'cyfannol' l. Canolbwyntio mwy ar y plentyn m. Mwy o bwyslais ar anghenion plant unigol n. Mwy o bwyslais ar ddatblygiad plant o. Mwy amrywiol p. Mwy cyffrous / arloesol q. Mwy o asesu arsylwadol r. Mwy o asesu ar gyfer dysgu s. Llai o asesu / profi ffurfiol t. Llai o gofnodi ffurfiol (e.e. dalenni gwaith) u. Mwy o ymarferwyr (cymarebau gwell) v. Defnydd gwell o le yn gyffredinol (e.e. Meysydd Dysgu) w. Rhieni'n cyfranogi mwy x. Pontio gwell o leoliadau nas cynhelir i leoliadau a gynhelir y. Dim gwahaniaeth Arall...	
11. A ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen wedi cael unrhyw effaith ar ymarferwyr yn ... a) y sector a gynhelir b) y sector nas cynhelir	a. Ydw, effaith fawr b. Ydw, rhywfaint o effaith c. Dim effaith d. Wedi cael effaith gadarnhaol ar eu hymagwedd at addysgu	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	e. Wedi cyflwyno dryswch o ran ymarfer / cydbwyso ymagweddau f. Wedi gwneud ymarferwyr yn fwy hyderus g. Wedi eu gwneud nhw'n llai hyderus h. Wedi datblygu (gwella?) ymarfer presennol i. Wedi arwain at newidiadau arwyddocaol mewn ymarfer j. Wedi cynyddu ymwybyddiaeth o wahanol fathau o ddysgu / addysgu (h.y. seiliedig ar chwarae) k. Wedi peri rhwystredigaeth i athrawon a oedd yn fodlon ar yr hyn yr oedden nhw'n ei wneud yn flaenorol l. Ymarferwyr wedi'u cyffroi gan y Cyfnod Sylfaen m. Ymarferwyr yn defnyddio ymagwedd fwy gweithredol / profiadol bellach n. Cyfleoedd i athrawon ddatblygu ymhellach gyda chymorth gan ymarferwyr ychwanegol o. Wedi herio eu ffordd o feddwl p. Yn fwy anodd, ond yn fwy buddiol q. Wedi dod â'r gweithlu'n agosach at ei gilydd r. Wedi eu helpu i ymgysylltu mwy â rhieni Arall...	
12. Pa anawsterau cyffredin ydych chi'n cynorthwyo ymarferwyr y Cyfnod Sylfaen â nhw?	a. Dehongli canllawiau'r Cyfnod Sylfaen (deall terminoleg) b. Monitro cynnydd disgyblion yn y Cyfnod Sylfaen c. Paratoi ar gyfer pontio a'i reoli d. Cydbwyso dysgu a gychwynnir gan y	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	plentyn â dysgu a arweinir gan oedolyn e. Cael gafael ar adnoddau hyfforddi priodol f. Dysgu i asesu dysgu seiliedig ar chwarae g. Dysgu i feddwl yn greadigol o ran dysgu a gychwynnir gan y plentyn h. Pryd i gyflwyno darllen ac ysgrifennu i. Asesu arsylwadol j. Cynllunio k. Ble i fynd i weld arfer da l. Sefydlu amgylchedd dysgu, yn enwedig y tu allan m. Disgwyliadau o ran dwyieithrwydd n. Trefnu / rheoli staff o. Meddwl ar y cyd yn barhaus Arall ...	
13. Nawr, hoffwn ofyn mwy o gwestiynau i chi am eich barn am y Cyfnod Sylfaen. Felly, pan gyflwynwyd y Cyfnod Sylfaen gyntaf, beth oedd eich teimladau cychwynnol?	a. Edrych ymlaen ato'n fawr b. Edrych ymlaen ato c. Dim barn d. Ddim yn edrych ymlaen ato e. Ddim yn edrych ymlaen ato o gwbl f. Rhai pryderon / gwybod y byddai'n heriol g. Rhywfaint o ansicrwydd Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
14a. O ystyried popeth, pa mor fodlon ydych chi ar bolisi Llywodraeth Cymru ar gyfer y Cyfnod Sylfaen?	1 2 3 4 5 6 ←—————→ (1 = ddim yn fodlon o gwbl, 6 = cwbl fodlon) DIM PWYNT CANOL	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

14b. Rhowch resymau dros hyn...	a. Bodlon ar y pwylais ar ddatblygiad plant b. Bodlon ar yr ymagwedd newydd at gynllunio c. Bodlon ar y pwylais ar ddysgu yn yr awyr agored d. Bodlon ar y pwylais cynyddol ar ddysgu a gychwynnir gan y plentyn e. Bodlon ar y pwylais ar ddysgu gweithredol f. Ddim yn fodlon ar asesu g. Nid yw Llywodraeth Cymru'n gwrandao ar adborth / pryderon h. Nid yw'r gynrychiolaeth yn iawn ar baneli i. Nid yw Llywodraeth Cymru'n dilyn y broses i'r pen / newidiadau o ran staff j. Nid yw'r cyllid yn ddigonol Arall...	
15. A ydych chi'n credu bod Llywodraeth Cymru wedi darparu digon o gyllid ac adnoddau i'ch Awdurdod Lleol gyflawni ei rôl wrth gynorthwyo... a) lleoliadau a gynhelir a b) lleoliadau nas cynhelir ...i weithredu'r Cyfnod Sylfaen?	a. Ydw, mwy na digon b. Ydw, boddhaol c. Nac ydw, anfoddhaol d. Nac ydw, anfoddhaol iawn e. Ddim yn gwybod f. Diffyg mewn cyllid ar gyfer cymarebau Arall ...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
16. A ydych chi'n credu bod yr hyfforddiant a ddatblygwyd gan Lywodraeth Cymru i'w ddarparu gan Awdurdodau Lleol wedi bodloni gofynion...	a. Ydw, bu'n rhagorol b. Ydw, bu'n foddhaol c. Nac ydw, gallai wedi bod yn well d. Nac ydw, roedd yn gwbl annigonol	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

a) lleoliadau a gynhelir a b) lleoliadau nas cynhelir?	e. Ddim yn gwybod f. Roedd angen addasu'r hyfforddiant i weddu i anghenion lleol Arall...	
17a. A fu amrywiad sylweddol rhwng lleoliadau a gynhelir a lleoliadau nas cynhelir o ran y niferoedd sy'n dilyn hyfforddiant?	a. Do, llawer o amrywiad b. Do, rhywfaint o amrywiad c. Na fu Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
17b. Os felly, a yw hyn wedi effeithio ar weithredu'n llwyddiannus (ac os felly, sut)?	a. Roedd lleoliadau nas cynhelir dan anfantais oherwydd nid oeddent yn gallu dilyn hyfforddiant yn ystod oriau gwaith b. Roedd athrawon y blynyddoedd cynnar a oedd wedi'u cysylltu â lleoliadau nas cynhelir yn gwneud iawn am yr anallu i ddilyn yr holl hyfforddiant Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
18. A ydych chi'n credu bod lleoliadau yn eich awdurdod wedi ymateb yn dda i'ch hyfforddiant ac arweiniad ar y Cyfnod Sylfaen a ddarparwyd gan yr Awdurdod Lleol? a) lleoliadau a gynhelir b) lleoliadau nas cynhelir	a. Ydw, yn gadarnhaol iawn b. Ydw, yn gadarnhaol yn gyffredinol c. Ydw ac nac ydw d. Nac ydw, yn negyddol yn gyffredinol e. Nac ydw, yn negyddol iawn Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
19. O ystyried popeth, pa mor fodlon ydych chi ar weithredu'r Cyfnod Sylfaen yn y lleoliadau <u>a gynhelir</u> yn eich awdurdod?	1 2 3 4 5 6 ←————→ (1 = ddim yn fodlon o gwbl, 6 = cwbl fodlon) DIM PWYNT CANOL	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
20. O ystyried popeth, pa mor fodlon ydych chi ar weithredu'r Cyfnod Sylfaen yn y lleoliadau <u>nas cynhelir</u> yn eich awdurdod?	1 2 3 4 5 6 ←————→ (1 = ddim yn fodlon o gwbl, 6 = cwbl fodlon)	a. ansicr b. petrus c. hyderus

	DIM PWYNT CANOL	d. cymysg
21. Faint o amrywiad sydd o ran gweithredu'r Cyfnod Sylfaen y n llwyddiannus yn y lleoliadau <u>a gynhelir</u> yn eich awdurdod?	a. Llawer o amrywiad b. Rhywfaint o amrywiad c. Dim llawer o amrywiad d. Dim amrywiad Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
22. Faint o amrywiad sydd o ran gweithredu'r Cyfnod Sylfaen y n llwyddiannus yn y lleoliadau <u>nas cynhelir</u> yn eich awdurdod?	a. Llawer o amrywiad b. Rhywfaint o amrywiad c. Dim llawer o amrywiad d. Dim amrywiad Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
23. Pa ffactorau sy'n cyfrif am weithredu'r Cyfnod Sylfaen yn llwyddiannus neu'n aflwyddiannus yn y lleoliadau <u>a gynhelir</u> yn eich Awdurdod Lleol?	a. Arweinyddiaeth / Penaethiaid b. Rheolaeth c. Arweinydd y Cyfnod Sylfaen d. Ymrwymiad staff i egwyddorion y Cyfnod Sylfaen e. Cymhwysedd / cymwysterau staff f. Cymarebau staffio (rhy uchel neu rhy isel) g. Staff eisoes yn addysgu gan ddefnyddio addysgeg sy'n debyg i'r Cyfnod Sylfaen h. Cyllid ac adnoddau i. Cynllun gweithredu rhagweithiol j. Ymgysylltu'n dda â'r hyfforddiant a gynigiwyd k. Ofn newid / gwneud rhywbeth newydd l. Ymarferwyr CA2 yn rhoi pwysau mewn perthynas â chanlyniadau'r Cwricwlwm Cenedlaethol	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	Arall...	
24. Pa ffactorau sy'n cyfrif am weithredu'r Cyfnod Sylfaen yn llwyddiannus neu'n aflwyddiannus yn y lleoliadau <u>nas cynhelir</u> yn eich Awdurdod Lleol?	a. Arweinyddiaeth / Penaethiaid b. Rheolaeth c. Arweinydd y Cyfnod Sylfaen d. Ymrwymiad staff i egwyddorion y Cyfnod Sylfaen e. Cymhwysedd / cymwysterau staff f. Cymarebau staffio (rhy uchel neu rhy isel) g. Staff eisoes yn addysgu gan ddefnyddio addysgeg sy'n debyg i'r Cyfnod Sylfaen h. Cyllid ac adnoddau i. Cynllun gweithredu rhagweithiol j. Ymgysylltu'n dda â'r hyfforddiant a gynigiwyd k. Ofn newid / gwneud rhywbeth newydd l. Ymarferwyr CA2 yn rhoi pwysau mewn perthynas â chanlyniadau'r Cwricwlwm Cenedlaethol Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
25a. A ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen wedi cael unrhyw effaith ar bresenoldeb?	a. Gwelliant mawr b. Rhywfaint o welliant c. Dim gwahaniaeth d. Rhywfaint o ddirywiad e. Dirywiad mawr Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
25b. A ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen wedi cael unrhyw effaith ar agweddau plant at ddysgu?	a. Gwelliant mawr b. Rhywfaint o welliant c. Dim gwahaniaeth	a. ansicr b. petrus c. hyderus

	d. Rhywfaint o ddirywiad e. Dirywiad mawr Arall...	d. cymysg
25c. A ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen wedi cael unrhyw effaith ar ymddygiad plant?	a. Gwelliant mawr b. Rhywfaint o welliant c. Dim gwahaniaeth d. Rhywfaint o ddirywiad e. Dirywiad mawr Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
25d. A ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen wedi cael unrhyw effaith ar <u>safonau</u> ar draws y 7 ADL?	a. Gwelliant mawr b. Rhywfaint o welliant c. Dim gwahaniaeth d. Rhywfaint o ddirywiad e. Dirywiad mawr Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
25e. A ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen wedi cael unrhyw effaith ar les disgyblion?	a. Gwelliant mawr b. Rhywfaint o welliant c. Dim gwahaniaeth d. Rhywfaint o ddirywiad e. Dirywiad mawr Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
26. A ydych chi'n credu y bydd y Cyfnod Sylfaen yn cael unrhyw effaith ar gyfnod pontio disgyblion i CA2?	a. Ydw, bydd yn cael effaith negyddol iawn b. Ydw, bydd yn cael effaith negyddol c. Mae'n dibynnu ar yr ysgol d. Ydw, bydd yn cael effaith gadarnhaol e. Ydw, bydd yn cael effaith gadarnhaol	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	iawn f. Nac ydw, ni fydd yn cael unrhyw effaith g. Ddim yn gwybod Arall...	
27. A yw'r rhan fwyaf o ysgolion yn eich awdurdod yn casglu data llinell sylfaen?	a. Ydynt, pob un b. Ydynt, y rhan fwyaf c. Tua hanner d. Nac ydynt, dim ond rhai e. Nac ydynt, dim un Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
28. A yw staff allweddol yr Awdurdod Lleol o blaid y Proffil Asesu Datblygiad Plant (CDAP)?	a. Ydynt b. Mae rhai o'i blaid, ond nid eraill c. Nac ydynt Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
29. A yw eich awdurdod yn casglu data llinell sylfaen yn systematig?	a. Ydy b. Nac ydy c. Gan rai lleoliadau a gynhelir d. Gan rai lleoliadau nas cynhelir Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
30. Y tu allan i'ch awdurdod, pwy ydych chi'n cyfathrebu â nhw'n rheolaidd mewn perthynas â'r Cyfnod Sylfaen?	a. Awdurdodau Addysg Lleol eraill b. Grŵp Cyngorwyr Blynnyddoedd Cynnar Cymru c. Llywodraeth Cymru d. Sefydliadau nas cynhelir (e.e. NDNA) e. Consortiwm Lleol / grŵp cynllunio rhanbarthol f. Sefydliadau'r trydydd sector	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	g. Prifysgol h. Sefydliadau hyfforddi athrawon Arall...	
31. A ydych chi'n credu bod eich Awdurdod Lleol wedi cael digon o gyfle i helpu i ffurfio polisi Cyfnod Sylfaen Llywodraeth Cymru?	a. Ydw, llawer o gyfleoedd b. Ydw, rhywfaint o gyfleoedd c. Nac ydw, dim digon o gyfleoedd d. Dim cyfleoedd o gwbl e. Ddim yn gwybod Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
32a. Wrth edrych yn ôl, a oes unrhyw beth y byddech chi'n ei newid am y Cyfnod Sylfaen o ran <i>cynnwys a chynllun</i> ?	a. Oes b. Cyflwyno asesu ar ddechrau'r arweiniad c. Cysylltiad gwell rhwng asesu llinell sylfaen ac asesu diwedd cyfnod d. Cysylltiad gwell rhwng asesu diwedd cyfnod a CA2 e. Cysylltu'r fframwaith yn well â sgiliau meysydd datblygu f. Llai o sgiliau (sy'n haws eu trin) g. Mynd i'r afael â'r Gymraeg mewn ffordd wahanol h. Mynd i'r afael â chreadigrwydd mewn ffordd wahanol i. Cymarebau is (e.e. 1:10) j. Mwy o gysondeb / gormod o newidiadau ar hyd y ffordd k. Mwy o eglurder ar y dechrau l. Nac oes Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

32b. Wrth edrych yn ôl, a oes unrhyw beth y byddech chi'n ei newid am y Cyfnod Sylfaen o ran y <i>cymorth a'r deunyddiau a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru</i> ?	a. Oes b. Gwell deunyddiau enghreifftio ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen c. Nac oes Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
32c. Wrth edrych yn ôl, a oes unrhyw beth y byddech chi'n ei newid am y ffordd y mae'r Cyfnod Sylfaen wedi cael <i>ei roi ar waith yn eich Awdurdod Lleol chi</i> ?	a. Oes b. Nac oes Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
33. Yn eich barn chi, beth yw'r prif heriau a rhwystrau wrth roi'r Cyfnod Sylfaen ar waith yn y dyfodol? a) lleoliadau a gynhelir b) lleoliadau nas cynhelir	a. Cynnal/datblygu adnoddau hyfforddi priodol b. Derbynn cyllid parhaus gan Lywodraeth Cymru c. Gwrthwynebiad gan ysgolion d. Dylanwad safonau ac asesu (pwysau gan CA2) e. Cymarebau heb eu bodloni f. Deunyddiau canllaw aneglur g. Pontio i CA2 h. Datblygu CA2 i. Ymwybyddiaeth o'r Cyfnod Sylfaen a datblygiad plant mewn hyfforddiant athrawon ac ymhlith athrawon newydd gymhwyso j. Camddechongli gan ymarferwyr k. Mathau priodol o asesu a monitro l. Datblygu Cynorthwyyr Cymorth Dysgu m. Mynediad at leoliadau nas cynhelir (a'r niferoedd sy'n dilyn hyfforddiant) n. Y gweithlu (digon o bobl dda)	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	o. Sicrhau ansawdd (e.e. cymwysterau staff) p. Mannau dan do ac awyr agored sy'n addas i'r diben q. Cysylltiad asesu â CA2 r. Arweinyddiaeth a rheolaeth s. Hyfforddi ymarferwyr ychwanegol t. Polisi'r Llywodraeth sy'n newid u. Pwysau i brofi bod y Cyfnod Sylfaen yn gweithio (angen astudiaeth tymor hir) Arall...	
34. A ydych chi'n credu bod unrhyw faterion cysylltiedig â'r Cyfnod Sylfaen sy'n arbennig o berthnasol i leoliadau cyfrwng Cymraeg?	a. Addysgu disgyblion yn yr hyn nad yw'n famiaith iddynt b. Addysgu yn Gymraeg ond mae'r plant yn sgwrsio yn Saesneg c. Llythrennedd Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
35. I ba raddau ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen yn dal i fod yn bwysig i Lywodraeth Cymru?	a. Mae'n bwysig iawn i Lywodraeth Cymru b. Mae'n bwysig i Lywodraeth Cymru i ryw raddau c. Mae'r ethos yn dal i fod yn bwysig, ond gallai toriadau fygwth cyllid d. Nid yw'n bwysig i Lywodraeth Cymru Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
36. Gan roi'r Cyfnod Sylfaen o'r neilltu am eiliad, yn gyffredinol, beth ydych chi'n credu yw'r materion pwysicaf ar hyn o bryd i Addysg y Blynyddoedd Cynnar (h.y. plant 0-7 oed)?	a. Ymddygiad b. Presenoldeb c. Lles d. Safonau e. Llythrennedd	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	f. Rhifedd g. Cyfathrebu h. Datrys problemau i. Asesu ac olrhain j. Cyllid k. Ymsefydlu arfer da l. Parodwydd ysgolion m. Blaenoriaethau sy'n cystadlu n. Diffyg cyllid o. Ansawdd addysgu p. Hyfforddiant staff q. Ymgysylltiad rhieni ag addysg eu plentyn Arall...	
<i>Cwestiynau ychwanegol yn nhrefn blaenoriaeth (37-45, os oes digon o amser)</i>	<i>Codau</i>	<i>Arddull ateb</i>
37. Sut daethoch chi i gymryd rhan yn y Cyfnod Sylfaen?	a. Ymgeisio am swydd yn y Cyfnod Sylfaen yn benodol b. Rôl wedi newid a rhoddwyd cyfrifoldeb am y Cyfnod Sylfaen yn annisgwyl c. Hanes o addysgu'r blynyddoedd cynnar Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
38. Pa broblemau ydych chi'n credu y cynlluniwyd y Cyfnod Sylfaen i fynd i'r afael â nhw (h.y. pam ydych chi'n credu y cyflwynwyd y Cyfnod Sylfaen yn y lle cyntaf)?	a. Cwricwlwm yn rhy ffurfiol b. Addysgeg yn rhy ffurfiol c. Safonau isel (o gymharu â gwledydd eraill) d. Diffyg pwyslais ar ddatblygiad plant e. Pryderon ynghylch lles plant f. Dadrithiad â'r ysgol	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	g. Ymddieithriad bechgyn yn arbennig h. Ymarferwyr yn addysgu <7 er gwaethaf diffyg hyfforddiant yn y Blynnyddoedd Cynnar i. Bwlch cyflawniad economaidd-gymdeithasol j. Diffyg 'hwyl' a 'chwarae' yn CA1 Arall...	
39. Sut ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen yn ceisio mynd i'r afael â'r problemau hyn?	a. Oedi addysgu 'ffurfiol' hyd at flwyddyn 2 b. Mwy cyfannol c. Canolbwyntio mwy ar y plentyn d. Rhoi mwy o ddewis i blant wrth ddysgu e. Ystyried anghenion datblygiadol plant f. Plant yn dysgu trwy weithgareddau sy'n rhoi profiad ymarferol iddynt g. Defnyddir chwarae fel y prif gyfrwng dysgu h. Cynyddu dysgu yn yr awyr agored i. Mwy o holi agored, meddwl ar y cyd a meddwl parhaus j. Darparu amrywiaeth ehangach o weithgareddau k. Cychwynnir mwy gan y plentyn, arweinir llai gan oedolyn l. Dysgu'n ychwanegu at yr hyn y mae plant eisoes yn ei wybod ac yn ymddiddori ynddo m. Ymarferwyr ychwanegol yn caniatáu i ysgolion fod yn fwy hyblyg yn eu hymagwedd at y cwricwlwm n. Fframwaith sgiliau'n helpu wrth gynllunio ar gyfer cwricwlwm profiadol	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	o. Hyfforddiant wedi helpu i ddatblygu'r ymagweddau newydd hyn Arall...	
40. Yn eich barn chi, pa effaith y mae'r Cyfnod Sylfaen wedi'i chael ar athrawon newydd gymhwyso?	a. Llawer b. Rhywfaint c. Dim d. Maen nhw'n dysgu addysgeg sydd wedi'i seilio'n fwy ar chwarae ac sy'n canolbwyntio mwy ar y plentyn bellach e. Maen nhw'n pryderu bod rhaid iddyn nhw addysgu mewn ffordd nad ydyn nhw wedi'i hymarfer f. Nid oes gan athrawon newydd gymhwyso'r sgiliau rheoli sy'n ofynnol wrth arwain sawl Cynorthwy-ydd Cymorth Dysgu Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
41. A yw ysgolion yn eich awdurdod wedi dechrau adrodd am unrhyw broblemau ag Asesu Diwedd Cyfnod?	a. Ydynt, llawer b. Ydynt, rhywfaint c. Nac ydynt d. Gan ei fod yn newydd, amser a ddengys Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
42. Sut ydych chi'n credu y dylai'r Cyfnod Sylfaen gael ei ddatblygu yn y dyfodol?	a. Ymestyn dysgu seiliedig ar chwarae i CA2 b. Mwy o bwyslais ar ddysgu a arweinir gan oedolyn c. Llai o bwyslais ar ddysgu seiliedig ar chwarae d. Gwahanu'r Cyfnod Sylfaen o addysgu llythrennedd a rhifedd e. Asesu ar y dechrau ac olrhain i'r diwedd f. Ymsefydlu arfer da	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	g. Dysgu ymarferol a gweithredol ym mlynnyddoedd 1 a 2 h. Hyder staff i. Datblygu mannau awyr agored j. Ansicr Arall...	
43. A ydych chi'n credu bod unrhyw beth yn y dyfodol agos yn debygol o danseilio manteision canfyddedig y Cyfnod Sylfaen?	a. Ydw, y Profion Darllen a gyflwynwyd yn ddiweddar ar gyfer disgyblion Blwyddyn 2 b. Ydw, y profion Rhifedd sy'n cael eu cynnig ar gyfer disgyblion Blwyddyn 2 c. Ydw, yr ymagwedd 'parodrwydd ysgol' gyffredinol d. Ydw, gofynion PISA e. Ydw, y gofyniad cyffredinol ar gyfer gwella safonau f. Ydw, gallai'r toriadau effeithio ar gymarebau g. Nac ydw Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
44. A ydych chi'n credu y bydd angen i addysgu yn CA2 newid o ganlyniad i'r Cyfnod Sylfaen?	a. Ydw, bydd angen i Flwyddyn 3 ddechrau gydag ymagweddau sy'n fwy ystyriol o'r Cyfnod Sylfaen er mwyn hwyluso'r cyfnod pontio b. Ydw, bydd dysgu gweithredol a dysgu a gychwynnir gan y plentyn yn dod yn fwy amlwg drwyddo draw c. Ydw, ymagwedd sydd wedi'i seilio'n fwy ar sgiliau d. Ydw, mwy o asesu arsylwadol e. Ydw, mwy o asesu ar gyfer dysgu f. Nac ydw Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

45. Pa berthynas (os o gwbl) ydych chi wedi ei chael â thîm Cyfnod Sylfaen Llywodraeth Cymru?	a. Ymgynghori ar bolisi / arweiniad b. Hyfforddiant / cynadleddau c. Cymorth / cysylltiad uniongyrchol Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
--	---	--

Atodiad D. Rhestr Cyfweiliadau â Swyddogion Hyfforddiant a Chymorth Awdurdodau Lleol

Rhestr Cyfweiliadau â Swyddogion Hyfforddiant a Chymorth Lleoliadau Nas Cynhelir (yn seiliedig ar Gynghorwyr y Blynnyddoedd Cynnar F3)

- Diolchwch i'r cyfranogwr am gytuno i gymryd rhan yn yr ymchwil
- Dywedwch, fel y nodwyd yn y neges e-bost, na ddylai'r cyfweiliad gymryd mwy nag awr
- Cyflwynwch y prosiect (gwerthuso'r broses a chanlyniadau) ac esboniwch bwysigrwydd cyfweild Swyddogion Hyfforddiant a Chymorth Lleoliadau Nas Cynhelir
- Esboniwch eich rôl fel ymchwilydd a chadarnhewch fod y cyfranogwr yn fodlon i'r cyfweiliad gael ei recordio
- Esboniwch y cytundeb cyfrinachedd / anhysbysrwydd (h.y. yr hyn nad yw eisiau iddo gael ei adnabod mewn gwaith cyhoeddedig)
- Ceisiwch ganiatâd y cyfranogwr ar gyfer y cyfweiliad ac ar gyfer recordio, ac esboniwch y gall dynnu'n ôl neu roi terfyn ar y cyfweiliad/recordio ar unrhyw adeg
- A oes ganddo unrhyw gwestiynau?
- Fel trosolwg cyflym, bydd 30 cwestiwn. Mae'r adran gyntaf yn ymwneud â'r hyn y mae eich sefydliad wedi bod yn ei wneud i gefnogi'r Cyfnod Sylfaen,

Cwestiynau hanfodol (1-30)	Codau	Arddull ateb
1. Beth yw teitl eich swydd?	a. Swyddog Hyfforddiant a Chymorth y Cyfnod Sylfaen Arall ...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
2. Beth yw eich prif rolau a chyfrifoldebau (yn gysylltiedig â'r Cyfnod Sylfaen a heb fod yn gysylltiedig ag ef)?	a. Cynorthwyo a herio lleoliadau'r Cyfnod Sylfaen nas cynhelir b. Darparu hyfforddiant ar y Cyfnod Sylfaen	a. ansicr b. petrus c. hyderus

	c. Datblygu strategaeth ar gyfer gweithredu'r Cyfnod Sylfaen mewn lleoliadau nas cynhelir d. Rheoli grant y Cyfnod Sylfaen gan Lywodraeth Cymru ar gyfer lleoliadau nas cynhelir e. Cynnal gwybodaeth am ganllawiau newydd ar y Cyfnod Sylfaen f. Cysylltu â Llywodraeth Cymru mewn perthynas â'r Cyfnod Sylfaen Arall ...	d. cymysg
3. Pa mor hir ydych chi wedi bod yn gweithio yn y rôl hon (y rhan sy'n berthnasol i'r Cyfnod Sylfaen)?	a. 1-6 mis b. 6-12 mis c. 1-2 flynedd d. 2-3 blynedd e. 3-4 blynedd f. 4-5 mlynedd g. 5-6 blynedd	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
4. Yn gyffredinol, beth mae eich sefydliad yn ei wneud fel corff cyfan i gefnogi'r Cyfnod Sylfaen? <i>Anogwch ar ôl yr ymateb cychwynnol:</i> A OES UNRHYW BETH YR HOFFECH CHI EI YCHWANEGU?	a. Helpu i reoli cyllid y Cyfnod Sylfaen gan Lywodraeth Cymru b. Darparu cyllid ychwanegol ar gyfer y Cyfnod Sylfaen c. Ymweld â phob lleoliad Cyfnod Sylfaen nas cynhelir i wirio cynnydd d. Targedu cymorth at y lleoliadau sydd â'r angen mwyaf e. Canolbwyntio cymorth ar feysydd penodol o'r Cyfnod Sylfaen f. Modelu arfer da trwy ddangos sesiynau enghreifftiol g. Darparu hyfforddiant a ddatblygwyd gan Lywodraeth Cymru	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	h. Darparu ei hyfforddiant ei hun a ddatblygwyd 'yn fewnol' i. Darparu cymorth un i un uniongyrchol pan fo angen j. Rhannu arfer da (e.e. lleoliadau model, cynadleddau) k. Datblygu grwpiau rhwydweithio / cysylltiadau rhwng lleoliadau l. Cydlynu'r broses o ledaenu canllawiau ac adnoddau Llywodraeth Cymru m. Datblygu ei ganllawiau a'i adnoddau ei hun n. Cymorth penodol ar gyfer lleoliadau peilot o. Cymorth penodol ar gyfer lleoliadau dechrau'n gynnar Arall ...	
5. Sut mae'r cymorth hwn yn cael ei drefnu a sut y darperir adnoddau ar ei gyfer yn eich sefydliad?	a. Un Swyddog Hyfforddiant a Chymorth y Cyfnod Sylfaen b. Cynghorydd Athrawon Blynnyddoedd Cynnar Ychwanegol c. Cyllid gan Lywodraeth Cymru yn bennaf d. Cyllid ychwanegol gan y sefydliad Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
6. Pa dri therm allweddol y byddech chi'n eu defnyddio i ddisgrifio'r Cyfnod Sylfaen?	a. Canolbwyntio ar y plentyn b. Cychwynnir gan y plentyn c. Hwyl d. Seiliedig ar chwarae e. Priodol yn ddatblygiadol f. Profiadol g. Cyfannol	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

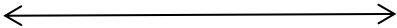
	h. Awyr agored i. Dysgu gweithredol j. Amrywiol k. Perthnasol (i blant heddiw) l. Agwedd gadarnhaol at ddysgu Arall ...	
7. Nawr, hoffwn ofyn p'un a ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen wedi bod yn wahanol i'r hyn yr oedd ymarferwyr yn ei wneud cyn iddo gael ei gyflwyno mewn lleoliadau a ariennir nas cynhelir (ac os felly, sut)?	a. Mwy o ddysgu a gychwynnir gan y plentyn (llai a arweinir gan oedolyn) b. Mwy o 'sgiliau meddwl' c. Mwy o gyfranogiad plant (e.e. penderfynu ar gynlluniau gwaith) d. Mwy o ddysgu ymarferol, dysgu gweithredol a dysgu trwy brofiad e. Mwy o bwyslais ar addysg f. Mwy yn yr awyr agored g. Mwy o gynllunio / cynllunio gwell h. Mwy o bwyslais ar addysgu a arweinir gan oedolyn i. Mwy o feddwl ar y cyd / parhaus j. Mwy 'cyfannol' k. Canolbwyntio mwy ar y plentyn l. Mwy o bwyslais ar ddatblygiad plant m. Mwy amrywiol n. Mwy cyffrous / arloesol o. Mwy o asesu arsylwadol p. Mwy o asesu ar gyfer dysgu q. Mwy o ymarferwyr (cymarebau gwell)	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	r. Defnydd gwell o le yn gyffredinol (e.e. Meysydd Dysgu) s. Rhieni'n cyfranogi mwy t. Pontio gwell o leoliadau nas cynhelir i leoliadau a gynhelir u. Oedolion yn siarad mwy â phlant v. Mwy o bwyslais ar ddwyieithrwydd w. Mwy o bwyslais ar amlddiwylliannaeth	
8. A ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen wedi cael unrhyw effaith ar ymarferwyr eu hunain?	a. Ydw, effaith fawr b. Ydw, rhywfaint o effaith c. Dim effaith d. Wedi cael effaith gadarnhaol ar eu hymagwedd at addysgu e. Wedi cyflwyno dryswch o ran ymarfer / cydbwysio ymagweddau f. Wedi gwneud ymarferwyr yn fwy hyderus g. Wedi eu gwneud nhw'n llai hyderus h. Wedi datblygu (gwella?) ymarfer presennol i. Wedi arwain at newidiadau arwyddocaol mewn ymarfer j. Wedi cynyddu ymwybyddiaeth o wahanol fathau o ddysgu / addysgu (h.y. seiliedig ar chwarae) k. Wedi peri rhwystredigaeth i athrawon a oedd yn fodlon ar yr hyn yr oedden nhw'n ei wneud yn flaenorol l. Ymarferwyr wedi'u cyffroi gan y Cyfnod Sylfaen m. Ymarferwyr yn defnyddio ymagwedd fwy gweithredol / profiadol bellach n. Cyfleoedd i ymarferwyr ddatblygu	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	ymhellach gyda chymorth gan ymarferwyr ychwanegol o. Wedi herio eu ffordd o feddwl p. Yn fwy anodd, ond yn fwy buddiol q. Wedi dod â'r gweithlu'n agosach at ei gilydd r. Wedi eu helpu i ymgysylltu mwy â rhieni Arall...	
9. Pa anawsterau cyffredin ydych chi'n cynorthwyo ymarferwyr y Cyfnod Sylfaen â nhw?	a. Dehongli canllawiau'r Cyfnod Sylfaen (deall terminoleg) b. Monitro cynnydd plant c. Paratoi ar gyfer y cyfnod pontio i'r ysgol a'i reoli d. Cydbwysu dysgu a gychwynnir gan y plentyn â dysgu a arweinir gan oedolyn e. Cael gafael ar adnoddau hyfforddi priodol f. Dysgu i asesu dysgu seiliedig ar chwarae g. Dysgu i feddwl yn greadigol o ran dysgu a gychwynnir gan y plentyn h. Pryd i gyflwyno darllen ac ysgrifennu i. Asesu arsylwadol j. Cynllunio k. Ble i fynd i weld arfer da l. Sefydlu amgylchedd dysgu, yn enwedig y tu allan m. Disgwyliadau o ran dwyieithrwydd n. Trefnu / rheoli staff o. Meddwl ar y cyd yn barhaus Arall ...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

10. Nawr, hoffwn ofyn mwy o gwestiynau i chi am eich barn am y Cyfnod Sylfaen. Felly, pan gyflwynwyd y Cyfnod Sylfaen gyntaf, beth oedd eich teimladau cychwynnol?	a. Edrych ymlaen ato'n fawr b. Edrych ymlaen ato c. Dim barn d. Ddim yn edrych ymlaen ato e. Ddim yn edrych ymlaen ato o gwbl f. Rhai pryderon / gwybod y byddai'n heriol g. Rhywfaint o ansicrwydd Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
11a. O ystyried popeth, pa mor fodlon ydych chi ar bolisi Llywodraeth Cymru ar gyfer y Cyfnod Sylfaen?	1 2 3 4 5 6 ←—————→ (1 = ddim yn fodlon o gwbl, 6 = cwbl fodlon) DIM PWYNT CANOL	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
11b. Rhowch resymau dros hyn...	a. Bodlon ar y pwyslais ar ddatblygiad plant b. Bodlon ar yr ymagwedd newydd at gynllunio c. Bodlon ar y pwyslais ar ddysgu yn yr awyr agored d. Bodlon ar y pwyslais cynyddol ar ddysgu a gychwynnir gan y plentyn e. Bodlon ar y pwyslais ar ddysgu gweithredol f. Ddim yn fodlon ar asesu g. Nid yw Llywodraeth Cymru'n gwrando ar adborth / pryderon h. Nid yw'r gynrychiolaeth yn iawn ar baneli i. Nid yw Llywodraeth Cymru'n dilyn y broses i'r pen / newidiadau o ran staff j. Nid yw'r cyllid yn ddigonol Arall...	

12. A yw Llywodraeth Cymru wedi darparu cyllid a / neu adnoddau i'ch sefydliad i helpu i gynorthwyo'r lleoliadau nas cynhelir i weithredu'r Cyfnod Sylfaen?	a. Ydy, mwy na digon b. Ydy, boddhaol c. Nac ydy, anfoddhaol d. Nac ydy, anfoddhaol iawn e. Ddim yn gwybod f. Diffyg mewn cyllid ar gyfer cymarebau Arall ...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
13. A ydych chi'n credu bod yr hyfforddiant a ddatblygwyd gan Lywodraeth Cymru i'w ddarparu gan Awdurdodau Lleol wedi bodloni gofynion lleoliadau a ariennir nas cynhelir?	a. Ydw, bu'n rhagorol b. Ydw, bu'n foddhaol c. Nac ydw, gallai wedi bod yn well d. Nac ydw, roedd yn gwbl annigonol e. Ddim yn gwybod f. Roedd angen addasu'r hyfforddiant i weddu i anghenion lleol Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
14a. A yw lleoliadau nas cynhelir wedi gallu cael mynediad at yr holl hyfforddiant yr oedd arnynt ei angen?	a. Ydynt, llawer b. Ydynt, rhywfaint c. Nac ydynt Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
14b. Os nad ydynt, a yw hyn wedi effeithio ar weithredu'n llwyddiannus (ac os felly, sut)?	a. Roedd lleoliadau nas cynhelir dan anfantais oherwydd nid oeddent yn gallu dilyn hyfforddiant yn ystod oriau gwaith b. Roedd athrawon y blynyddoedd cynnar a oedd wedi'u cysylltu â lleoliadau nas cynhelir yn gwneud iawn am yr anallu i ddilyn yr holl hyfforddiant Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
15. A ydych chi'n credu bod y lleoliadau a ariennir nas cynhelir yr ydych chi'n eu cynorthwyo wedi ymateb	a. Ydw, yn gadarnhaol iawn b. Ydw, yn gadarnhaol yn gyffredinol	a. ansicr b. petrus

yn dda i'ch hyfforddiant ac arweiniad ar y Cyfnod Sylfaen?	c. Ydw ac nac ydw d. Nac ydw, yn negyddol yn gyffredinol e. Nac ydw, yn negyddol iawn Arall...	c. hyderus d. cymysg
16. O ystyried popeth, pa mor fodlon ydych chi ar weithredu'r Cyfnod Sylfaen yn y lleoliadau a ariennir nas cynhelir yr ydych chi'n eu cynorthwyo?	1 2 3 4 5 6 (1 = ddim yn fodlon o gwbl, 6 = cwbl fodlon) DIM PWYNT CANOL	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
17. Faint o amrywiad sydd o ran gweithredu'r Cyfnod Sylfaen y n llwyddiannus yn y lleoliadau a ariennir nas cynhelir yr ydych chi'n eu cynorthwyo?	a. Llawer o amrywiad b. Rhywfaint o amrywiad c. Dim llawer o amrywiad d. Dim amrywiad Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
18. Pa ffactorau sy'n cyfrif am weithredu'r Cyfnod Sylfaen yn llwyddiannus neu'n aflwyddiannus yn y lleoliadau a ariennir nas cynhelir yr ydych chi'n eu cynorthwyo?	a. Arweinyddiaeth / Penaethiaid b. Rheolaeth c. Arweinydd y Cyfnod Sylfaen d. Ymrwymiad staff i egwyddorion y Cyfnod Sylfaen e. Cymhwysedd / cymwysterau staff f. Cymarebau staffio (rhy uchel neu rhy isel) g. Staff eisoes yn addysgu gan ddefnyddio addysgeg sy'n debyg i'r Cyfnod Sylfaen h. Cyllid ac adnoddau i. Cynllun gweithredu rhagweithiol j. Ymgysylltu'n dda â'r hyfforddiant a gynigiwyd k. Ofn newid / gwneud rhywbeth newydd Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

19a. A ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen wedi cael unrhyw effaith ar ymddygiad plant?	a. Gwelliant mawr b. Rhywfaint o welliant c. Dim gwahaniaeth d. Rhywfaint o ddirywiad e. Dirywiad mawr Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
19b. A ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen wedi cael unrhyw effaith ar les plant?	a. Gwelliant mawr b. Rhywfaint o welliant c. Dim gwahaniaeth d. Rhywfaint o ddirywiad e. Dirywiad mawr Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
19c. A ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen wedi cael unrhyw effaith ar agweddau plant at ddysgu?	a. Gwelliant mawr b. Rhywfaint o welliant c. Dim gwahaniaeth d. Rhywfaint o ddirywiad e. Dirywiad mawr f. Rhy ifanc i allu barnu Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
19d. A ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen wedi cael unrhyw effaith ar <u>safonau</u> ar draws y 7 ADL?	a. Gwelliant mawr b. Rhywfaint o welliant c. Dim gwahaniaeth d. Rhywfaint o ddirywiad e. Dirywiad mawr Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

20. A ydych chi'n credu y bydd y Cyfnod Sylfaen yn cael unrhyw effaith ar y cyfnod pontio i'r ysgol?	a. Ydw, bydd yn cael effaith negyddol iawn b. Ydw, bydd yn cael effaith negyddol c. Mae'n dibynnu ar y lleoliad / yr ysgol d. Ydw, bydd yn cael effaith gadarnhaol e. Ydw, bydd yn cael effaith gadarnhaol iawn f. Nac ydw, ni fydd yn cael unrhyw effaith g. Ddim yn gwybod Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
21. A yw'r lleoliadau a ariennir nas cynhelir yr ydych chi'n eu cynorthwyo yn casglu unrhyw fath o ddata llinell sylfaen?	a. Ydynt, pob un b. Ydynt, y rhan fwyaf c. Tua hanner d. Nac ydynt, dim ond rhai e. Nac ydynt, dim un Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
22. Os felly, pa ddata llinell sylfaen maen nhw'n ei gasglu?	a. Proffil Asesu Datblygiad Plant (CDAP) Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
23. A yw eich sefydliad yn casglu data llinell sylfaen yn systematig?	a. Ydy b. Nac ydy c. Gan rai lleoliadau Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
24. Y tu allan i'ch sefydliad, pwy ydych chi'n cyfathrebu â nhw'n rheolaidd mewn perthynas â'r Cyfnod Sylfaen?	a. Awdurdodau Addysg Lleol b. Grŵp Swyddogion Hyfforddiant a Chymorth Cymru Gyfan c. Llywodraeth Cymru	a. ansicr b. petrus c. hyderus

	d. Sefydliadau eraill nas cynhelir e. Consortiwm lleol / grŵp cynllunio rhanbarthol f. Sefydliadau'r trydydd sector g. Prifysgol h. Sefydliadau hyfforddi athrawon Arall...	d. cymysg
25. A ydych chi'n credu bod eich sefydliad wedi cael digon o gyfle i helpu i ffurfio polisi Cyfnod Sylfaen Llywodraeth Cymru?	a. Ydw, llawer o gyfleoedd b. Ydw, rhywfaint o gyfleoedd c. Nac ydw, dim digon o gyfleoedd d. Dim cyfleoedd o gwbl e. Ddim yn gwybod Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
26a. Wrth edrych yn ôl, a oes unrhyw beth y byddech chi'n ei newid am y Cyfnod Sylfaen o ran <i>cynnwys a chynllun</i> ?	a. Oes b. Cyflwyno asesu ar ddechrau'r arweiniad c. Cysylltiad gwell rhwng asesiadau d. Cysylltu'r fframwaith yn well â sgiliau meysydd datblygu e. Llai o sgiliau (sy'n haws eu trin) f. Mynd i'r afael â'r Gymraeg mewn ffordd wahanol g. Mynd i'r afael â chreadigrwydd mewn ffordd wahanol h. Cymarebau is (e.e. 1:10) i. Mwy o gysondeb / gormod o newidiadau ar hyd y ffordd j. Mwy o eglurder ar y dechrau k. Nac oes	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	Arall...	
26b. Wrth edrych yn ôl, a oes unrhyw beth y byddech chi'n ei newid am y Cyfnod Sylfaen o ran y <i>cymorth a'r deunyddiau a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru</i> ?	a. Oes b. Gwell trefn c. Nac oes Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
26c. Wrth edrych yn ôl, a oes unrhyw beth y byddech chi'n ei newid am y ffordd y mae'r Cyfnod Sylfaen wedi cael <i>ei roi ar waith yn y lleoliadau yr ydych chi'n eu cynorthwyo</i> ?	a. Oes b. Nac oes Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
27. Yn eich barn chi, beth yw'r prif heriau a rhwystrau wrth roi'r Cyfnod Sylfaen ar waith mewn lleoliadau nas cynhelir yn y dyfodol?	a. Cynnal/datblygu adnoddau hyfforddi priodol b. Derbyn cyllid gan Lywodraeth Cymru c. Gwrthwynebiad gan leoliadau d. Dylanwad safonau ac asesu e. Cymarebau heb eu bodloni f. Deunyddiau canllaw aneglur g. Pontio i'r ysgol h. Ymwybyddiaeth o'r Cyfnod Sylfaen a datblygiad plant mewn cyrsiau NVQ i. Camddehongli gan ymarferwyr j. Mathau priodol o asesu a monitro k. Datblygu Cynorthwywyr Cymorth Dysgu l. Mynediad at hyfforddiant a'r niferoedd sy'n dilyn hyfforddiant m. Y gweithlu (digon o bobl dda) n. Sicrhau ansawdd (e.e. cymwysterau staff) o. Mannau dan do ac awyr agored sy'n	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	addas i'r diben p. Cysylltiad asesu ag ysgolion q. Arweinyddiaeth a rheolaeth r. Polisi'r Llywodraeth sy'n newid s. Pwysau i brofi bod y Cyfnod Sylfaen yn gweithio (angen astudiaeth tymor hir) Arall...	
28. A ydych chi'n credu bod unrhyw faterion cysylltiedig â'r Cyfnod Sylfaen sy'n arbennig o berthnasol i leoliadau cyfrwng Cymraeg?	a. Mae'r staff yn siarad Cymraeg ond mae'r plant yn sgwrsio yn Saesneg b. Llythrennedd Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
29. I ba raddau ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen yn dal i fod yn bwysig i Lywodraeth Cymru?	a. Mae'n bwysig iawn i Lywodraeth Cymru b. Mae'n bwysig i Lywodraeth Cymru i ryw raddau c. Mae'r ethos yn dal i fod yn bwysig, ond gallai toriadau fygwth cyllid d. Nid yw'n bwysig i Lywodraeth Cymru Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
30. Gan roi'r Cyfnod Sylfaen o'r neilltu am eiliad, yn gyffredinol, beth ydych chi'n credu yw'r materion pwysicaf ar hyn o bryd i Addysg y Blynyddoedd Cynnar (h.y. plant 3-4 oed)?	a. Ymddygiad b. Presenoldeb c. Lles d. Safonau e. Llythrennedd f. Rhifedd g. Cyfathrebu h. Datrys problemau i. Asesu ac olrhain j. Cyllid	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	k. Ymsefydlu arfer da l. Parodwydd ysgolion m. Blaenoriaethau sy'n cystadlu n. Diffyg cyllid o. Ansawdd staff p. Hyfforddiant staff q. Ymgysylltiad rhieni ag addysg eu plentyn Arall...	
<i>Cwestiynau ychwanegol yn nhrefn blaenoriaeth (31-36, os oes digon o amser)</i>	<i>Codau</i>	<i>Arddull ateb</i>
31. Sut daethoch chi i gymryd rhan yn y Cyfnod Sylfaen?	a. Ymgeisio am swydd yn y Cyfnod Sylfaen yn benodol b. Rôl wedi newid a rhoddwyd cyfrifoldeb am y Cyfnod Sylfaen yn annisgwyl c. Hanes o addysgu'r blynyddoedd cynnar Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
32. Pa broblemau ydych chi'n credu y cynlluniwyd y Cyfnod Sylfaen i fynd i'r afael â nhw (h.y. pam ydych chi'n credu y cyflwynwyd y Cyfnod Sylfaen yn y lle cyntaf)?	a. Cwricwlwm yn rhy ffurfiol b. Addysgeg yn rhy ffurfiol c. Safonau isel (o gymharu â gwledydd eraill) d. Diffyg pwyslais ar ddatblygiad plant e. Pryderon ynghylch lles plant f. Dadrithiad â'r ysgol g. Ymddieithriad bechgyn yn arbennig h. Ymarferwyr yn addysgu <7 er gwaethaf diffyg hyfforddiant yn y Blynyddoedd Cynnar i. Bwlch cyflawniad economaidd- gymdeithasol	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

	j. Diffyg 'hwyl' a 'chwarae' yn CA1 Arall...	
33. Sut ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen yn ceisio mynd i'r afael â'r problemau hyn?	a. Oedi addysgu 'ffurfiol' hyd at flwyddyn 2 b. Mwy cyfannol c. Canolbwyntio mwy ar y plentyn d. Rhoi mwy o ddewis i blant wrth ddysgu e. Ystyried anghenion datblygiadol plant f. Plant yn dysgu trwy weithgareddau sy'n rhoi profiad ymarferol iddynt g. Defnyddir chwarae fel y prif gyfrwng dysgu h. Cynyddu dysgu yn yr awyr agored i. Mwy o holi agored, meddwl ar y cyd a meddwl parhaus j. Darparu amrywiaeth ehangach o weithgareddau k. Cychwynnir mwy gan y plentyn, arweinir llai gan oedolyn l. Dysgu'n ychwanegu at yr hyn y mae plant eisoes yn ei wybod ac yn ymddiddori ynddo m. Ymarferwyr ychwanegol yn caniatáu i ysgolion fod yn fwy hyblyg yn eu hymagwedd at y cwricwlwm n. Fframwaith sgiliau'n helpu wrth gynllunio ar gyfer cwricwlwm profiadol o. Hyfforddiant wedi helpu i ddatblygu'r ymagweddau newydd hyn Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
34. Sut ydych chi'n credu y dylai'r Cyfnod Sylfaen gael ei ddatblygu yn y dyfodol?	a. Ymestyn dysgu seiliedig ar chwarae i CA2 b. Mwy o bwyslais ar ddysgu a arweinir gan oedolyn	a. ansicr b. petrus

	c. Llai o bwyslais ar ddysgu seiliedig ar chwarae d. Gwahanu'r Cyfnod Sylfaen o addysgu llythrennedd a rhifedd e. Asesu ar y dechrau ac olrhain i'r diwedd f. Ymsefydlu arfer da g. Dysgu ymarferol a gweithredol ym mlynnyddoedd 1 a 2 h. Hyder staff i. Datblygu mannau awyr agored j. Ansicr Arall...	c. hyderus d. cymysg
35. A ydych chi'n credu bod unrhyw beth yn y dyfodol agos yn debygol o danseilio manteision canfyddedig y Cyfnod Sylfaen?	a. Ydw, y Profion Darllen a gyflwynwyd yn ddiweddar ar gyfer disgyblion Blwyddyn 2 b. Ydw, y profion Rhifedd sy'n cael eu cynnig ar gyfer disgyblion Blwyddyn 2 c. Ydw, yr ymagwedd 'parodrwydd ysgol' gyffredinol d. Ydw, gofynion PISA e. Ydw, y gofyniad cyffredinol ar gyfer gwella safonau f. Ydw, gallai'r toriadau effeithio ar gymarebau g. Nac ydw Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg
36. Pa berthynas (os o gwbl) ydych chi wedi ei chael â thîm Cyfnod Sylfaen Llywodraeth Cymru?	a. Ymgynghori ar bolisi / arweiniad b. Hyfforddiant / cynadleddau c. Cymorth / cysylltiad uniongyrchol Arall...	a. ansicr b. petrus c. hyderus d. cymysg

Atodiad E. Arolwg Cenedlaethol o Ysgolion

GWERTHUSO'R CYFNOD SYLFAEN

Gwerthusiad annibynnol gan Brifysgol Caerdydd a Sefydliad
Ymchwil Gymdeithasol ac Economaidd, Data a Dulliau Cymru
(WISERD)

Arolwg Cenedlaethol o Benaethiaid

Ebost: fpevaluation@caerdydd.ac.uk

www.wiserd.ac.uk/foundationphase

Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen – Arolwg Cenedlaethol o Benaethiaid

Cyfarwyddiadau i Gyfranogwyr

Mae **Adran A** i'w chwblhau gan Bennaeth (neu Bennaeth Dros Dro) yr ysgol.

Mae **Adran B** i'w chwblhau gan yr aelod o staff sydd â chyfrifoldeb penodol am y Cyfnod Sylfaen yn yr ysgol. Gallai hwn fod y Pennaeth, Dirprwy Bennaeth, ymarferydd arweiniol y Cyfnod Sylfaen neu aelod arall o staff sy'n fwyaf cyfrifol am weithredu'r Cyfnod Sylfaen a'i reoli o ddydd i ddydd.

Gwybodaeth gyffredinol

Ni ddylai gymryd mwy na 15-20 munud i gwblhau'r ddwy adran o'r arolwg hwn, ac maent wedi'u cynllunio'n bennaf i gasglu data am eich barn am weithredu a rheoli'r Cyfnod Sylfaen a gweithio gydag ef. Mae hefyd yn gofyn am rywfaint o ddata ychwanegol ynglŷn â'r Cyfnod Sylfaen yn eich ysgol. Mae ffurf y cwestiynau'n amrywio ac maen nhw'n gofyn am ymatebion gwahanol, felly darllenwch y cyfarwyddiadau a roddir gyda phob un yn ofalus. Os bydd angen mwy o le arnoch am unrhyw reswm neu os hoffech wneud sylwadau ychwanegol, defnyddiwch y dudalen wag a ddarperir ar ddiwedd yr arolwg, gan nodi rhif y cwestiwn perthnasol yn eglur.

Ceisiwch ateb y cwestiynau mor onest a theg â phosibl. Mae angen i ni gasglu'r holl farnau a safbwyntiau (cadarnhaol a negyddol) er mwyn helpu gyda'r gwerthusiad. Fe'ch atgoffwn nad asesiad o'r ysgol yw hwn ac y bydd yr ymatebion yn cael eu newid i fod yn ddienw, eu cydgrynhoi ac yna eu dadansoddi. Ni fydd modd gwybod bod eich data'n perthyn i chi mewn unrhyw gyhoeddiadau.

Os teimlwch na allwch ateb cwestiwn am unrhyw reswm, gadewch ef yn wag a symudwch ymlaen i'r un nesaf. Os yw'n briodol, nodwch y rheswm pam na allwch gwblhau cwestiwn.

Diolch yn fawr

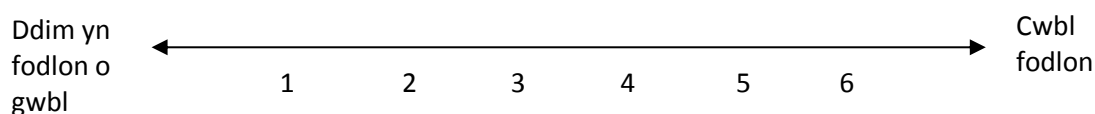
Dr Chris Taylor

ADRAN A: I'w chwblhau gan y Pennaeth

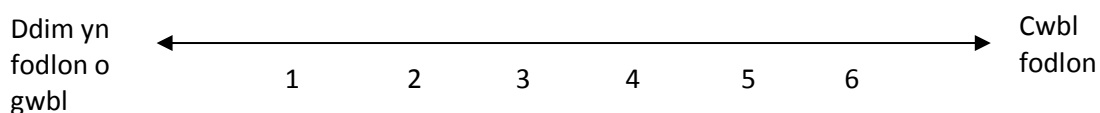
A.1 Eich enw: _____ **A.2** Rhyw: Benyw ☐ Gwryw ☐

A.3 Sawl blwyddyn:
Ydych chi wedi bod yn Bennaeth (neu'n Bennaeth Dros Dro)? _____
Ydych chi wedi gweithio yn yr ysgol hon? _____

A.4 O ystyried popeth, pa mor fodlon ydych chi ar bolisi Llywodraeth Cymru ar gyfer y Cyfnod Sylfaen? (Graddiwch o un i chwech trwy roi cylch o amgylch y rhif priodol)

A.5 O ystyried popeth, pa mor fodlon ydych chi ar weithredu'r Cyfnod Sylfaen yn yr ysgol hon gan ddefnyddio'r un raddfa?

A.6 Ym mha flwyddyn ysgol y cyflwynwyd y Cyfnod Sylfaen gyntaf yn yr ysgol hon?
____ / ____

A.7 Pan gyflwynwyd y Cyfnod Sylfaen gyntaf, beth oedd eich teimladau cychwynnol? (Ticiwch y **datganiad unigol** sy'n fwyaf perthnasol)

- Roeddwn yn edrych ymlaen ato'n fawr ☐
- Roeddwn yn edrych ymlaen ato ☐
- Roedd gennyf rai pryderon amdano ☐
- Nid oeddwn yn edrych ymlaen ato ☐
- Nid oedd gennyf farn amdano ☐

A.8 I ba raddau ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen yn dal i fod yn bwysig i Lywodraeth Cymru? (Ticiwch y **datganiad unigol** sy'n fwyaf perthnasol)

- Rwy'n credu ei fod yn dal i fod yn bwysig iawn i Lywodraeth Cymru ☐
- Mae'n dal i fod yn bwysig ond mae'n ymddangos bod ganddyn nhw flaenoriaethau eraill ☐
- Nid yw'n bwysig i Lywodraeth Cymru mwyach ☐
- Ddim yn gwybod ☐

A.9 Wrth edrych yn ôl, a oes unrhyw beth y byddech chi'n ei newid am y Cyfnod Sylfaen?
(Ticiwch **bob un sy'n berthnasol**)

- Cynnwys a chynllun y Cyfnod Sylfaen ☐
Y cymorth a'r deunyddiau a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru ☐
Y cymorth a'r arweiniad a dderbyniwyd gan yr awdurdod lleol ☐
Hyfforddiant ar y Cyfnod Sylfaen ☐
Sut y'i rhoddwyd ar waith yn eich ysgol chi ☐
Cyllid ar gyfer y Cyfnod Sylfaen ☐
Dim byd ☐

A.10 Rhowch fanylion ychwanegol

A.11 Pa dri therm allweddol y byddech chi'n eu defnyddio i ddisgrifio'r Cyfnod Sylfaen?

1. _____ 2. _____ 3. _____

A.12 Llenwch y tabl canlynol ar gyfer pob dosbarth yn y Cyfnod Sylfaen, yn seiliedig ar niferoedd presennol disgyblion a staff.

	Nifer y plant				Nifer y staff (CALI)	
	Oed Meithrin	Oed Derbyn	Disgyblion Blwyddyn Un	Disgyblion Blwyddyn Dau	Athrawon cymwysedig	Staff eraill*
Dosbarth#1						
Dosbarth#2						
Dosbarth#3						
Dosbarth#4						
Dosbarth#5						
Dosbarth#6						
Dosbarth#7						
Dosbarth#8						
Dosbarth#9						
Dosbarth#10						

* peidiwch â chynnwys gwirfoddolwyr a staff cymorth sy'n gweithio gyda phlant unigol

A.13 I ba raddau mae'r canlynol wedi bod yn ymwneud â gweithredu'r Cyfnod Sylfaen yn yr ysgol? (Ticiwch **un dewis** ar gyfer pob grŵp/unigolyn)

	Arweinydd allweddol	Rôl bwysig	Rôl fach	Amherthnasol neu ddim yn gwybod
Y Pennaeth				
Uwch Reolwyr				
Llywodraethwyr				
Cynghorydd Cyfnod Sylfaen yr Awdurdod Lleol				
Swyddogion Hyfforddiant a Chymorth Cyfnod Sylfaen yr Awdurdod Lleol				
Cydlynnydd Cyfnod Sylfaen yr Ysgol				
Athrawon eraill y Cyfnod Sylfaen				
Staff Cymorth y Cyfnod Sylfaen				
Staff Meithrin				
Athrawon CA2				
Rhieni/gofalwyr				

A.14 A oedd cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen yn golygu ailstrwythuro rheolaeth neu drefniadaeth yr ysgol mewn unrhyw ffordd?

Oedd ☐ Os oedd, amlinellwch y prif newidiadau isod
 Nac oedd ☐
 Ddim yn gwybod ☐

A.15 Pa ddatganiad, yn eich barn chi, sy'n disgrifio orau ymateb y grwpiau canlynol i gyflwyno'r Cyfnod Sylfaen? (**Ticiwch un** ar gyfer pob unigolyn / grŵp)

	Llawer o wrthwynebiaid	Peth gwrthwynebiaid	Eithaf croesawgar	Croesawgar iawn	Ddim yn gwybod neu amherthnasol
Chi'n bersonol					
Uwch reolwyr					
Llywodraethwyr					
Cynghorydd Cyfnod Sylfaen yr Awdurdod Lleol					
Swyddogion Hyfforddiant a					

Chymorth Cyfnod Sylfaen yr Awdurdod Lleol					
Cydlynnydd Cyfnod Sylfaen yr ysgol					
Athrawon eraill y Cyfnod Sylfaen					
Staff Cymorth y Cyfnod Sylfaen					
Staff Meithrin					
Athrawon CA2					
Rhieni/gofalwy r					

A.16 I ba raddau ydych chi'n cytuno â'r datganiadau canlynol yn ymwneud â CA2?
(Ticiwch un ar gyfer pob datganiad)

	Cytuno'n gryf	Cytuno	Anghytuno	Anghytuno'n gryf	Ddim yn gwybod
Ni fydd y Cyfnod Sylfaen yn cael llawer o effaith ar CA2					
Bydd angen i addysgu yn CA2 newid					
Bydd disgyblion wedi'u paratoi'n well ar gyfer CA2					

A.17 I ba raddau mae'r ysgol wedi newid ei hamgylchedd dan do ac awyr agored o
ganlyniad i bolisi'r Cyfnod Sylfaen? Lle y bo'n bosibl, nodwch y costau cyffredinol dangosol ar
gyfer y newidiadau hyn hefyd (cychwynnol a rheolaidd).

	Graddau'r newid			Costau (£)	
	Mawr	Rhywfaint o newid	Dim newid	Gwariant cychwynnol / cost sefydlog	Costau blynyddol (e.e. cynnal a chadw)
Yr amgylchedd ysgol dan do					
Yr amgylchedd ysgol awyr agored					

A.18 Pa effaith ydych chi'n credu y mae'r Cyfnod Sylfaen wedi'i chael yn eich ysgol?
(Ticiwch un ar gyfer pob categori)

	Ychydig o welliant	Rhywfaint o welliant	Dim newid	Gwaeth	Sylweddol waeth	Ddim yn gwybod
Presenoldeb						
Ymddygiad plant yn y dosbarth						
Ymddygiad plant y tu allan i'r dosbarth						
Sgiliau llythrennedd (Saesneg)						
Sgiliau llythrennedd (Cymraeg)						
Rhifedd						
Lles cymdeithasol plant						
Lles emosiynol plant						
Agweddau tuag at ddysgu						
Amrywiad mewn cyflawniad addysgol						
Effaith tlodi ar gyrhaeddiad						

A.19 Sut ydych chi'n credu bod cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen wedi effeithio ar y grwpiau canlynol o blant? (Ticiwch un ar gyfer pob grŵp)

	Wedi elwa o'r Cyfnod Sylfaen	Dim newid	Dan anfantais o ganlyniad i'r Cyfnod Sylfaen
Bechgyn			
Merched			
Plant ag anghenion addysgol arbennig			
Plant nad yw'r Gymraeg na'r Saesneg yn famiaith iddynt			
Plant nad ydynt yn cael eu haddysgu yn eu mamiaith			
Plant BME (duon a lleiafrifoedd ethnig)			
Plant sy'n byw mewn tlodi			
Plant o gefndiroedd breintiedig			
Plant a anwyd yn yr haf			
Plant mwy abl a thalentog			
Arall (nodwch)			

A.20 Os ydych chi'n teimlo bod unrhyw grwpiau o blant wedi cael eu rhoi dan anfantais o ganlyniad i gyflwyno'r Cyfnod Sylfaen, rhwch resymau isod.

A.21 Er gwaethaf y cyhoeddiad diweddar i atal y Proffil Asesu Datblygiad Plant (CDAP) rhag bod yn orfodol, a yw eich ysgol yn bwriadu parhau i'w ddefnyddio, neu unrhyw fath arall o asesiad adeg derbyn? (**Ticiwch un**)

Byddwn yn parhau i ddefnyddio'r CDAP yn llawn ☐
 Byddwn yn parhau i ddefnyddio rhai elfennau o'r CDAP ☐ (os felly, nodwch ba rai isod)
 Byddwn yn defnyddio asesiadau llinell sylfaen eraill ☐ (os felly, nodwch ba rai isod)
 Ni fyddwn yn cynnal asesiad llinell sylfaen ffurfiol ☐
 Heb benderfynu ar hyn o bryd ☐

A.22 Beth ydych chi'n credu yw'r materion pwysicaf ar hyn o bryd ar gyfer addysg y blynyddoedd cynnar (4-7 oed) yn eich ysgol chi?

	Ticiwch <u>bob un</u> sy'n berthnasol	Ticiwch y <u>mater</u> <u>unigol</u> pwysicaf
Presenoldeb		
Ymddygiad plant		
Sgiliau llythrennedd		
Sgiliau rhifedd		
Lles cymdeithasol plant		
Lles emosiynol plant		
Anghydraddoldebau o ran cyflawniad		
Datblygu'r Gymraeg		
Agweddau plant tuag at ddysgu		
Ansawdd addysgu		
Effaith tlodi ar gyrhaeddiad		
Pontio i'r Cyfnod Sylfaen		
Pontio o'r Cyfnod Sylfaen i CA2		
Cyllid		
Arall (nodwch isod)		

A.23 Bydd gan y tîm ymchwil fynediad at ddata o'r Cyfrifiad Ysgolion a fydd yn caniatáu i ni ddadansoddi'r ymatebion i'r arolwg hwn mewn rhywfaint o gyd-destun. Fodd bynnag, os hoffech roi unrhyw fanylion penodol am yr ysgol a'i phlant a fydd yn ein helpu ni i ddeall yr ymatebion i'r arolwg hwn yn well (e.e. niferoedd derbyn/dalgylch), nodwch hwy yma.

A.24 A oes gennych chi unrhyw sylwadau eraill mewn perthynas â'r Cyfnod Sylfaen yr hoffech chi eu hychwanegu yma?

Diolch am gwblhau Adran A. Nesaf, a wnewch chi gwblhau Adran B neu ei throsglwyddo i'r unigolyn mwyaf priodol sy'n gyfrifol am y Cyfnod Sylfaen yn eich ysgol o ddydd i ddydd.

Mae gweddill y dudalen hon wedi'i adael yn wag yn fwriadol. Defnyddiwch y lle hwn i wneud unrhyw sylwadau ychwanegol ynglŷn ag unrhyw un o'r cwestiynau blaenorol.

ADRAN B

ADRAN B: I'w chwblhau gan yr aelod o staff sy'n gyfrifol am y Cyfnod Sylfaen o ddydd i ddydd

Os chi yw'r un unigolyn a gwblhaodd Adran A, anwybyddwch yr holl gwestiynau sydd â seren (*) wrth eu hymyl

B.1* Nodwch eich rôl a disgrifiwch eich prif gyfrifoldebau yn gryno:

B.2* Sawl blwyddyn:

Ydych chi wedi cyflawni'r rôl hon yn yr ysgol? _____

Ydych chi wedi bod yn addysgu? _____

B.3* Pan gyflwynwyd y Cyfnod Sylfaen gyntaf yn eich ysgol chi, beth oedd eich teimladau cychwynnol? (Ticiwch y **datganiad unigol** sy'n fwyaf perthnasol)

Roeddwn yn edrych ymlaen ato'n fawr ☐

Roeddwn yn edrych ymlaen ato ☐

Roedd gennyf rai pryderon amdano ☐

Nid oeddwn yn edrych ymlaen ato ☐

Nid oedd gennyf farn amdano ☐

B.4 Pa mor wahanol ydych chi'n credu yw'r Cyfnod Sylfaen i'r hyn yr oedd yr ysgol hon yn ei wneud yn ei dosbarthiadau blynyddoedd cynnar cyn i'r Cyfnod Sylfaen gael ei gyflwyno? (**Ticiwch un** ar gyfer pob grŵp blwyddyn)

	Gwahanol iawn	Rhai gwahaniaethau	Ychydig iawn o wahaniaeth	Ddim yn gwybod
Meithrin				
Derbyn				
Blwyddyn 1				
Blwyddyn 2				

B.5* Pa dri therm allweddol y byddech chi'n eu defnyddio i ddisgrifio'r Cyfnod Sylfaen?

1. _____ 2. _____ 3. _____

B.6* Pa effaith ydych chi'n credu y mae'r Cyfnod Sylfaen wedi'i chael yn eich ysgol?
(Ticiwch un ar gyfer pob categori)

	Ychydig o welliant	Rhywfaint o welliant	Dim newid	Gwaeth	Sylweddol waeth	Ddim yn gwybod
Presenoldeb						
Ymddygiad plant yn y dosbarth						
Ymddygiad plant y tu allan i'r dosbarth						
Sgiliau llythrennedd (Saesneg)						
Sgiliau llythrennedd (Cymraeg)						
Rhifedd						
Lles cymdeithasol plant						
Lles emosiynol plant						
Agweddau tuag at ddysgu						
Amrywiad mewn cyflawniad addysgol						
Effaith tlodi ar gyrhaeddiad						

B.7 Pa mor llwyddiannus ydych chi'n credu y bu'r Cyfnod Sylfaen wrth wella'r Meysydd Dysgu canlynol ar gyfer plant, o gymharu â'i ragflaenydd, sef CA1? (Ticiwch un ar gyfer pob Maes Dysgu)

	Gwelliannau sylweddol o CA1	Rhai gwelliannau o CA1	Dim gwahaniaeth o CA1	Gwaeth na CA1
Datblygiad Creadigol				
Datblygiad Corfforol				
Gwybodaeth a Dealltwriaeth o'r Byd				
Datblygu'r Gymraeg				
Datblygiad Mathemategol				
Sgiliau Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu				
Datblygiad Personol a Chymdeithasol, Lles ac Amrywiaeth Ddiwylliannol				

B.8 O ystyried y pwyslais yn y Cyfnod Sylfaen ar y 7 Maes Dysgu uchod, a ydych chi'n credu bod unrhyw agweddau buddiol o'r CA1 blaenorol wedi cael eu colli neu eu hesgeuluso?

Ydw ☐ Nac ydw ☐

B.9 Os ydych, rhowch fanylion cryno

B.10* Sut ydych chi'n credu bod cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen wedi effeithio ar y grwpiau canlynol o blant? (**Ticiwch un** ar gyfer pob grŵp)

	Wedi elwa o'r Cyfnod Sylfaen	Dim newid	Dan anfantais o ganlyniad i'r Cyfnod Sylfaen
Bechgyn			
Merched			
Plant ag anghenion addysgol arbennig			
Plant nad yw'r Gymraeg na'r Saesneg yn famiaith iddynt			
Plant nad ydynt yn cael eu haddysgu yn eu mamiaith			
Plant BME (duon a lleiafrifoedd ethnig)			
Plant sy'n byw mewn tlodi			
Plant o gefndiroedd breintiedig			
Plant a anwyd yn yr haf			
Plant mwy abl a thalentog			
Arall (nodwch)			

B.11 Sut byddech chi'n graddio'r canlynol o ran eu defnyddioldeb cyffredinol? (**Ticiwch un** ar gyfer pob un)

	Defnyddiol iawn	Defnyddiol	Annefnyddiol	Annefnyddiol iawn	Ddim yn gwybod
Dogfennau Llywodraeth Cymru ar y Cyfnod Sylfaen					
Deunyddiau hyfforddi Llywodraeth Cymru					
Digwyddiadau DPP Llywodraeth Cymru (cynadleddau)					
Cymorth/cyngor gan yr Awdurdod Lleol					
Hyfforddiant gan yr Awdurdod Lleol					

Diolch am gwblhau Adran B. Gwnewch yn siwr fod yr arolwg wedi'i gwblhau (Adrannau A a B) yn cael ei ddychwelyd yn yr amlen Radbost a ddarparwyd.

Mae gweddill y dudalen hon wedi'i adael yn wag yn fwriadol. Defnyddiwch y lle hwn i wneud unrhyw sylwadau ychwanegol ynglŷn ag unrhyw un o'r cwestiynau blaenorol.

Atodiad F: Arolwg Cenedlaethol o Leoliadau a Ariennir Nas Cynhelir

Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen – Arolwg Cenedlaethol o Reolwyr Canolfannau

Annwyl Gyfranogwr,

Rydych chi'n cael eich gwahodd i gwblhau'r arolwg hwn yn rhan o'r Gwerthusiad o'r Cyfnod Sylfaen. Mae'r ymchwili wedi cael ei chomisiynu gan Lywodraeth Cymru (cyswllt: Launa Anderson, Uwch Swyddog Ymchwili) ac mae'n cael ei chynnal gan Brifysgol Caerdydd a Sefydliad Ymchwili Gymdeithasol ac Economaidd, Data a Dulliau Cymru (WISERD).

Prosiect tair blynedd yw hwn (mis Awst 2011 i fis Awst 2014) a gynlluniwyd i ddeall a gwerthuso'r broses o roi'r polisi ar waith ledled Cymru a'r effaith y mae'r Cyfnod Sylfaen wedi'i chael mewn ysgolion a lleoliadau a ariennir nas cynhelir, ar gyfer disgyblion ac ymarferwyr. Mae'r gwerthusiad wedi'i gynllunio i amlygu ac archwilio'n sensitif y canlyniadau i blant o ran eu datblygiad addysgol, cymdeithasol, gwybyddol ac emosiynol yn ogystal ag archwilio effaith ffactorau eraill sy'n cyfrannu, o'r tu allan i amgylchedd y lleoliad / yr ysgol.

Ein prif ddiddordeb yw profiadau plant mewn lleoliadau Cyfnod Sylfaen, wrth gwrs, ond rydym ni hefyd yn gwerthuso dull gweithredu a phroses y polisi ar amrywiaeth o raddfeydd, o'r ystafell ddosbarth, i leoliadau, i awdurdodau lleol, ac i'r llywodraeth. Mae'r arolwg hwn yn nodwedd bwysig o'r gwerthusiad ac yn cael ei anfon at bob pennaeth a rheolwr canolfan mewn lleoliadau'r Cyfnod Sylfaen ledled Cymru. Mawr obeithiwn y byddwch yn fodlon ac yn gallu cyfrannu at y darn pwysig hwn o waith ymchwili trwy gwblhau'r arolwg hwn. Hoffem gael gwybod am eich profiadau a'ch canfyddiadau o'r Cyfnod Sylfaen o ran gweithredu ac ymarfer yn eich lleoliad / ysgol. Bydd y wybodaeth a gynhyrchir gan yr arolwg hwn yn eithriadol o werthfawr wrth helpu i ffurfio'r Cyfnod Sylfaen yng Nghymru ymhellach.

Arweinir yr ymchwili gan dîm tra phrofiadol o arbenigwyr ym maes ymchwili addysgol. Mae'r gwerthusiad wedi cael ei gymeradwyo gan Bwyllgor Moeseg Ysgol Gwyddorau Cymdeithasol Prifysgol Caerdydd a bydd yn dilyn codau ymarfer proffesiynol i'r llythyren. Bydd yr holl ymatebion yn cael eu newid i fod yn ddienw, eu cydgrynhoi ac yna eu dadansoddi. Bydd yr holl ddata'n cael ei storio'n ddiogel. Ni fydd cwblhau'r arolwg hwn a'r atebion i'r cwestiynau yn cael unrhyw effaith ar unrhyw beth y gallem ofyn i'r lleoliad / ysgol ei wneud yn ystod camau nesaf y gwerthusiad. Mae gennych yr hawl i dynnu'n ôl o'r ymchwili ar unrhyw bryd. Yn olaf, cewch gwblhau'r arolwg hwn yn Gymraeg neu Saesneg.

Os oes gennych unrhyw gwestiynau ynglŷn â'r arolwg, cysylltwch â Dr Chris Taylor.

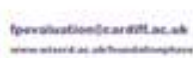
Dymuniadau gorau

Tîm Ymchwili Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen.

Dr Chris Taylor (Cyfarwyddwr y Tîm Ymchwil)
Sefydliad Ymchwil Gymdeithasol ac Economaidd, Data a Dulliau Cymru (WISERD),
46 Plas y Parc
Caerdydd
CF10 3BB
Ffôn: 02920 879338
Ebost: fpevaluation@caerdydd.ac.uk

Launa Anderson (Rheolwr Prosiect Llywodraeth Cymru)
Uwch Swyddog Ymchwil
Gwybodaeth a Sgiliau Dadansoddi
Llywodraeth Cymru
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ
Ffôn: 029 2082 5274 Ffacs: 029 2092 2765
Ebost: launa.anderson@wales.gsi.gov.uk

Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen – Arolwg Cenedlaethol o Reolwyr Canolfannau

Cyfarwyddiadau i Gyfranogwyr

Cynlluniwyd yr arolwg hwn yn bennaf i gasglu data am eich barn am weithredu a rheoli'r Cyfnod Sylfaen a gweithio gydag ef. Mae hefyd yn gofyn am rywfaint o ddata ychwanegol ynglŷn â'r Cyfnod Sylfaen yn eich lleoliad. Mae ffurf y cwestiynau'n amrywio ac maen nhw'n gofyn am ymatebion gwahanol, felly darllenwch y cyfarwyddiadau a roddir gyda phob un yn ofalus. Os bydd angen mwy o le arnoch am unrhyw reswm neu os hoffech wneud sylwadau ychwanegol, defnyddiwch dudalen ar wahân gan nodi rhif y cwestiwn perthnasol yn eglur.

Ceisiwch ateb y cwestiynau mor onest a theg â phosibl. Mae angen i ni gasglu'r holl farnau a safbwyntiau (cadarnhaol a negyddol) er mwyn helpu gyda'r gwerthusiad. Fe'ch atgoffwn nad asesiad o'r lleoliad yw hwn ac y bydd yr ymatebion yn cael eu newid i fod yn ddienw, eu cydgrynhoi ac yna eu dadansoddi.

Os teimlwch na allwch ateb cwestiwn am unrhyw reswm, gadewch ef yn wag a symudwch ymlaen i'r un nesaf. Os yw'n briodol, nodwch y rheswm pam na allwch gwblhau cwestiwn.

Diolch yn fawr

Dr Chris Taylor

1 Eich enw: _____

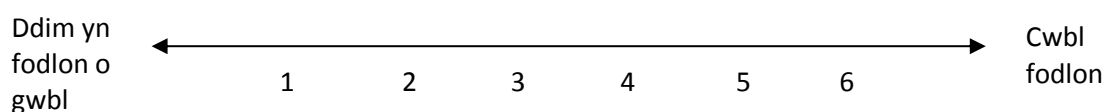
2 Rhyw: Benyw ☐ Gwryw ☐

3 Sawl blwyddyn:

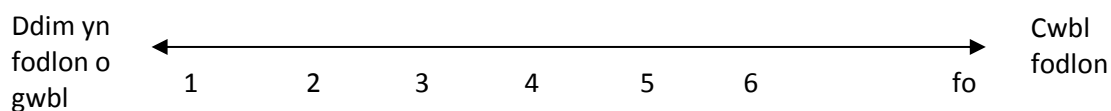
Ydych chi wedi bod yn Rheolwr Canolfan (neu'n Rheolwr Canolfan Dros Dro)? _____

Ydych chi wedi gweithio yn y lleoliad hwn? _____

4 O ystyried popeth, pa mor fodlon ydych chi ar bolisi Llywodraeth Cymru ar gyfer y Cyfnod Sylfaen? (Graddiwch o un i chwech trwy roi cylch o amgylch y rhif priodol)

5 O ystyried popeth, pa mor fodlon ydych chi ar weithredu'r Cyfnod Sylfaen yn y lleoliad hwn gan ddefnyddio'r un raddfa?

6 Ym mha flwyddyn y cyflwynwyd y Cyfnod Sylfaen gyntaf yn y lleoliad hwn?

____ / ____

7 Pan gyflwynwyd y Cyfnod Sylfaen gyntaf, beth oedd eich teimladau cychwynnol? (Ticiwch y **datganiad unigol** sy'n fwyaf perthnasol)

Roeddwn yn edrych ymlaen ato'n fawr ☐

Roeddwn yn edrych ymlaen ato ☐

Roedd gennyf rai pryderon amdano ☐

Nid oeddwn yn edrych ymlaen ato ☐

Nid oedd gennyf farn amdano ☐

8 Pa dri therm allweddol y byddech chi'n eu defnyddio i ddisgrifio'r Cyfnod Sylfaen?

1. _____ 2. _____ 3. _____

- 9 Pa mor wahanol ydych chi'n credu yw'r Cyfnod Sylfaen i'r hyn yr oedd y lleoliad hwn yn ei wneud cyn i'r Cyfnod Sylfaen gael ei gyflwyno? (**Ticiwch un** ar gyfer pob grŵp blwyddyn)

	Gwahanol iawn	Rhai gwahaniaethau	Ychydig iawn o wahaniaeth	Ddim yn gwybod
3 oed				
4 oed				

- 10 Llenwch y tabl canlynol ar gyfer pob dosbarth / grŵp yn eich lleoliad, yn seiliedig ar niferoedd presennol plant a staff.

	Nifer y plant		Nifer y staff (CALI)	
	3 oed	4 oed	Staff â chymwysterau NVQ Lefel 3 (neu gyfwerth) neu uwch	Staff eraill*
Grŵp#1				
Grŵp#2				
Grŵp#3				
Grŵp#4				
Grŵp#5				
Grŵp#6				

* peidiwch â chynnwys gwirfoddolwyr a staff cymorth sy'n gweithio gyda phlant unigol

- 11 I ba raddau mae'r canlynol wedi bod yn ymwneud â gweithredu'r Cyfnod Sylfaen yn y lleoliad? (Ticiwch **un dewis** ar gyfer pob grŵp/unigolyn)

	Arweinydd allweddol	Rôl bwysig	Rôl fach	Amherthnasol neu ddim yn gwybod
Y Rheolwr				
Uwch aelodau staff				
Aelodau staff eraill				
Cynghorydd Cyfnod Sylfaen yr Awdurdod Lleol				
Swyddogion Hyfforddiant a Chymorth Cyfnod Sylfaen yr Awdurdod Lleol				
Rhieni/gwarcheidwaid				

- 12 A oedd cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen yn golygu ailstrwythuro rheolaeth neu drefniadaeth y lleoliad mewn unrhyw ffordd?

Oedd ☐
 Nac oedd ☐
 Ddim yn gwybod ☐

Os oedd, amlinellwch y prif newidiadau:

- 13** I ba raddau mae'r lleoliad wedi newid ei amgylchedd dan do ac awyr agored o ganlyniad i bolisi'r Cyfnod Sylfaen? Lle y bo'n bosibl, nodwch y costau cyffredinol dangosol ar gyfer y newidiadau hyn hefyd (cychwynnol a rheolaidd).

	Graddau'r newid			Costau (£)	
	Mawr	Rhywfaint o newid	Dim newid	Gwariant cychwynnol / cost sefydlog	Costau blynyddol (e.e. cynnal a chadw)
Yr amgylchedd dan do					
Yr amgylchedd awyr agored					

- 14** Pa ddatganiad, yn eich barn chi, sy'n disgrifio orau ymateb y grwpiau canlynol i gyflwyno'r Cyfnod Sylfaen? (**Ticiwch un**)

	Llawer o wrthwynebiaid	Peth gwrthwynebiaid	Eithaf croesawgar	Croesawgar iawn	Ddim yn gwybod neu amherthnasol
Chi'n bersonol					
Uwch aelodau staff					
Aelodau staff eraill					
Cynghorydd Cyfnod Sylfaen yr Awdurdod Lleol					
Swyddogion Hyfforddiant a Chymorth Cyfnod Sylfaen yr Awdurdod Lleol					
Rhieni/gofalwyr					

15 Sut byddech chi'n graddio'r canlynol o ran eu defnyddioldeb cyffredinol? (**Ticiwch un**)

	Defnyddiol iawn	Defnyddiol	Annefnyddiol	Annefnyddiol iawn	Ddim yn gwybod
Dogfennau Llywodraeth Cymru ar y Cyfnod Sylfaen					
Deunyddiau hyfforddi Llywodraeth Cymru					
Digwyddiadau DPP Llywodraeth Cymru (cynadleddau)					
Cymorth/cyngor gan yr Awdurdod Lleol					
Hyfforddiant gan yr Awdurdod Lleol					

16 Pa effaith ydych chi'n credu y mae'r Cyfnod Sylfaen wedi'i chael yn eich lleoliad? (**Ticiwch un** ar gyfer pob categori)

	Ychydig o welliant	Rhywfaint o welliant	Dim newid	Gwaeth	Sylweddol waeth	Ddim yn gwybod
Ymddygiad plant yn y lleoliad						
Ymddygiad plant y tu allan i'r lleoliad						
Sgiliau llythrennedd (Saesneg)						
Sgiliau llythrennedd (Cymraeg)						
Rhifedd						
Lles cymdeithasol plant						
Lles emosiynol plant						
Agweddau tuag at ddysgu						
Effaith tlodi ar ddatblygiad plant						

- 17** Sut ydych chi'n credu bod cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen wedi effeithio ar y grwpiau canlynol o blant? (**Ticiwch un** ar gyfer pob grŵp)

	Wedi elwa o'r Cyfnod Sylfaen	Dim newid	Dan anfantais o ganlyniad i'r Cyfnod Sylfaen
Bechgyn			
Merched			
Plant ag anghenion addysgol arbennig			
Plant nad yw'r Gymraeg na'r Saesneg yn famiaith iddynt			
Plant nad ydynt yn cael eu haddysgu yn eu mamiaith			
Plant BME (duon a lleiafrifoedd ethnig)			
Plant sy'n byw mewn tlodi			
Plant o gefndiroedd breintiedig			
Plant a anwyd yn yr haf			
Arall (nodwch)			

- 18** Os ydych chi'n teimlo bod unrhyw grwpiau o blant wedi cael eu rhoi dan anfantais o ganlyniad i gyflwyno'r Cyfnod Sylfaen, rhowch resymau isod.

- 19** Pa mor llwyddiannus ydych chi'n credu y bu'r Cyfnod Sylfaen wrth wella'r Meysydd Dysgu canlynol ar gyfer plant, o gymharu â'i ragflaenydd, sef Canlyniadau Dymunol? (**Ticiwch un** ar gyfer pob Maes Dysgu)

	Gwelliannau sylweddol o Ganlyniadau Dymunol	Rhai gwelliannau o Ganlyniadau Dymunol	Dim gwahaniaeth o Ganlyniadau Dymunol	Gwaeth na Chanlyniadau Dymunol
Datblygiad Creadigol				
Datblygiad Corfforol				
Gwybodaeth a Dealltwriaeth o'r Byd				
Datblygu'r Gymraeg				
Datblygiad Mathemategol				
Sgiliau Iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu				
Datblygiad Personol a Chymdeithasol, Lles ac Amrywiaeth Ddiwylliannol				

- 20** O ystyried y pwyslais yn y Cyfnod Sylfaen ar y 7 Maes Dysgu uchod, a ydych chi'n credu bod unrhyw agweddau buddiol o'r Canlyniadau Dymunol blaenorol wedi cael eu colli neu eu hesgeuluso?

Ydw ☐
Nac ydw ☐

- 21** Os ydych, rhowch fanylion cryno

- 22** A fydddech chi'n dweud y bu unrhyw rwystrau penodol rhag gweithredu'r Cyfnod Sylfaen yn y lleoliad?

	Ticiwch bob un sy'n berthnasol	Ticiwch y rhwystr <u>unigol</u> mwyaf
Diffyg cyllid ac adnoddau		
Adeilad a chyfleusterau presennol		
Cyfranogiad rhieni		
Addasiad staff		
Eglurder ynglŷn â'r Cyfnod Sylfaen		
Pethau eraill yn digwydd yn y lleoliad		
Anghenion plant yn y lleoliad		
Cyflawni'r cymarebau oedolyn:plentyn a argymhellir		

- 23** Wrth edrych yn ôl, a oes unrhyw beth y bydddech chi'n ei newid am y Cyfnod Sylfaen? (Ticiwch **bob un sy'n berthnasol**)

Cynnwys a chynllun y Cyfnod Sylfaen ☐
Y cymorth a'r deunyddiau a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru ☐
Y cymorth a'r arweiniad a dderbyniwyd gan yr awdurdod lleol ☐
Hyfforddiant ar y Cyfnod Sylfaen ☐
Sut y'i rhoddwyd ar waith yn eich lleoliad chi ☐
Cyllid ar gyfer y Cyfnod Sylfaen ☐
Dim byd ☐

- 24** Rhowch fanylion ychwanegol

- 25** Beth ydych chi'n credu yw'r materion pwysicaf ar hyn o bryd ar gyfer addysg y blynyddoedd cynnar (0-4 oed) yn eich lleoliad chi?

	Ticiwch <u>bob un</u> sy'n berthnasol	Ticiwch y <u>mater</u> <u>unigol</u> pwysicaf
Ymddygiad plant		
Sgiliau llythrennedd		
Sgiliau rhifedd		
Lles cymdeithasol plant		
Lles emosiynol plant		
Datblygu'r Gymraeg		
Agweddau plant tuag at ddysgu		
Ansawdd staff		
Pontio i'r lleoliad		
Pontio o'r lleoliad i'r ysgol		
Effaith tlodi ar ddatblygiad plant		
Cyllid		
Arall (nodwch isod)		

- 26** I ba raddau ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen yn dal i fod yn bwysig i Lywodraeth Cymru? (Ticiwch y **datganiad unigol** sy'n fwyaf perthnasol)

Rwy'n credu ei fod yn dal i fod yn bwysig iawn i Lywodraeth Cymru ☐

Mae'n dal i fod yn bwysig ond mae'n ymddangos bod ganddyn nhw flaenoriaethau eraill ☐

Nid yw'n bwysig i Lywodraeth Cymru mwyach ☐

Ddim yn gwybod ☐

- 27** Os hoffech roi unrhyw fanylion penodol am y lleoliad a'i blant y credwch y byddant yn ein helpu ni i ddeall yr ymatebion i'r arolwg hwn yn well (e.e. niferoedd derbyn/dalgylch), nodwch hwy yma.

[illegible]

28 A oes gennych chi unrhyw sylwadau eraill mewn perthynas â'r Cyfnod Sylfaen yr hoffech chi eu hychwanegu yma?

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper appears to be a standard notebook page or a sheet of stationery.

Diolch am gwblhau'r Arolwg hwn. Gwnewch yn siwr fod eich ymateb wedi'i gwblhau yn cael ei ddychwelyd yn yr amlen Radbost a ddarparwyd.

Mae gweddill y dudalen hon wedi'i adael yn wag yn fwriadol. Defnyddiwch y lle hwn i wneud unrhyw sylwadau ychwanegol ynglŷn ag unrhyw un o'r cwestiynau blaenorol.

Atodiad G. Gwahoddiad i Ysgolion Gymryd Rhan

Launa Anderson (Rheolwr Prosiect Llywodraeth Cymru)
Uwch Swyddog Ymchwil
Gwybodaeth a Sgiliau Dadansoddi
Llywodraeth Cymru
Parc Cathays
Caerdydd, CF10 3NQ
Ffôn: 029 2082 5274
Ebost: launa.anderson@wales.gsi.gov.uk

Yr Athro Chris Taylor
WISERD
46 Plas y Parc
Prifysgol Caerdydd
Caerdydd, CF10 3BB
Ffôn: 02920 879338
Ebost: fpevaluation@caerdydd.ac.uk

2 Tachwedd 2012

Parthed: Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen – Ymchwil Astudiaeth Achos

Annwyl "rhowch enw'r Pennaeth"

Mae Prifysgol Caerdydd a Sefydliad Ymchwil Gymdeithasol ac Economaidd, Data a Dulliau Cymru (WISERD) wedi cael eu comisiynu gan Lywodraeth Cymru i gynnal gwerthusiad annibynnol o'r Cyfnod Sylfaen.

Mae "rhowch enw'r ysgol" wedi cael ei dewis ar hap (ynghyd â 39 ysgol gynradd arall yng Nghymru) i gymryd rhan yng ngham astudiaeth achos ein gwerthusiad. Hoffem ddod i ymweld ag "rhowch enw'r ysgol" am 2-3 diwrnod yn olynol yn ystod 2012/13 (a 2013/14) i gasglu gwybodaeth am brofiadau disgyblion a staff o'r Cyfnod Sylfaen.

Sylwer nad diben yr ymweliadau astudiaeth achos yw gwerthuso ysgolion unigol na'u staff. Yn hytrach, y nod yw gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen fel polisi addysg. Nid oes atebion cywir neu anghywir, a bydd pob ysgol yn aros yn gwbl ddiennw. Felly, ni fydd eich ysgol, eich staff a'ch disgyblion byth yn cael eu henwi mewn unrhyw gyhoeddiadau neu adroddiadau.

Gweler y daflen Gwybodaeth Gefndir am y Prosiect a'r Astudiaeth Achos sydd wedi'i hamgáu i gael mwy o wybodaeth am ffurf ymweliad astudiaeth achos nodweddiadol yn 2012/13.

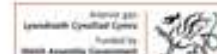
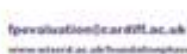
Bydd aelod o'n tîm ymchwil yn cysylltu â chi yn ystod yr ychydig ddiwrnodau nesaf i drafod hyn ymhellach ac ateb unrhyw gwestiynau a allai fod gennych.

Os yw eich ysgol yn gallu cymryd rhan, gallwn gynnal yr ymchwil yn Gymraeg neu Saesneg.

Arweinir y gwerthusiad hwn gan dîm tra phrofiadol o arbenigwyr, ac mae wedi cael ei gymeradwyo gan Bwyllgor Moeseg Ysgol Gwyddorau Cymdeithasol Prifysgol Caerdydd.

Yn gywir

Yr Athro Chris Taylor (Ymchwilydd Arweiniol, Prifysgol Caerdydd)

Atodiad H. Gwybodaeth a Manylion Caniatâd ar gyfer Rhieni/Gofalwyr yn yr Ysgolion Astudiaeth Achos (Cam II)

Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen

Gwybodaeth i rieni / gofalwyr

Mae Llywodraeth Cymru wedi gofyn i Brifysgol Caerdydd a Sefydliad Ymchwil Gymdeithasol ac Economaidd, Data a Dulliau Cymru (WISERD) werthuso ei pholisi addysg blaenllaw, sef y Cyfnod Sylfaen. Mae'r Cyfnod Sylfaen wedi cael ei gyflwyno'n raddol yn ystod y blynyddoedd diweddar ac mae bellach yn cynnwys pob plentyn 3-7 oed yng Nghymru.

Mae pedwar prif nod i'r gwerthusiad (a gynhelir rhwng mis Awst 2011 a mis Awst 2014):

1. Gwerthuso pa mor dda y mae'r Cyfnod Sylfaen yn cael ei roi ar waith ac amlygu ffyrdd y gellir gwella (*gwerthuso'r broses*);
2. Gwerthuso pa effaith y mae'r Cyfnod Sylfaen wedi'i chael hyd yma (*gwerthuso'r canlyniad*);
3. Asesu gwerth am arian y Cyfnod Sylfaen (*gwerthusiad economaidd*);
4. Rhoi fframwaith gwerthuso ar waith ar gyfer olrhain allbynnau a chanlyniadau'r Cyfnod Sylfaen yn y dyfodol (*y fframwaith gwerthuso*).

Bydd rhan o'r gwaith ymchwil hwn yn golygu gweithio gyda 40 ysgol astudiaeth achos a **ddewiswyd ar hap**. Wrth ymweld â phob ysgol, bwriadwn gyfnewid aelodau staff allweddol, arsylwi sawl ystafell ddosbarth a rhoi holiadur i blant Blwyddyn 2 ei gwblhau.

Nod y gwaith ymchwil hwn yw ceisio deall y ffyrdd y mae'r Cyfnod Sylfaen yn cael ei gyflwyno gan athrawon a sut mae plant yn profi'r Cyfnod Sylfaen. Mae'n bwysig pwysleisio na fydd yr ymchwil yn canolbwyntio ar blant unigol ond, yn hytrach, ar ddosbarthiadau cyfan. Mae arsylwi ystafelloedd dosbarth a gwrando ar safbwyntiau plant yn yr arolwg Blwyddyn 2 yn hanfodol er mwyn deall a gwerthuso addysg pob plentyn 3-7 oed a rhoi gwybodaeth i Lywodraeth Cymru amdani.

Mae'r gwaith ymchwil hwn wedi cael ei gymeradwyo gan Bwyllgor Moeseg Ysgol Gwyddorau Gymdeithasol Prifysgol Caerdydd.

I gael mwy o wybodaeth, cysylltwch â:
WISERD
46 Plas y Parc
Caerdydd CF10 3BB
Cymru

Ebost: fpevaluation@caerdydd.ac.uk
Ffôn: 029 2087 70940
Ffacs: 029 2087 6318
www.wiserd.ac.uk/foundationphase

Launa Anderson (Rheolwr Prosiect
Llywodraeth Cymru)
Uwch Swyddog Ymchwil
Gwybodaeth a Sgiliau Dadansoddi
Llywodraeth Cymru
Parc Cathays
Caerdydd, CF10 3NQ
Ffôn: 029 2082 5274
Ebost: launa.anderson@wales.gsi.gov.uk

Yr Athro Chris Taylor
WISERD
46 Plas y Parc
Prifysgol Caerdydd
Caerdydd, CF10 3BB
Ffôn: 02920 879338
Ebost: fpevaluation@caerdydd.ac.uk

rhowch y dyddiad yma

Parthed: Gwaith Ymchwil Prifysgol Caerdydd

Annwyl Riant / Gofalwr

Rydym ni (Prifysgol Caerdydd) yn ysgrifennu atoch i roi gwybod i chi y bydd un o'n hymchwilydd yn arsylwi dosbarth ** eich plentyn yn ystod tymor **.

Rydym ni'n arsylwi mwy na 100 o ystafelloedd dosbarth **a ddewiswyd ar hap** ledled Cymru. Rydym ni'n gwneud hyn oherwydd bod Llywodraeth Cymru wedi gofyn i ni astudio ansawdd yr addysg sy'n cael ei rhoi i blant 3-7 oed yng Nghymru.

Y cyfan y mae hyn yn ei olygu i chi a'ch plentyn yw y bydd ymchwilydd profiadol yn treulio ychydig oriau'n arsylwi dosbarth ** eich plentyn. Er na fydd yr ymchwilydd yn rhyngweithio'n uniongyrchol â'r plant, mae'n ymddangos bod y dosbarthiadau rydym ni wedi eu harsylwi hyd yma wedi mwynhau ein hymweliad.

Mae'r ymchwilydd wedi gweithio mewn llawer o ysgolion o'r blaen, ac mae wedi bodloni archwiliadau gofynnol y Swyddfa Cofnodion Troseddol, yn naturiol.

Ni fydd enw eich plentyn yn cael ei gofnodi ar unrhyw adeg, ac felly ni fydd unrhyw un byth yn gallu cysylltu unrhyw ddata yn ôl i'ch plentyn.

Fodd bynnag, os nad ydych eisiau i'ch plentyn fod yn bresennol pan fyddwn yn arsylwi ei ddosbarth **, llenwch y slip 'optio allan' sydd wedi'i amgáu a'i ddychwelyd i athro ** eich plentyn ar unwaith.

Sylwer nad oes angen i chi wneud unrhyw beth os ydych chi'n fodlon i'ch plentyn fod yn bresennol pan fydd yr ymchwilydd o Brifysgol Caerdydd yn arsylwi ei ystafell ddosbarth.

Gweler y daflen wybodaeth sydd wedi'i hamgáu i gael gwybod mwy am ein gwaith ymchwil.

Dymuniadau gorau,

Yr Athro Chris Taylor (Ymchwilydd Arweiniol – Prifysgol Caerdydd)

Ffurflen 'Optio Allan' o Waith Ymchwil Prifysgol Caerdydd

Os **NAD YDYCH** eisiau i'ch plentyn/plant fod yn bresennol pan fydd yr ymchwilydd o Brifysgol Caerdydd yn arsylwi ei ystafell ddosbarth/eu hystafell ddosbarth, ticiwch y blwch isod, llenwch y wybodaeth a dychwelwch y ffurflen hon i athro dosbarth eich plentyn ar unwaith.

Sylwer nad oes angen i chi wneud unrhyw beth os ydych chi'n fodlon i'ch plentyn/plant fod yn bresennol pan fydd yr ymchwilydd o Brifysgol Caerdydd yn arsylwi ei ystafell ddosbarth/eu hystafell ddosbarth.

Rwyf yn datgan trwy hyn nad wyf eisiau i'm plentyn/plant fod yn bresennol pan fydd yr ymchwilydd o Brifysgol Caerdydd yn arsylwi ei ystafell ddosbarth/eu hystafell ddosbarth

Enw'r Rhiant / Gofalwr

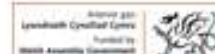
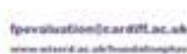
.....

Enw(au)'r Plentyn

.....

Dosbarth y Plentyn

.....

Atodiad I. Offer Arsylwi Astudiaeth Achos

Taflen Gwybodaeth Gefndir Arsylwi Astudiaeth Achos (CSO 1)

Ysgol: _____ ALL: _____

Grŵp blwyddyn: _____ Nifer y plant a oedd yn bresennol: _____

Nifer ar y gofrestr: _____ Enw'r athro: _____

AM/PM Dyddiad: _____

Gwrywaidd: _____ Benywaidd: _____

Enwau ymarferwyr ychwanegol	Amser yn ymarfer	Cymhwyster	Hyfforddiant ar y Cyfnod Sylfaen (modiwlau LIC a hyfforddiant arall)
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Saesneg fel iaith Ychwanegol: _____ Y Gymraeg yn famiaith gartref: _____

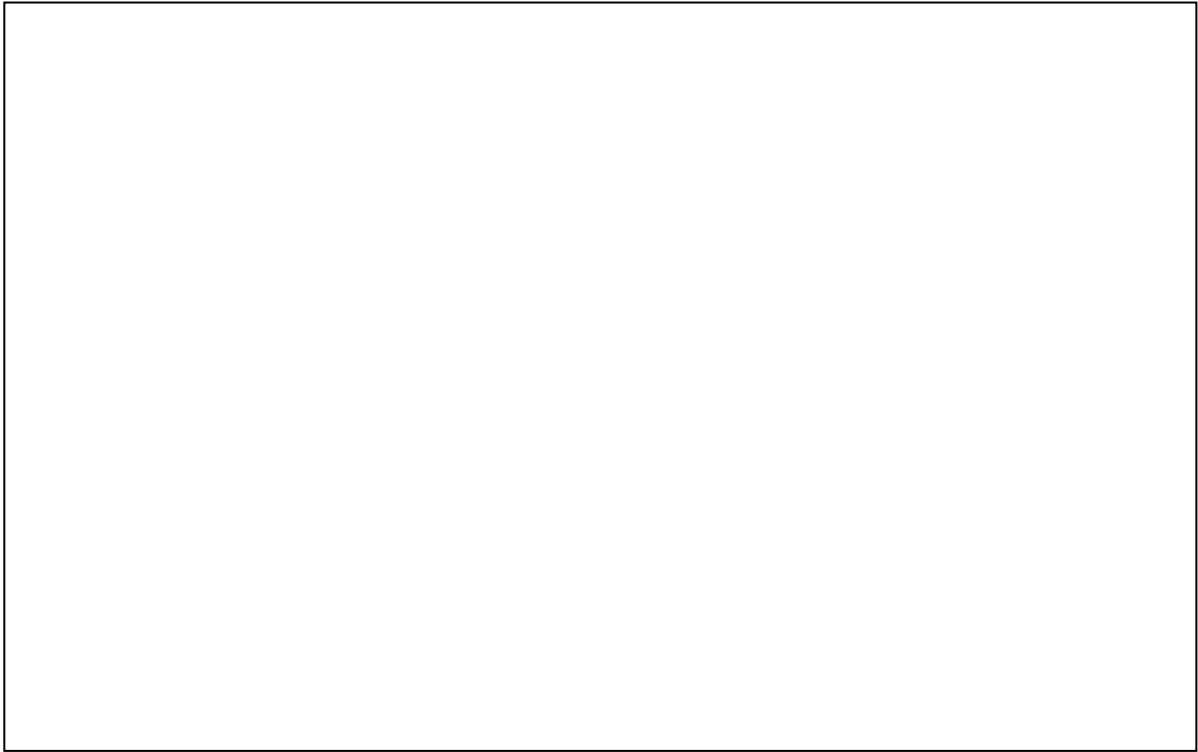
Gweithredu gan yr Ysgol: _____ Gweithredu gan yr Ysgol a Mwy: _____

Datganiadau: _____

Manylion AAA:

Amcanion y sesiwn:

Mapio Dan Do ac Awyr Agored

Taflen Arsylywi Bob Dwy Funud ar gyfer Arsylywi Astudiaeth Achos (CSO 2 – Ysgolion)

ARSYLWI PLENTYN 1 ^{af} Amser Dechrau:	CYFRANOGIAD	LLES
Beth mae'r plentyn yn ei wneud? Gwrywaidd/Benywaidd Meithrin/Derbyn/Blwyddyn 1/Blwyddyn 2	1	1
Saesneg/Cymraeg AoL C/E/F T/1/2/3/4	2	2
	3	3
	4	4
	5	5
<i>Cychwynnir gan y Plentyn/Oedolyn Cyfeirir gan y Plentyn/Oedolyn Symud yn rhydd</i> Personol/ail-law Archwilio Ymarferol dilyn cyfarwyddiadau Oedolyn/Gweithgaredd Taflen waith Adolygu Gweithgaredd Dosbarth Cyfan/Grŵp/Unigol Oedolyn yn Bresennol/Absennol Arsylywi Asesu Didactig Cydaddiladu Si Sgaffaldio Holi agored/caeëdig Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Cydweithredu â chyfoedion Desg Carped Gweithfan Y tu allan Allan o'r dosbarth Egniol		
ARSYLWI 2 nd PLENTYN	CYFRANOGIAD	LLES
Beth mae'r plentyn yn ei wneud? Gwrywaidd/Benywaidd Meithrin/Derbyn/Blwyddyn 1/Blwyddyn 2	1	1
Saesneg/Cymraeg AoL C/E/F T/1/2/3/4	2	2
	3	3
	4	4
	5	5
<i>Cychwynnir gan y Plentyn/Oedolyn Cyfeirir gan y Plentyn/Oedolyn Symud yn rhydd</i> Personol/ail-law Archwilio Ymarferol dilyn cyfarwyddiadau Oedolyn/Gweithgaredd Taflen waith Adolygu Gweithgaredd Dosbarth Cyfan/Grŵp/Unigol Oedolyn yn Bresennol/Absennol Arsylywi Asesu Didactig Cydaddiladu Si Sgaffaldio Holi agored/caeëdig Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Cydweithredu â chyfoedion Desg Carped Gweithfan Y tu allan Allan o'r dosbarth Egniol		
ARSYLWI 3 rd PLENTYN	CYFRANOGIAD	LLES
Beth mae'r plentyn yn ei wneud? Gwrywaidd/Benywaidd Meithrin/Derbyn/Blwyddyn 1/Blwyddyn 2	1	1
Saesneg/Cymraeg AoL C/E/F T/1/2/3/4	2	2
	3	3
	4	4
	5	5
<i>Cychwynnir gan y Plentyn/Oedolyn Cyfeirir gan y Plentyn/Oedolyn Symud yn rhydd</i> Personol/ail-law Archwilio Ymarferol dilyn cyfarwyddiadau Oedolyn/Gweithgaredd Taflen waith Adolygu Gweithgaredd Dosbarth Cyfan/Grŵp/Unigol Oedolyn yn Bresennol/Absennol Arsylywi Asesu Didactig Cydaddiladu Si Sgaffaldio Holi agored/caeëdig Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Cydweithredu â chyfoedion Desg Carped Gweithfan Y tu allan Allan o'r dosbarth Egniol		
ADOLYGIAD YSTAFELL DDOSBARTH 1 ^{af}		
Beth mae'r oedolion yn ei wneud? Saesneg/Cymraeg Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn <u>Pa weithgareddau eraill sy'n digwydd?</u> C/E/F?		
Rheoli? Cyfarwyddo? Gallu wedi'i baru? Cylchdroi?		

ARSYLWI 4 ^{ydd} PLENTYN	Amser Dechrau:	CYFRANOGIAD	LLES
Beth mae'r plentyn yn ei wneud?	Gwrywaidd/Benywaidd	Meithrin/Derbyn/Blwyddyn	
1/Blwyddyn 2			
	Saesneg/Cymraeg	AoL	C/E/F
			T/1/2/3/4
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
<i>Cychwynnir gan y Plentyn/Oedolyn Cyfeirir gan y Plentyn/Oedolyn Symud yn rhydd</i> Personol/ail-law Archwilio Ymarferol dilyn cyfarwyddiadau Oedolyn/Gweithgaredd Taflen waith Adolygu Gweithgaredd Dosbarth Cyfan/Grŵp/Unigol Oedolyn yn Bresennol/Absennol Arsylwi Asesu Didactig Cydaddiladu SI Sgaffaldio Holi agored/caeëdig Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Cydweithredu â chyfoedion Desg Carped Gweithfan Y tu allan Allan o'r dosbarth Egniöl			
ARSYLWI 5 ^{ed} PLENTYN		CYFRANOGIAD	LLES
Beth mae'r plentyn yn ei wneud?	Gwrywaidd/Benywaidd	Meithrin/Derbyn/Blwyddyn	
1/Blwyddyn 2			
	Saesneg/Cymraeg	AoL	C/E/F
			T/1/2/3/4
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
<i>Cychwynnir gan y Plentyn/Oedolyn Cyfeirir gan y Plentyn/Oedolyn Symud yn rhydd</i> Personol/ail-law Archwilio Ymarferol dilyn cyfarwyddiadau Oedolyn/Gweithgaredd Taflen waith Adolygu Gweithgaredd Dosbarth Cyfan/Grŵp/Unigol Oedolyn yn Bresennol/Absennol Arsylwi Asesu Didactig Cydaddiladu SI Sgaffaldio Holi agored/caeëdig Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Cydweithredu â chyfoedion Desg Carped Gweithfan Y tu allan Allan o'r dosbarth Egniöl			
ARSYLWI 6 ^{ed} PLENTYN		CYFRANOGIAD	LLES
Beth mae'r plentyn yn ei wneud?	Gwrywaidd/Benywaidd	Meithrin/Derbyn/Blwyddyn	
1/Blwyddyn 2			
	Saesneg/Cymraeg	AoL	C/E/F
			T/1/2/3/4
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
<i>Cychwynnir gan y Plentyn/Oedolyn Cyfeirir gan y Plentyn/Oedolyn Symud yn rhydd</i> Personol/ail-law Archwilio Ymarferol dilyn cyfarwyddiadau Oedolyn/Gweithgaredd Taflen waith Adolygu Gweithgaredd Dosbarth Cyfan/Grŵp/Unigol Oedolyn yn Bresennol/Absennol Arsylwi Asesu Didactig Cydaddiladu SI Sgaffaldio Holi agored/caeëdig Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Cydweithredu â chyfoedion Desg Carped Gweithfan Y tu allan Allan o'r dosbarth Egniöl			
2^a ADOLYGIAD YSTAFELL DDOSBARTH			
Beth mae'r oedolion yn ei wneud? Saesneg/Cymraeg Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn Pa weithgareddau eraill sy'n digwydd? C/E/F?			
Rheoli? Cyfarwyddo? Gallu wedi'i baru? Cylchdroi?			

ARSYLWI 7 ^{fed} PLENTYN	Amser Dechrau:	CYFRANOGIAD	LLES
Beth mae'r plentyn yn ei wneud?	Gwrywaidd/Benywaidd	Meithrin/Derbyn/Blwyddyn	
1/Blwyddyn 2			
	Saesneg/Cymraeg	AoL	C/E/F
			T/1/2/3/4
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
<i>Cychwynnir gan y Plentyn/Oedolyn Cyfeirir gan y Plentyn/Oedolyn Symud yn rhydd</i> Personol/ail-law Archwilio Ymarferol dilyn cyfarwyddiadau Oedolyn/Gweithgaredd Taflen waith Adolygu Gweithgaredd Dosbarth Cyfan/Grŵp/Unigol Oedolyn yn Bresennol/Absennol Arsylwi Asesu Didactig Cydaddiladu SI Sgaffaldio Holi agored/caeëdig Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Cydweithredu â chyfoedion Desg Carped Gweithfan Y tu allan Allan o'r dosbarth Egniöl			

ARSYLWI 8 ^{ed} PLENTYN					CYFRANOGIAD	LLES
Beth mae'r plentyn yn ei wneud? Gwrywaidd/Benywaidd Meithrin/Derbyn/Blwyddyn					1	1
1/Blwyddyn 2					2	2
Saesneg/Cymraeg AoL C/E/F T/1/2/3/4					3	3
					4	4
					5	5
Cychwynnir gan y Plentyn/Oedolyn Cyfeirir gan y Plentyn/Oedolyn Symud yn rhydd						
Personol/ail-law Archwilio Ymarferol dilyn cyfarwyddiadau Oedolyn/Gweithgaredd						
Taflen waith Adolygu Gweithgaredd Dosbarth Cyfan/Grŵp/Unigol						
Oedolyn yn Bresennol/Absennol Arsylwi Asesu Didactig Cydaddiladu						
SI Sgaffaldio Holi agored/caeëdig Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim						
rhyngweithio ag oedolyn Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant						
Cydweithredu â chyfoedion Desg Carped Gweithfan Y tu allan Allan o'r						
dosbarth Egniöl						
ARSYLWI 9 ^{ed} PLENTYN					CYFRANOGIAD	LLES
Beth mae'r plentyn yn ei wneud? Gwrywaidd/Benywaidd Meithrin/Derbyn/Blwyddyn					1	1
1/Blwyddyn 2					2	2
Saesneg/Cymraeg AoL C/E/F T/1/2/3/4					3	3
					4	4
					5	5
Cychwynnir gan y Plentyn/Oedolyn Cyfeirir gan y Plentyn/Oedolyn Symud yn rhydd						
Personol/ail-law Archwilio Ymarferol dilyn cyfarwyddiadau Oedolyn/Gweithgaredd						
Taflen waith Adolygu Gweithgaredd Dosbarth Cyfan/Grŵp/Unigol						
Oedolyn yn Bresennol/Absennol Arsylwi Asesu Didactig Cydaddiladu						
SI Sgaffaldio Holi agored/caeëdig Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim						
rhyngweithio ag oedolyn Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant						
Cydweithredu â chyfoedion Desg Carped Gweithfan Y tu allan Allan o'r						
dosbarth Egniöl						
3 ^{ydd} ADOLYGIAD YSTAFELL DDOSBARTH						
Beth mae'r oedolion yn ei wneud? Saesneg/Cymraeg Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn <u>Pa weithgareddau eraill sy'n digwydd?</u> C/E/F?						
Rheoli? Cyfarwyddo? Gallu wedi'i baru? Cylchdroi?						

ARSYLWI 11 ^{eg} PLENTYN Amser Dechrau:						CYFRANOGIAD	LLES
Beth mae'r plentyn yn ei wneud? Gwrywaidd/Benywaidd Meithrin/Derbyn/Blwyddyn						1	1
1/Blwyddyn 2						2	2
Saesneg/Cymraeg AoL C/E/F T/1/2/3/4						3	3
						4	4
						5	5
Cychwynnir gan y Plentyn/Oedolyn Cyfeirir gan y Plentyn/Oedolyn Symud yn rhydd Personol/ail-law Archwilio Ymarferol dilyn cyfarwyddiadau Oedolyn/Gweithgaredd Taflen waith Adolygu Gweithgaredd Dosbarth Cyfan/Grŵp/Unigol Oedolyn yn Bresennol/Absennol Arsylwi Asesu Didactig Cydaddiladu SI Sgaffaldio Holi agored/caeëdig Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Cydweithredu â chyfoedion Desg Carped Gweithfan Y tu allan Allan o'r dosbarth Egnïol							
ARSYLWI 12 ^{ed} PLENTYN						CYFRANOGIAD	LLES
Beth mae'r plentyn yn ei wneud? Gwrywaidd/Benywaidd Meithrin/Derbyn/Blwyddyn						1	1
1/Blwyddyn 2						2	2
Saesneg/Cymraeg AoL C/E/F T/1/2/3/4						3	3
						4	4
						5	5
Cychwynnir gan y Plentyn/Oedolyn Cyfeirir gan y Plentyn/Oedolyn Symud yn rhydd Personol/ail-law Archwilio Ymarferol dilyn cyfarwyddiadau Oedolyn/Gweithgaredd Taflen waith Adolygu Gweithgaredd Dosbarth Cyfan/Grŵp/Unigol Oedolyn yn Bresennol/Absennol Arsylwi Asesu Didactig Cydaddiladu SI Sgaffaldio Holi agored/caeëdig Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Cydweithredu â chyfoedion Desg Carped Gweithfan Y tu allan Allan o'r dosbarth Egnïol							
ARSYLWI 13 ^{eg} PLENTYN						CYFRANOGIAD	LLES
Beth mae'r plentyn yn ei wneud? Gwrywaidd/Benywaidd Meithrin/Derbyn/Blwyddyn						1	1
1/Blwyddyn 2						2	2
Saesneg/Cymraeg AoL C/E/F T/1/2/3/4						3	3
						4	4
						5	5
Cychwynnir gan y Plentyn/Oedolyn Cyfeirir gan y Plentyn/Oedolyn Symud yn rhydd Personol/ail-law Archwilio Ymarferol dilyn cyfarwyddiadau Oedolyn/Gweithgaredd Taflen waith Adolygu Gweithgaredd Dosbarth Cyfan/Grŵp/Unigol Oedolyn yn Bresennol/Absennol Arsylwi Asesu Didactig Cydaddiladu SI Sgaffaldio Holi agored/caeëdig Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Cydweithredu â chyfoedion Desg Carped Gweithfan Y tu allan Allan o'r dosbarth Egnïol							
4 ^{ydd} ADOLYGIAD YSTAFELL DDOSBARTH							
Beth mae'r oedolion yn ei wneud? Saesneg/Cymraeg Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn <u>Pa weithgareddau eraill sy'n digwydd?</u> C/E/F?							
Rheoli? Cyfarwyddo? Gallu wedi'i baru? Cylchdroi?							

ARSYLWI 13^{eg} PLENTYN Amser Dechrau:						CYFRANOGIAD	LLES
Beth mae'r plentyn yn ei wneud? Gwrywaidd/Benywaidd Meithrin/Derbyn/Blwyddyn						1	1
1/Blwyddyn 2						2	2
Saesneg/Cymraeg AoL C/E/F T/1/2/3/4						3	3
						4	4
						5	5
Cychwynnir gan y Plentyn/Oedolyn Cyfeirir gan y Plentyn/Oedolyn Symud yn rhydd Personol/ail-law Archwilio Ymarferol dilyn cyfarwyddiadau Oedolyn/Gweithgaredd Taflen waith Adolygu Gweithgaredd Dosbarth Cyfan/Grŵp/Unigol Oedolyn yn Bresennol/Absennol Arsylwi Asesu Didactig Cydaddiladu SI Sgaffaldio Holi agored/caeëdig Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Cydweithredu â chyfoedion Desg Carped Gweithfan Y tu allan Allan o'r dosbarth Egnïol							
ARSYLWI 14^{eg} PLENTYN						CYFRANOGIAD	LLES
Beth mae'r plentyn yn ei wneud? Gwrywaidd/Benywaidd Meithrin/Derbyn/Blwyddyn						1	1
1/Blwyddyn 2						2	2
Saesneg/Cymraeg AoL C/E/F T/1/2/3/4						3	3
						4	4
						5	5
Cychwynnir gan y Plentyn/Oedolyn Cyfeirir gan y Plentyn/Oedolyn Symud yn rhydd Personol/ail-law Archwilio Ymarferol dilyn cyfarwyddiadau Oedolyn/Gweithgaredd Taflen waith Adolygu Gweithgaredd Dosbarth Cyfan/Grŵp/Unigol Oedolyn yn Bresennol/Absennol Arsylwi Asesu Didactig Cydaddiladu SI Sgaffaldio Holi agored/caeëdig Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Cydweithredu â chyfoedion Desg Carped Gweithfan Y tu allan Allan o'r dosbarth Egnïol							
ARSYLWI 15^{fed} PLENTYN						CYFRANOGIAD	LLES
Beth mae'r plentyn yn ei wneud? Gwrywaidd/Benywaidd Meithrin/Derbyn/Blwyddyn						1	1
1/Blwyddyn 2						2	2
Saesneg/Cymraeg AoL C/E/F T/1/2/3/4						3	3
						4	4
						5	5
Cychwynnir gan y Plentyn/Oedolyn Cyfeirir gan y Plentyn/Oedolyn Symud yn rhydd Personol/ail-law Archwilio Ymarferol dilyn cyfarwyddiadau Oedolyn/Gweithgaredd Taflen waith Adolygu Gweithgaredd Dosbarth Cyfan/Grŵp/Unigol Oedolyn yn Bresennol/Absennol Arsylwi Asesu Didactig Cydaddiladu SI Sgaffaldio Holi agored/caeëdig Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Cydweithredu â chyfoedion Desg Carped Gweithfan Y tu allan Allan o'r dosbarth Egnïol							
5^{ed} ADOLYGIAD YSTAFELL DDOSBARTH							
Beth mae'r oedolion yn ei wneud? Saesneg/Cymraeg Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn <u>Pa weithgareddau eraill sy'n digwydd?</u> C/E/F?							
Rheoli? Cyfarwyddo? Gallu wedi'i baru? Cylchdroi?							

ARSYLWI 16^{eg} PLENTYN Amser Dechrau:						CYFRANOGIAD	LLES
Beth mae'r plentyn yn ei wneud? Gwrywaidd/Benywaidd Meithrin/Derbyn/Blwyddyn						1	1
1/Blwyddyn 2						2	2
Saesneg/Cymraeg AoL C/E/F T/1/2/3/4						3	3
						4	4
						5	5
<i>Cychwynnir gan y Plentyn/Oedolyn Cyfeirir gan y Plentyn/Oedolyn Symud yn rhydd</i> Personol/ail-law Archwilio Ymarferol dilyn cyfarwyddiadau Oedolyn/Gweithgaredd Taflen waith Adolygu Gweithgaredd Dosbarth Cyfan/Grŵp/Unigol Oedolyn yn Bresennol/Absennol Arsylwi Asesu Didactig Cydaddiladu SI Sgaffaldio Holi agored/caeëdig Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Cydweithredu â chyfoedion Desg Carped Gweithfan Y tu allan Allan o'r dosbarth Egnïol							
ARSYLWI 17^{eg} PLENTYN						CYFRANOGIAD	LLES
Beth mae'r plentyn yn ei wneud? Gwrywaidd/Benywaidd Meithrin/Derbyn/Blwyddyn						1	1
1/Blwyddyn 2						2	2
Saesneg/Cymraeg AoL C/E/F T/1/2/3/4						3	3
						4	4
						5	5
<i>Cychwynnir gan y Plentyn/Oedolyn Cyfeirir gan y Plentyn/Oedolyn Symud yn rhydd</i> Personol/ail-law Archwilio Ymarferol dilyn cyfarwyddiadau Oedolyn/Gweithgaredd Taflen waith Adolygu Gweithgaredd Dosbarth Cyfan/Grŵp/Unigol Oedolyn yn Bresennol/Absennol Arsylwi Asesu Didactig Cydaddiladu SI Sgaffaldio Holi agored/caeëdig Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Cydweithredu â chyfoedion Desg Carped Gweithfan Y tu allan Allan o'r dosbarth Egnïol							
ARSYLWI 18^{fed} PLENTYN						CYFRANOGIAD	LLES
Beth mae'r plentyn yn ei wneud? Gwrywaidd/Benywaidd Meithrin/Derbyn/Blwyddyn						1	1
1/Blwyddyn 2						2	2
Saesneg/Cymraeg AoL C/E/F T/1/2/3/4						3	3
						4	4
						5	5
<i>Cychwynnir gan y Plentyn/Oedolyn Cyfeirir gan y Plentyn/Oedolyn Symud yn rhydd</i> Personol/ail-law Archwilio Ymarferol dilyn cyfarwyddiadau Oedolyn/Gweithgaredd Taflen waith Adolygu Gweithgaredd Dosbarth Cyfan/Grŵp/Unigol Oedolyn yn Bresennol/Absennol Arsylwi Asesu Didactig Cydaddiladu SI Sgaffaldio Holi agored/caeëdig Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Cydweithredu â chyfoedion Desg Carped Gweithfan Y tu allan Allan o'r dosbarth Egnïol							
6^{ed} ADOLYGIAD YSTAFELL DDOSBARTH							
Beth mae'r oedolion yn ei wneud? Saesneg/Cymraeg Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio â phlant Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn Pa weithgareddau eraill sy'n digwydd? C/E/F?							
Rheoli? Cyfarwyddo? Gallu wedi'i baru? Cylchdroi?							

Dyfarniadau 'cyflym' ychwanegol

1	2	3	4	5
Dim ymddygiad aflonyddol		Ymddygiad aflonyddol cymedrol		Ymddygiad aflonyddol cyson
1	2	3	4	5
Dim gwrthdaro rhwng y plant		Gwrthdaro cymedrol rhwng y plant		Gwrthdaro cyson rhwng y plant
1	2	3	4	5
Deinameg tîm dda		Deinameg tîm niwtral		Deinameg tîm gymysg
1	2	3	4	5
Rhyngweithio cynnes rhwng yr oedolion a'r plant		Rhyngweithio niwtral rhwng yr oedolion a'r plant		Rhyngweithio oeraidd rhwng yr oedolion a'r plant
1	2	3	4	5
Oedolion yn ymgysylltu'n dda â'r plant		Oedolion yn ymgysylltu'n gymedrol â'r plant		Oedolion wedi'u datgysylltu oddi wrth y plant
1	2	3	4	5
Amgylchedd atyniadol yn weledol		Amgylchedd eithaf atyniadol		Amgylchedd plaen

Beth oedd y strwythur/model cyffredinol? (Pwy wnaeth beth a phryd? C/E/F? Gallu wedi'i baru? Cylchdroi?)

Taflen 'Math o Weithredu' Arsylwi Astudiaeth Achos (CSO 3)

Cyfnod Sylfaen mwyaf←			→Cyfnod Sylfaen lleiaf		Nodiadau
5		4	3	2	1
Roedd y plant yn ymwneud â chychwyn a chyfeirio eu dysgu eu hunain <u>yn aml</u> (ac roedd gan yr oedolion fwriadau eglur ar gyfer eu dysgu)		Roedd y plant yn ymwneud â chychwyn a chyfeirio eu dysgu eu hunain weithiau		Roedd oedolion bob amser yn <u>dweud wrth</u> y plant beth i'w wneud (neu roeddent yn cael gwneud beth a fynnont heb fwriadau eglur gan oedolion ar gyfer eu dysgu)	
5		4	3	2	1
Roedd y plant yn cael y cyfle i archwilio/arbrofi <u>yn aml</u>		Roedd y plant yn cael y cyfle i archwilio/arbrofi <u>weithiau</u>		<u>Ni</u> roddwyd cyfle i'r plant archwilio/arbrofi	
5		4	3	2	1
Roedd y plant yn profi pethau'n uniongyrchol (yn bersonol) <u>yn aml</u>		Roedd y plant yn profi pethau'n uniongyrchol <u>weithiau</u>		Roedd y plant yn profi dysgu ail-law yn unig	
5		4	3	2	1
Rodd y plant yn profi gweithgareddau ymarferol <u>yn aml</u>		Roedd y plant yn profi gweithgareddau ymarferol <u>weithiau</u>		<u>Nid oedd</u> y plant yn profi gweithgareddau ymarferol	
5		4	3	2	1
Roedd <u>anghenion unigol yr holl blant yn cael eu bodloni</u> yn dibynnu ar eu cyfnodau dysgu (h.y. digon o gymorth a her)		Roedd anghenion unigol <u>rhai</u> plant yn cael eu bodloni yn dibynnu ar eu cyfnodau dysgu		Disgwiliwyd i bob plentyn fod ar yr un cyfnod dysgu	
5		4	3	2	1
Pwyslais penodol	Parhaus		Parhaus		Chwarae (heb amcan oedolyn):
Wedi'i gyfoethogi	Pwyslais Penodol		Wedi'i gyfoethogi		Chwareus (gydag amcan oedolyn):
Parhaus	Wedi'i gyfoethogi		Pwyslais Penodol		Didactig:

Cyfnod Sylfaen mwyaf lleiaf		Cyfnod Sylfaen			Nodiadau
5	4	3	2	1	
Roedd holi <u>agored</u> a <u>meddwl</u> ar y <u>cyd</u> yn <u>barhaus</u> yn cael eu defnyddio gan oedolion weithiau wrth ryngweithio â'r plant	Roedd holi <u>agored</u> yn cael ei ddefnyddio weithiau gan oedolion wrth ryngweithio â'r plant	Roedd holi <u>caeëdig</u> yn cael ei ddefnyddio yn unig gan oedolion wrth ryngweithio â'r plant			
5	4	3	2	1	
Roedd yr oedolion yn annog y plant i feddwl am / myfyrio ar eu profiadau dysgu <u>yn aml</u>	Roedd yr oedolion yn annog y plant i feddwl am / myfyrio ar eu profiadau dysgu <u>weithiau</u>	Nid oedd yr oedolion yn annog y plant i feddwl am / myfyrio ar eu profiadau dysgu			
5	4	3	2	1	
Roedd y plant yn cael y cyfle i fod yn egnïol yn gorfforol <u>yn aml</u> tra eu bod yn dysgu	Roedd y plant yn cael y cyfle i fod yn egnïol yn gorfforol <u>weithiau</u> tra eu bod yn dysgu	Nid oedd y plant yn cael y cyfle i fod yn egnïol yn gorfforol tra eu bod yn dysgu			
5	4	3	2	1	
Roedd y plant yn gallu <u>cael</u> mynediad i amgylcheddau dysgu awyr agored	Roedd mynediad i'r amgylcheddau dysgu awyr agored yn <u>gyfyngedig iawn</u>	Nid oedd y plant yn gallu cael mynediad i'r awyr agored			
5	4	3	2	1	
Roedd yr oedolion yn arsylwi'r plant <u>yn aml</u> i fonitro neu asesu cynnydd	Roedd yr oedolion yn arsylwi neu'n asesu'r plant <u>weithiau</u> i fonitro cynnydd	Nid oedd yr oedolion yn arsylwi neu'n asesu'r plant i fonitro cynnydd			
5	4	3	2	1	
Roedd <u>nifer fawr</u> (>5) o 'ardaloedd dysgu' <u>cyffrous</u> , <u>hygyrch</u> ac <u>amrywiol</u> yn cael eu defnyddio'n gyson	Naill ai roedd nifer fawr o 'ardaloedd dysgu' yn cael eu defnyddio am gyfnod <u>cyfyngedig</u> , neu roedd nifer <u>gymedrol</u> o 'ardaloedd dysgu' yn cael eu defnyddio'n gyson	<u>Ychydig iawn</u> o 'ardaloedd dysgu' a ddefnyddiwyd			

Arolwg 'Cyflym' Athrawon – Arsylwi Astudiaeth Achos (CSO 4)

1. A oedd y sesiwn honno'n un nodweddiadol (AM)?	2. A oedd y sesiwn honno'n un nodweddiadol (PM)?
1. Sut penderfynoch chi beth fyddai'n cael ei wneud yn ystod y sesiwn (AM)?	2. Sut penderfynoch chi beth fyddai'n cael ei wneud yn ystod y sesiwn (PM)?
3. Yn gyffredinol, sut ydych chi'n penderfynu ar y cynlluniau gwaith / gweithgareddau ar gyfer y flwyddyn gyfan? - A ydych chi'n cynnwys plant yn eich proses gynllunio? Os felly, sut? 1 2 3 4 5	
4. Mewn wythnos 'arferol', pa mor aml y byddech chi fel arfer yn llwyddo i ddefnyddio'r man awyr agored? 	
5. Pa mor aml y byddai pob plentyn yn eich dosbarth yn mynd allan bob wythnos? 	
6. Beth yw diben y Cyfnod Sylfaen yn eich barn chi? 1 2 3 4 5	
7. Beth yw eich barn am y Cyfnod Sylfaen? A ydych chi'n ei hoffi? 1 2 3 4 5	
8. A ydych chi wedi dilyn unrhyw un o'r cyrsiau hyfforddi 'swyddogol' ar y Cyfnod Sylfaen a ddarparwyd gan eich Awdurdod Lleol? Sawl un/pa Awdurdod Lleol? Hyfforddiant arall ar y Cyfnod Sylfaen?	
9. Sawl blwyddyn ydych chi wedi bod yn addysgu, a pha lwybr a ddilynoch chi (e.e. TAR, B.Ed ac ati)?	
10. Faint o amser ydych chi wedi'i dreulio'n addysgu'r Blynyddoedd Cynnar (Meithrin – Derbyn), CA1 (BI1-BI2) a CA2 (BI3-BI6)?	

Atodiad J: Diffiniadau o Eiriau Arsylwi Allweddol

Diffiniadau Geiriau Allweddol – Arsylwi Astudiaeth Achos (CSO 6)

Cychwynnwyd gan y Plentyn / Oedolyn	Y plentyn neu'r oedolyn a benderfynodd ar y gweithgaredd
Cyfeiriwyd gan y Plentyn /Oedolyn	Y plentyn neu'r oedolyn a gyfeiriodd y gweithgaredd
Symud yn rhydd	Gallai'r plentyn symud yn rhydd o un ardal/gweithgaredd i'r llall
Personol	Profiad uniongyrchol o'r amcan dysgu
Ail-law	Profiad 'damcaniaethol/haniaethol' anuniongyrchol o'r amcan dysgu
Archwilio	Roedd y plentyn yn archwilio/arbrofi
Ymarferol	Profiad ymarferol
Dilyn Cyfarwyddiadau Oedolyn / Gweithgaredd	Roedd y plentyn yn dilyn cyfarwyddiadau oedolyn neu weithgaredd
Taflen Waith	Roedd y gweithgaredd yn golygu bod angen i'r plentyn gwblhau taflen waith
Adolygu	Roedd y plentyn yn cael ei annog gan oedolyn i feddwl am (myfyrio ar) yr hyn yr oedd newydd ei wneud

Gweithgaredd Dosbarth Cyfan / Grŵp / Unigol	Roedd y plentyn yn cymryd rhan mewn gweithgaredd dosbarth cyfan, grŵp neu unigol
Oedolyn yn Bresennol/Absennol	Gyda = roedd oedolyn yn agos i'r plentyn/grŵp; Heb = nid oedd oedolyn yn agos i'r plentyn/grŵp
Arsylwi	Roedd y plentyn yn cael ei arsylwi gan oedolyn
Asesu	Roedd y plentyn yn cael ei asesu gan oedolyn
Didactig	Roedd yr oedolyn yn addysgu mewn arddull draddodiadol (cyfarwyddiadol)
Cyddeiladu	Roedd yr oedolyn yn 'cydweithredu' â'r plentyn
SI	Roedd yr oedolyn yn ymestyn ffordd o feddwl y plentyn trwy drafod (> 4 tro)
Sgaffaldio	Roedd yr oedolyn yn helpu'r plentyn i ddysgu sut i gwblhau'r dasg (annog)
Holi Agored/Caeëdig	Agored = penagored; Caeëdig = gellid ateb ag un gair/ymadrodd

Rhyngweithio Niwtral / Cynnes / Oeraidd / Dim rhyngweithio â phlant	Niwtral = rhyngweithio nad yw'n gynnes nac yn oeraidd; Cynnes = rhannu/cymryd tro; Oeraidd = cipio pethau/taro
Rhyngweithio Niwtral/Cynnes/Oeraidd/Dim rhyngweithio ag oedolyn	Niwtral = rhyngweithio nad yw'n gynnes nac yn oeraidd; Cynnes = sylwgar/brwdfrydig; Oeraidd = disylw/diduedd
Cydweithredu â Chyfoedion	Roedd y plentyn yn cydweithredu â phlant eraill
Desg	Roedd y plentyn wrth ddesg
Carped	Roedd y plentyn yn eistedd ar garped
Gweithfan	Roedd y plentyn wrth weithfan (gallai gynnwys defnyddio desg, ond ychwanegu at hynny)

Y tu allan	Roedd y plentyn yn yr awyr agored
Allan o'r dosbarth	Roedd y plentyn yn adeilad yr ysgol, ond allan o'r ystafell ddosbarth
Egñiol	Roedd y gweithgaredd yn caniatáu i'r plentyn fod yn egñiol yn gorfforol (h.y. nid eistedd wrth ddesg/ar y llawr)

Atodiad K: Rhestr Cyfweiliadau Astudiaeth Achos

Enw'r ysgol:

Cyfweiliad Astudiaeth Achos – Pennaeth

Cefndir

1. Am ba mor hir ydych chi wedi bod yn bennaeth yn yr ysgol hon (ac ysgolion eraill)?

Safbwyntiau

2. Sut ydych chi'n teimlo ynglŷn â chyflwyno'r Cyfnod Sylfaen yn yr ysgol hon ac yn fwy cyffredinol?

Dealltwriaeth

3. Beth yw'r Cyfnod Sylfaen yn eich barn chi?

Gweithredu

4. A allwch chi ddisgrifio sut mae'r ysgol hon wedi mynd ati i weithredu'r Cyfnod Sylfaen?
 - Adnoddau (recriwtio ymarferwyr ychwanegol i fodloni cymarebau, hyfforddiant, seilwaith)

Effaith

5. Pa effaith ydych chi'n credu y mae'r Cyfnod Sylfaen yn ei chael ar (a) plant a (b) staff yn yr ysgol hon?
 - Newidiadau mewn ymarfer? A oedd rhoi'r gorau i asesiadau Blwyddyn 2 wedi cael effaith? A oedd cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen i Flwyddyn 1 mewn dosbarthiadau Blwyddyn 1/2 cymysg wedi cael effaith ar Flwyddyn 2?

Y dyfodol

6. Sut ydych chi'n credu y bydd y Cyfnod Sylfaen yn datblygu yn y dyfodol, (a) yn gyffredinol a (b) yn yr ysgol hon?
 - Annog (yr agenda codi safonau ysgolion, y Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd)

Cyffredinol

7. I ba raddau mae staff yn symud rhwng y Cyfnod Sylfaen a CA2 yn yr ysgol hon?
8. Pa 'gyfnod' oeddech chi'n ei addysgu cyn dod yn bennaeth?
9. Yn gyffredinol, beth ydych chi'n credu ddylai fod yr elfennau hanfodol ar gyfer addysgu a dysgu plant 3-7 oed?

Enw'r ysgol:

Cyfweliad Astudiaeth Achos – Arweinydd y Cyfnod Sylfaen

Cefndir

1. Am ba mor hir ydych chi wedi bod yn Arweinydd y Cyfnod Sylfaen yn yr ysgol hon?

Safbwyntiau

2. Sut ydych chi'n teimlo ynglŷn â chyflwyno'r Cyfnod Sylfaen yn yr ysgol hon ac yn fwy cyffredinol?

Dealltwriaeth

3. Beth yw'r Cyfnod Sylfaen yn eich barn chi?

Gweithredu

4. A allwch chi ddisgrifio sut mae'r ysgol hon wedi mynd ati i weithredu'r Cyfnod Sylfaen?
5. Sut mae staff y Cyfnod Sylfaen yn penderfynu ar gynlluniau gwaith a themâu yn y cwricwlwm?
6. Sut mae staff y Cyfnod Sylfaen yn monitro a gwerthuso cynnydd disgyblion?
7. Beth mae staff y Cyfnod Sylfaen yn ei ddefnyddio i lywio'r broses o hyrwyddo datblygiad personol a chymdeithasol, lles a dealltwriaeth ddiwylliannol?
8. A yw eich ysgol yn gallu cynnwys rhieni / gofalmwr yn y Cyfnod Sylfaen? Os felly, sut?

Effaith

9. Pa effaith ydych chi'n credu y mae'r Cyfnod Sylfaen yn ei chael ar (a) plant a (b) staff yn yr ysgol hon?
 - A oedd rhoi'r gorau i asesiadau Blwyddyn 2 wedi cael effaith?
 - A oedd cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen i Flwyddyn 1 mewn dosbarthiadau Blwyddyn 1/2 cymysg wedi cael effaith ar Flwyddyn 2?

Y dyfodol

10. Sut ydych chi'n credu y bydd y Cyfnod Sylfaen yn datblygu yn y dyfodol, (a) yn gyffredinol a (b) yn yr ysgol hon?

- Annog (yr agenda codi safonau ysgolion, y Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd)

Cyffredinol

11. A yw'r dosbarthiadau a arsylwon ni yn wahanol i'r dosbarthiadau Cyfnod Sylfaen nad arsylwon ni?

12. Yn gyffredinol, beth ydych chi'n credu ddylai fod yr elfennau hanfodol ar gyfer addysgu a dysgu plant 3-7 oed?

Enw'r ysgol:

Cyfweliad Astudiaeth Achos/Grŵp Ffocws – Ymarferwyr Ychwanegol (Yn bresennol =)

Cefndir

1. Am ba mor hir ydych chi a) wedi bod yn Gynorthwy-ydd Addysgu; a b) wedi bod yn Gynorthwy-ydd Addysgu yn yr ysgol hon?

Safbwyntiau

2. Sut ydych chi'n teimlo ynglŷn â chyflwyno'r Cyfnod Sylfaen yn yr ysgol hon ac yn fwy cyffredinol?

Dealltwriaeth

3. Beth yw'r Cyfnod Sylfaen yn eich barn chi?

Gweithredu

4. A allwch chi ddisgrifio sut mae'r ysgol hon wedi mynd ati i weithredu'r Cyfnod Sylfaen?
5. A yw pethau wedi newid i'r Cynorthwywyr Addysgu yn yr ysgol hon ers i'r Cyfnod Sylfaen gael ei gyflwyno (e.e. statws)?
6. Yn eich barn chi, beth yw prif ddiben Cynorthwy-ydd Addysgu/Ymarferydd y Cyfnod Sylfaen?
 - A ydych chi'n ymwneud ag arsylwi cynnydd disgyblion a rhannu hyn gyda'r athrawon?
 - A ydych chi'n ymwneud â chynllunio?
 - A yw athrawon yn gofyn i chi arwain gwersi/gweithgareddau?
7. A yw rôl Cynorthwy-ydd Addysgu'r Cyfnod Sylfaen yn yr ysgol hon yn amrywio yn dibynnu ar yr athro?

Effaith

8. Pa effaith ydych chi'n credu y mae'r Cyfnod Sylfaen yn ei chael ar (a) plant a (b) staff yn yr ysgol hon?
 - Annog (grwpiau penodol, bechgyn/merched)

Atodiad L: Arolwg Disgyblion Blwyddyn Dau

Holiadur Blwyddyn 2:

Ti a dy gartref ...

1. Faint yw dy oed?
6 ☐
7 ☐
2. Ym mha fis mae dy ben-blwydd? _____
3. A wyt ti'n fachgen neu'n ferch?
Bachgen ☐
Merch ☐
4. Sawl person sy'n cysgu yn dy ystafell wely (gan gynnwys ti dy hun)? _____
5. Sawl brawd a chwaer sydd gen ti? _____
6. Sawl cyfrifiadur a gliniadur sydd yn dy gartref di? _____
7. Sawl car, fan a thryc sydd gan dy deulu di? _____
8. Gyda phwy wyt ti'n byw?
Mam a Dad ☐
Weithiau Mam ac weithiau Dad ☐
Mam ☐
Dad ☐
Rhywun arall ☐
9. Pa mor aml wyt ti'n darllen gartref gydag oedolyn?
Bob dydd ☐
Weithiau ☐
Byth ☐

Ti a dy ysgol ...

10. Faint wyt ti'n hoffi'r ysgol?

- Rydw i'n ei hoffi llawer ☐
Rydw i'n ei hoffi ychydig ☐
Dydw i ddim yn ei hoffi ☐

11. Faint wyt ti'n hoffi darllen?

- Rydw i'n ei hoffi llawer ☐
Rydw i'n ei hoffi ychydig ☐
Dydw i ddim yn ei hoffi ☐

12. Faint wyt ti'n hoffi ysgrifennu?

- Rydw i'n ei hoffi llawer ☐
Rydw i'n ei hoffi ychydig ☐
Dydw i ddim yn ei hoffi ☐

13. Faint wyt ti'n hoffi gwneud gwaith rhif?

- Rydw i'n ei hoffi llawer ☐
Rydw i'n ei hoffi ychydig ☐
Dydw i ddim yn ei hoffi ☐

14. Faint wyt ti'n hoffi ateb cwestiynau yn y dosbarth?

- Rydw i'n ei hoffi llawer ☐
Rydw i'n ei hoffi ychydig ☐
Dydw i ddim yn ei hoffi ☐

15. Pa mor aml wyt ti'n ymddwyn yn dda yn y dosbarth?

- Trwy'r amser ☐
Peth o'r amser ☐
Byth ☐

16. Pa mor aml wyt ti'n gas i blant eraill yn yr ysgol?

- Trwy'r amser ☐
Peth o'r amser ☐
Byth ☐

17. Pa mor aml wyt ti'n gwneud dy orau yn yr ysgol?

- Trwy'r amser ☐
Peth o'r amser ☐
Byth ☐

Ti a dy deimladau ...

18. Pa mor aml wyt ti'n teimlo'n hapus?

- Trwy'r amser ☐
Peth o'r amser ☐
Byth ☐

19. Pa mor aml wyt ti'n teimlo'n drist?

- Trwy'r amser ☐
Peth o'r amser ☐
Byth ☐

20. Pan fyddi di'n henach, a hoffet ti fod yn athro yn yr ysgol hon?

- Ie ☐
Na ☐
Efallai ☐

Diolch am ein helpu ni!

Atodiad M: Arolwg Rhieni/Gofalwyr y Cyfnod Sylfaen

GWERTHUSO'R CYFNOD SYLFAEN

Gwerthusiad annibynnol gan Brifysgol Caerdydd a Sefydliad
Ymchwil Gyndeithasol ac Economaidd, Data a Dulliau Cymru
(WISERD)

AROLWG RHIENI / GOFALWYR

Ebost: fpevaluation@caerdydd.ac.uk

www.wiserd.ac.uk/foundationphase

**Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen – Arolwg Rhieni / Gofalwyr
Cyfarwyddiadau i gyfranogwyr**

Helô, a diolch am edrych ar yr holiadur byr hwn ☺

Anfonwyd hwn adref gyda'ch plentyn oherwydd hoffai Prifysgol Caerdydd a Llywodraeth Cymru gael barn rhieni/gofalwyr am y Cyfnod Sylfaen, sef yr enw ar yr ychydig flynyddoedd cyntaf o addysg gynradd yng Nghymru (i blant 3-7 oed).

Mae rhieni/gofalwyr plant y Cyfnod Sylfaen sy'n mynd i'r ysgol hon wedi cael eu dewis ar hap i gymryd rhan yn y gwaith ymchwil hwn, ynghyd â rhieni/gofalwyr plant y Cyfnod Sylfaen sy'n mynd i 40 ysgol arall a ddewiswyd ar hap ledled Cymru.

Bydd yr holiadur yn cymryd tua **10 munud** i'w gwblhau. Gallwch ei ddychwelyd i ysgol eich plentyn neu Brifysgol Caerdydd gan ddefnyddio'r amlen sydd â stamp a chyfeiriad arni. Os byddwch yn cwblhau'r arolwg, cewch eich cynnwys mewn cystadleuaeth tynnu rhifau. Bydd yr enillydd yn ennill dyfais lechen 7" (Acer). Mae pum taleb lyfr arall i'w hennill hefyd sy'n werth £10 yr un! Os hoffech gwblhau'r holiadur hwn ar y ffôn, ffoniwch 029 208 70940.

Cwblhewch a dychwelwch *un* arolwg yn unig erbyn **13 Rhagfyr, 2013**, hyd yn oed os ydych chi wedi cael sawl copi ohono. **Diolch.**

Os hoffech gael eich cynnwys yn y gystadleuaeth tynnu rhifau i ennill y ddyfais lechen 7" neu dalebau llyfrau, ysgrifennwch eich enw llawn isod.

(Ni fydd eich enw'n cael ei ddefnyddio ar gyfer unrhyw ddiben arall heblaw am gymryd rhan yn y gystadleuaeth tynnu rhifau.)

Enw Llawn:

.....

ADRAN A: Eich mab/meibion neu ferch/merched sydd yn y Cyfnod Sylfaen ar hyn o bryd

1. A ydych chi wedi cael unrhyw wybodaeth am y Cyfnod Sylfaen, ac os felly, o ble?
(Rhowch gylch o amgylch pob un sy'n berthnasol)

Dim Llythyr/taflen gan yr ysgol Gwefan yr ysgol Digwyddiad a drefnwyd gan yr ysgol

Siarad â staff yr ysgol Ffrindiau a/neu berthnasau Eich plant

Gwefan y Cyngor Llythyr/taflen gan y Cyngor Canllaw Llywodraeth Cymru

Gwefan Llywodraeth Cymru Y newyddion Chwilio'r rhyngwrdd

Arall (nodwch)

.....
.....

2. Dyma ddiffiniad o'r Cyfnod Sylfaen a gymerwyd o ddogfennau Llywodraeth Cymru:

'Cwricwlwm datblygiadol i blant 3 i 7 oed yng Nghymru yw'r Cyfnod Sylfaen.'

'Dylai amgylchedd y Cyfnod Sylfaen hybu sgiliau darganfod ac annibyniaeth a rhoi mwy o bwyslais ar ddefnyddio'r amgylchedd awyr agored fel adnodd ar gyfer dysgu plant.'

'Bydd eich plentyn yn cael cyfleoedd i archwilio'r byd o'i amgylch a deall sut mae pethau'n gweithio trwy gymryd rhan mewn gweithgareddau ymarferol sy'n berthnasol i'w gam datblygu.'

I ba raddau oeddech chi'n ymwybodol mai dyna beth yw'r Cyfnod Sylfaen?

Ticiwch un ateb (✓)

Roeddwn i'n ymwybodol o'r Cyfnod Sylfaen ond 'doeddwn i ddim yn gwybod beth ydoedd	
Roeddwn i'n gwybod ychydig bach amdano	
Dyna'r hyn roeddwn i'n ei gredu ydoedd	
Nid dyna'r hyn roeddwn i'n ei gredu ydoedd	
'Doeddwn i ddim yn ymwybodol o'r Cyfnod Sylfaen	

3. A fyddech chi wedi hoffi cael mwy o wybodaeth am y Cyfnod Sylfaen, ac os felly, o ble?
(Rhowch gylch o amgylch pob un sy'n berthnasol)

Llythyr/taflen gan yr ysgol

Gwefan yr ysgol

Canllaw Llywodraeth Cymru

*Gwefan Llywodraeth Cymru
eGylchlythyr*

Cyflwyniadau

Clipiau fideo

Digwyddiad a drefnwyd gan yr ysgol

Siarad â staff yr ysgol

Neges ebost

Rhoddwyd digon o wybodaeth i mi

Arall (nodwch)

.....

4. Pa iaith sy'n cael ei siarad gartref?

(✓) Ticiwch un ateb

Saesneg

☐

Saesneg yn bennaf, weithiau Cymraeg

☐

Cymraeg a Saesneg yn gyfartal

☐

Cymraeg yn bennaf, weithiau Saesneg

☐

Cymraeg

☐

Iaith/ieithoedd eraill (nodwch)

☐

.....

.....

.....

5. Nod cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen yn 2008 oedd newid y ffordd yr oedd plant 3 i 7 oed yn cael eu haddysgu yn yr ysgol.

Ceir isod gyfres o ddatganiadau ynglŷn ag addysg plant 3 i 7 oed yng Nghymru. Ar gyfer pob un, rhwch gylch o amgylch rif o 1-5, yn dibynnu ar ba mor gryf rydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â phob datganiad.

Rhowch gylch o amgylch un rhif

	Cytuno'n Gryf		Niwtral		Anghytun o'n Gryf	C.6
Dylai eu haddysg fod yn ymarferol	1	2	3	4	5	
Dylai eu haddysg gynnwys bod yn yr awyr agored	1	2	3	4	5	
Dylai eu haddysg fod yn amrywiol ac yn ddiddorol	1	2	3	4	5	
Dylai athrawon roi dewis iddynt o ran dysgu	1	2	3	4	5	
Dylent gael eu hannog i ddysgu ar eu cyflymder eu hunain	1	2	3	4	5	
Mae'n beth da cael sawl cynorthwy-ydd addysgu yn yr ystafell ddosbarth fel bod y plant yn gallu gweithio mewn grwpiau bach	1	2	3	4	5	
Dylai eu hystafelloedd dosbarth gynnig amrywiaeth o wahanol amgylcheddau dysgu	1	2	3	4	5	
Dylai eu haddysg fod yn egniol yn gorfforol	1	2	3	4	5	
Dylai eu haddysg sicrhau eu bod nhw'n dysgu ystod eang o sgiliau	1	2	3	4	5	
Dylai eu haddysg eu hannog i archwilio ac ymchwilio	1	2	3	4	5	

6. Dychwelwch at y tabl blaenorol (Cwestiwn 5) a thiciwch (✓) yr hyn rydych chi'n credu yw'r tair ystyriaeth bwysicaf ar gyfer addysg plant 3 i 7 oed yn y golofn 'C. 6' (ticiwch hyd at dri datganiad yn unig).

7. Yn awr, gan feddwl am eich plentyn ieuengaf sy'n mynd i'r ysgol hon ar hyn o bryd, atebwch y cwestiynau canlynol.

Rhowch gylch o amgylch yr ateb mwyaf priodol i bob cwestiwn

Faint yw ei oed?	3 4 5 6 7
Ym mha fis y cafodd ei eni?	<i>Ion Chwef Maw Ebr Mai Meh</i> <i>Gorff Awst Medi Hyd Tach Rhag</i>
Ym mha grŵp blwyddyn ydyw yn yr ysgol?	<i>Meithrin Derbyn Blwyddyn 1</i> <i>Blwyddyn 2</i>
A yw ei ddosbarth yn cynnwys grwpiau oedran cymysg?	<i>Ydy Nac ydy Ansicr</i>
A yw'n fachgen neu'n ferch?	<i>Bachgen Merch</i>

8. A oes gan eich plentyn hawl i gael Prydau Ysgol am Ddim (hyd yn oed os nad yw'n eu derbyn)?

(✓) *Ticiwch un ateb*

Oes ☐

Nac oes ☐

Ansicr ☐

9. Gan barhau i feddwl am eich plentyn ieuegaf sy'n mynd i'r ysgol hon ar hyn o bryd, nodwch ar raddfa 1 i 5 ba mor gryf rydych chi'n cytuno neu'n anghytuno â'r datganiadau canlynol:

Rhowch gylch o amgylch un rhif

	Cytuno'n Gryf		Niwtral		Anghytun o'n Gryf
Cafodd ei helpu i ymgartrefu'n dda pan ddechreuodd yn yr ysgol	1	2	3	4	5
Mae'n dod ymlaen yn dda yn yr ysgol hon	1	2	3	4	5
Mae'n hoffi'r ysgol hon	1	2	3	4	5
Mae'n derbyn gofal yn yr ysgol hon	1	2	3	4	5
Mae'r addysgu'n dda	1	2	3	4	5
Mae'r ysgol yn sicrhau bod ei holl anghenion addysgol yn cael eu bodloni	1	2	3	4	5

10. Gan barhau i feddwl am eich plentyn ieuegaf, pa mor fodlon neu anfodlon ydych chi ar ei brofiad o'r Cyfnod Sylfaen yn yr ysgol hon?

Rhowch gylch o amgylch un ateb

<i>Bodlon iawn</i>	<i>Eithaf bodlon</i>	<i>Ddim yn fodlon nac yn anfodlon</i>	<i>Eithaf anfodlon</i>	<i>Anfodlon iawn</i>
--------------------	----------------------	---------------------------------------	------------------------	----------------------

ADRAN B: Brawd/brodyr neu chwaer/chwiorydd hŷn

11. A oes gennych chi blentyn ym Mlwyddyn 3 (7/8 oed) neu Flwyddyn 4 (8/9 oed) yn yr ysgol hon ar hyn o bryd?

(✓) *Ticiwch un ateb*

Oes ☐

Nac oes ☐

Os oes, atebwch y cwestiynau isod. Os *nad oes*, ewch i Gwestiwn 12.

a) Gan feddwl yn ôl i'r adeg pan ddechreuodd eich plentyn ym Mlwyddyn 3, a ydych chi'n credu yr ymgartrefodd yn dda?

(✓) *Ticiwch un ateb*

Ydw ☐

Nac ydw ☐

Ddim yn siwr ☐

Gallwch esbonio eich ateb yma os dymunwch:
.....
.....

b) A ydych chi wedi sylwi ar unrhyw wahaniaethau yn y ffordd y mae'n cael ei addysgu neu y cafodd ei addysgu o gymharu â phan oedd ym Mlwyddyn 2 (6/7 oed)?

(✓) *Ticiwch un ateb*

Ydw ☐

Nac ydw ☐

Ddim yn siwr ☐

- Os *ydych*, nodwch p'un a ydych chi'n credu bod y canlynol wedi cynyddu, lleihau neu aros yr un fath.

(✓) *Ticiwch un ateb ar gyfer pob cwestiwn*

	Cynyddu	Yr un fath	Lleihau	Ddim yn gwybod
Faint o waith a wneir yn gyffredinol				
Gwaith cartref				
Darllen				
Ysgrifennu				
Mathemateg				
Profion				
Pa mor anodd yw'r gwaith				
Pa mor anodd yw'r gwaith cartref				
Mwynhad o ddysgu				
Nifer y cynorthwywyr addysgu				

- c) Y llynedd, cyflwynwyd profion darllen a mathemateg ar gyfer disgyblion Blwyddyn 2 ledled Cymru. Os oedd eich plentyn ym Mlwyddyn 2 y llynedd, a oeddech chi'n fodlon iddo wneud y profion hyn?

Rhowch gylch o amgylch un ateb

<i>Oeddwn, yn fodlon iawn</i>	<i>Oeddwn, yn fodlon</i>	<i>Nac oeddwn, yn anfodlon</i>	<i>Nac oeddwn, yn anfodlon iawn</i>	<i>Ddim yn siwr</i>
<i>Nid oedd fy mhlentyn ym Mlwyddyn 2</i>		<i>'Doeddwn i ddim yn ymwybodol bod fy mhlentyn wedi gwneud y profion</i>		

Gallwch esbonio eich ateb yma os dymunwch:

.....

12. A oes gennych chi unrhyw blant a anwyd cyn 1 Medi 2004 ac a aeth i'r ysgol hon?

(✓) *Ticiwch un ateb*

Oes ☐

Nac oes ☐

Os oes, atebwch y cwestiwn isod.

- **Gan feddwl am eich plentyn/plant a anwyd cyn 1 Medi 2004, a ydych chi'n credu bod yr addysg a gafodd/a gawsant yn y cyfnod babanod (rhwng 3 a 7 oed) yn well neu'n waeth na'r addysg y mae eich plentyn/plant sydd yn y cyfnod babanod ar hyn o bryd yn ei derbyn?**

Ticiwch un ateb (✓)

Gwell o lawer (roedd addysg fy mhlant hŷn yn well o lawer)	
Gwell (roedd addysg fy mhlant hŷn ychydig yn well)	
Yr un fath	
Gwaeth (mae addysg fy mhlant iau ychydig yn well)	
Gwaeth o lawer (mae addysg fy mhlant iau yn well o lawer)	

Gallwch esbonio eich ateb yma os dymunwch:

.....

.....

.....

.....

Dyma ddiwedd yr arolwg. Diolch am gymryd rhan 😊

Atodiad N. Rhestr Cyfveliadau ag Athrawon Blwyddyn Tri

Cyfweiliad ag Athro Blwyddyn 3

Enw'r ysgol:	Dyddiad:	Cyswllt:
Gwybodaeth gefndir		
Rhyw: Gwryw ☐ Benyw ☐ 1. Sawl blwyddyn ydych chi wedi bod yn addysgu i gyd? 2. Sawl blwyddyn ydych chi wedi bod yn addysgu Blwyddyn 3? 3. Sawl blwyddyn ydych chi wedi addysgu blynyddoedd eraill? Meithrin ☐ Derbyn ☐ Blwyddyn 1 ☐ Blwyddyn 2 ☐ Blwyddyn 4 ☐ Blwyddyn 5 ☐ Blwyddyn 6 ☐ Uwchradd ☐ Arall 4. - Sawl plentyn ac oedolyn sydd yn eich dosbarth? - Cymysg? - Un/dau/tri dosbarth mynediad? - Enw'r athro Blwyddyn 2? - Ysgol Gynradd neu Fabanod?	+ Dywedwch y bydd y cwestiynau canlynol yn ymwneud â'r dosbarth y mae'n ei addysgu yn awr.	

Gwybodaeth a Dealltwriaeth o'r Cyfnod Sylfaen		
5. Pa mor gyfarwydd ydych chi ag addysgeg y Cyfnod Sylfaen?	<i>Rhowch gylch os yw'n dweud ...</i> Cyfarwydd iawn Ychydig yn gyfarwydd Ddim yn gyfarwydd iawn Ddim yn gyfarwydd o gwbl	
6. Pan gyflwynwyd y Cyfnod Sylfaen gyntaf, beth oedd eich teimladau cychwynnol?	<i>Rhowch gylch os yw'n dweud ...</i> Edrych ymlaen ato'n fawr Edrych ymlaen ato Dim barn	

		Ddim yn edrych ymlaen ato Ddim yn edrych ymlaen ato o gwbl Ychydig o bryderon/ ansicrwydd
	7. Beth yw'r Cyfnod Sylfaen yn eich barn chi? - sut mae'n wahanol i CA1?	<i>Rhowch gylch os yw'n dweud ...</i> canolbwyntio ar y plentyn cychwynnir gan y plentyn hwyl seiliedig ar chwarae priodol yn ddatblygiadol profiadol ymarferol cyfannol awyr agored dysgu gweithredol amrywiol ymarferwyr ychwanegol

Hyfforddiant		
	8. A gawsoch chi unrhyw hyfforddiant yn ymwneud â'r Cyfnod Sylfaen? Do ☐ Pryd? Wedi'i ddarparu gan yr ysgol/ALI? Naddo ☐ A ydych chi'n credu y byddech chi wedi elwa o gael rhywfaint o hyfforddiant?	
	9. A ydych chi'n cael unrhyw gyfleoedd i ymweld â dosbarthiadau'r Cyfnod Sylfaen yn eich ysgol?	<i>Rhowch gylch os yw'n dweud ...</i> Ydw arsylwi ystafell ddosbarth cael profiadau ymarferol rhannu arfer gorau Nac ydw
Newid ym mhlant Blwyddyn 3		
	10. A yw'r Cyfnod Sylfaen wedi paratoi plant ar gyfer CA2? - O gymharu â CA1? - Sgiliau gwahanol?	

	11. A ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen wedi cael effaith ar unrhyw agwedd ar addysg plentyn?	Presenoldeb ymddygiad (yn y dosbarth /y tu allan i'r dosbarth) lles (cymdeithasol/emosiynol) cyfranogiad gallu academaidd (y Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd/ pynciau eraill) hyder/ annibyniaeth agwedd at ddysgu canolbwyntio
--	--	--

Pontio		
	12. A fu unrhyw heriau wrth sicrhau bod plant sy'n symud i fyny o flwyddyn 2 i flwyddyn 3 yn pontio'n llwyddiannus? Do ☐ Naddo ☐	<i>Rhowch gylch os yw'n dweud ...</i> datblygiadol ymddygiadol cyrhaeddiad cymorth gan yr uwch dîm rheoli cymorth gan dîm y Cyfnod Sylfaen ysgol gyfan? rhannu cynllunio/ syniadau/ adnoddau
	13. Pa strategaethau ydych chi'n eu defnyddio yn eich dosbarth / yn yr ysgol i gynorthwyo pontio o flwyddyn 2 i flwyddyn 3?	<i>Rhowch gylch os yw'n dweud ...</i> cymorth ychwanegol ymarferydd ychwanegol yn symud i fyny gyda'r plant addasu'r addysgeg trafod gyda'r athro Blwyddyn 2
	14. Beth yw prif heriau addysgu ym Mlwyddyn 3?	<i>Rhowch gylch os yw'n dweud ...</i> dim Ymarferydd Cynorthwyol dim lle y tu allan (diffyg) adnoddau (diffyg) lle (diffyg) sgiliau sylfaenol plant ymddygiad
Lleoliad ac Adnoddau		
	15. Ble mae'r ystafell ddosbarth blwyddyn 3 wedi'i lleoli yn yr ysgol?	<i>Rhowch gylch os yw'n dweud ...</i> yn agos i 'uned' y Cyfnod

	- Os yw'n ysgol iau, pa mor bell ydyw o'r uned fabanod?	Sylfaen adeilad ar wahân uned iau ysgol ar wahân
	16. A yw'r Cyfnod Sylfaen wedi golygu newid yn adnoddau eich dosbarth?	<i>Rhowch gylch os yw'n dweud ...</i> Staffio? Cyllid? Deunyddiau?

Asesu a Chanlyniadau CA2		
	17. Sut mae'r Asesiad Diwedd y Cyfnod Sylfaen yn llywio eich ymarfer?	<i>Rhowch gylch os yw'n dweud ...</i> mesur cywir? defnyddiol? wedi newid sut mae'n paratoi ar gyfer pontio?
	18. A ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen yn cael unrhyw effaith ar ganlyniadau CA2 neu y bydd yn cael unrhyw effaith arnynt?	<i>Rhowch gylch os yw'n dweud ...</i> gwell gwaeth
	19. A ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen wedi cael effaith ar sgiliau llythrennedd a rhifedd plant?	<i>Rhowch gylch os yw'n dweud ...</i> gwell gwaeth dim gwahaniaeth
Barn gyffredinol am effaith y Cyfnod Sylfaen		
	20. O ystyried popeth, a ydych chi'n credu bod y Cyfnod Sylfaen wedi bod yn beth da?	

Atodiad O. Gwybodaeth a Manylion Caniatâd ar gyfer Rhieni/Gofalwyr yn yr Ysgolion Astudiaeth Achos (Cam III)

Launa Anderson (Rheolwr Prosiect
Llywodraeth Cymru)
Uwch Swyddog Ymchwil
Gwybodaeth a Sgiliau Dadansoddi
Llywodraeth Cymru
Parc Cathays
Caerdydd, CF10 3NQ

Ffôn: 029 2082 5274
Ebost: launa.anderson@wales.gsi.gov.uk

Yr Athro Chris Taylor
WISERD
46 Plas y Parc
Prifysgol Caerdydd
Caerdydd, CF10 3BB

Ffôn: 029 208 76938

Ebost: TaylorCM@caerdydd.ac.uk

6 Ionawr 2014

Annwyl Riant / Gofalwr

Mae ysgol eich plentyn wedi cytuno'n garedig i gymryd rhan mewn prosiect ymchwil a ariennir gan Lywodraeth Cymru sy'n gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen. Mae hyn yn digwydd mewn nifer o ysgolion a ddewiswyd ar hap ledled Cymru.

Mae'r llythyr hwn yn esbonio beth fydd yn digwydd er mwyn eich helpu i benderfynu p'un a ydych chi'n fodlon i'ch plentyn gymryd rhan.

Hoffai'r tîm ymchwil gael gwybod barn plant am yr hyn maen nhw'n ei wneud yn yr ysgol trwy gynnal trafodaeth grŵp ffocws gyda nifer fach o blant Blwyddyn 2, a ddilyniir gan rai gweithgareddau difyr sy'n gofyn iddynt gydweithredu â'i gilydd. Mae'n golygu y byddai angen i'ch plentyn dreulio tua 45 munud gyda grŵp o 5 plentyn arall yn trafod yr hyn maen nhw'n ei wneud yn eu hamgylchedd dysgu ac yn cwblhau tri gweithgaredd cyflym.

Bydd y sesiwn yn anffurfiol ac yn cael ei chynnal mewn rhan o'r ysgol sy'n gyfarwydd iddynt.

Bydd y sesiwn yn cael ei recordio ar fideo, yn bennaf fel bod yr ymchwilwyr yn gallu ei gwyllo drachefn a gwneud nodiadau ar yr hyn a ddigwyddodd. Gallai'r data gael ei ddefnyddio i'w ledaenu hefyd ac ar gyfer mathau eraill o gyfathrebu mewn perthynas â chanfyddiadau'r prosiect. Mae'r ymchwilwyr wedi gweithio mewn llawer o ysgolion o'r blaen, ac wedi bodloni archwiliadau gofynnol y Swyddfa Cofnodion Troseddol, yn naturiol.

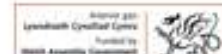
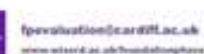
Os oes angen mwy o wybodaeth arnoch am y prosiect, mae taflen wybodaeth ynghlwm wrth y llythyr hwn. Gallwch hefyd gysylltu â'r tîm ymchwil gan ddefnyddio'r wybodaeth gyswilt ar frig y llythyr hwn.

Gofynnir i chi lenwi'r slip caniatâd a'i roi i aelod o staff os ydych chi'n fodlon i'ch plentyn gymryd rhan yn yr ymchwil.

Cofion cynnes,

Yr Athro Chris Taylor

Gwerthuso'r Cyfnod Sylfaen

Gwybodaeth i rieni / gofalwyr

Mae Llywodraeth Cymru wedi gofyn i Brifysgol Caerdydd a Sefydliad Ymchwil Gymdeithasol ac Economaidd, Data a Dulliau Cymru (WISERD) werthuso ei pholisi addysg blaenllaw, sef y Cyfnod Sylfaen. Mae'r Cyfnod Sylfaen wedi cael ei gyflwyno'n raddol yn ystod y blynyddoedd diweddar ac mae bellach yn cynnwys pob plentyn 3-7 oed yng Nghymru.

Mae pedwar prif nod i'r gwerthusiad (a gynhelir rhwng mis Awst 2011 a mis Awst 2014):

1. Gwerthuso pa mor dda y mae'r Cyfnod Sylfaen yn cael ei roi ar waith ac amlygu ffyrdd y gellir gwella (*gwerthuso'r broses*);
2. Gwerthuso pa effaith y mae'r Cyfnod Sylfaen wedi'i chael hyd yma (*gwerthuso'r canlyniad*);
3. Asesu gwerth am arian y Cyfnod Sylfaen (*gwerthusiad economaidd*);
4. Rhoi fframwaith gwerthuso ar waith ar gyfer olrhain allbynnau a chanlyniadau'r Cyfnod Sylfaen yn y dyfodol (*y fframwaith gwerthuso*).

Bydd rhan o'r gwaith ymchwil hwn yn golygu gweithio gyda nifer o ysgolion a ddewiswyd ar hap a siarad â phlant Blwyddyn 1 a Blwyddyn 2 am eu profiadau yn yr ysgol.

Nod y gwaith ymchwil hwn yw ceisio deall y ffyrdd y mae'r Cyfnod Sylfaen yn cael ei gyflwyno gan athrawon a sut mae plant yn profi'r Cyfnod Sylfaen. Mae'n bwysig pwysleisio na fydd yr ymchwil yn canolbwyntio ar blant unigol ond, yn hytrach, ar ddosbarthiadau cyfan.

Mae'r gwaith ymchwil hwn wedi cael ei gymeradwyo gan Bwyllgor Moeseg Ysgol Gwyddorau Gymdeithasol Prifysgol Caerdydd.

I gael mwy o wybodaeth, cysylltwch â:

WISERD

46 Plas y Parc

Caerdydd CF10 3BB

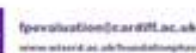
Cymru

Ebost: fpevaluation@caerdydd.ac.uk

Ffôn: 029 2087 70940

Ffacs: 029 2087 6318

www.wiserd.ac.uk/foundationphase

Ffurflen 'Optio i Mewn' i Waith Ymchwil Prifysgol Caerdydd

Ticiwch y blwch isod os ydych chi'n fodlon i'ch plentyn gymryd rhan yn y gweithgareddau Blwyddyn 2 a ddisgrifir uchod. Llenwch y slip hwn a'i ddychwelyd i aelod o staff.

Rwyf yn datgan trwy hyn fy mod i'n fodlon i'm plentyn gymryd rhan mewn gwaith grŵp gydag ymchwilwyr o Brifysgol Caerdydd am 15 munud. ☐

Rwyf yn datgan trwy hyn fy mod i'n fodlon i'r gwaith grŵp gael ei recordio ar fideo ac y gallai'r data gael ei ddefnyddio at ddibenion lledaenu mewn perthynas â chanfyddiadau'r prosiect. ☐

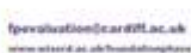
Rwyf yn deall fy mod i'n gallu atal fy mhleintyn rhag cymryd rhan yn y prosiect ar unrhyw bryd (gan gynnwys ar ôl i'r prosiect ddod i ben). ☐

Enw'r Rhiant / Gofalwr.....

Llofnod y Rhiant / Gofalwr

Enw(au)'r Plentyn

Dosbarth y Plentyn

Atodiad P. Gweithgareddau Plant Blwyddyn Dau (Cam III)

Nodiadau Cyffredinol

- Diffoddwch y camera ar ôl pob gweithgaredd, ac yna trowch ef yn ôl ymlaen ar gyfer y gweithgaredd nesaf.
- Dylai'r sawl sy'n gweithredu'r camera gadw golwg ar yr amseru.
- Peidiwch â threulio gormod o amser yn gofyn i blant pam y gwnaethant weithgaredd mewn ffordd benodol.
- Ceisiwch gadw at y terfynau amser.
- Darllenwch y cyfarwyddiadau ar gyfer pob gweithgaredd er mwyn sicrhau cysondeb.
- Ceisiwch beidio ag ymyrryd/gwneud awgrymiadau, dim ond cadw trefn!
- Dylai'r ymchwilydd ailadrodd yr hyn y mae'r plant yn ei ddweud er mwyn sicrhau bod y fideo'n codi'r sain.
- Trefnwch y plant i eistedd mewn patrwm bachgen/merch, bachgen/merch.

Croeso a Rheolau Sylfaenol (2 funud)

- Cyflwyniadau a diolch.
- Byddwn yn gwneud rhai gweithgareddau gyda'n gilydd a'u recordio, ac mae'n bwysig cofio bod y camera ond yn gallu clywed un unigolyn ar y tro. Gwrandewch ar eich gilydd a chymerwch eich tro i siarad.
- Gofynnwch os nad ydych chi'n deall rhywbeth.

Ysgogiadau Grŵp Ffocws Blwyddyn Dau (20 munud fel grŵp)

- A allwch chi ddisgrifio i mi pa fath o bethau rydych chi'n eu gwneud ar ddiwrnod arferol ym Mlwyddyn 2? (e.e. ddoe, bore/prynhawn, dan do/awyr agored, fy amser i/chwarae).
- Beth yw'r gwahanol ardaloedd yn eich ystafell ddosbarth? (a'r tu allan).

- Sut mae eich athro/athrawes (a'ch Ymarferwyr Cynorthwyol) yn eich helpu i ddysgu am bethau newydd?
- Sut ydych chi'n dysgu darllen? A ydych chi'n hoffi darllen?
- Sut ydych chi'n dysgu ysgrifennu? A ydych chi'n hoffi ysgrifennu?
- Sut ydych chi'n dysgu am rifau? A ydych chi'n hoffi gwaith rhif?
- Beth yw'r peth gorau am fod ym Mlwyddyn 2? Beth yw'r peth mwyaf anodd?

Gweithgaredd Trefnu (5 munud fel grŵp)

Darllenwch y cyfarwyddiadau, cadwch y plant yn dawel, amserwch 3 munud, ar ôl 2.5 munud gofynnwch i'r plant orffen y dasg a chytuno ar benderfyniad, gofynnwch i'r plant egluro eu categorïau – yn fyr. Os cwblhawyd y dasg yn gyflym, gofynnwch i'r plant aildrefnu.

- Dyma gasgliad o eitemau amrywiol. Gweithiwch gyda'ch gilydd i drefnu'r eitemau mewn tri chylch. Rhewch eitemau rydych chi'n credu eu bod yn mynd gyda'i gilydd yn yr un cylch. Gallwch roi eitemau nad ydych chi'n siŵr amdanynt o'r neilltu. Gallwch wneud hyn unrhyw ffordd y dymunwch, ond mae angen i chi weithio fel grŵp. Siaradwch â'ch gilydd a thrafodwch eich syniadau.

Graddau Diemwnt (5 munud fel grŵp)

Darllenwch y cyfarwyddiadau, cadwch y plant yn dawel, amserwch 3 munud, ar ôl 2.5 munud gofynnwch i'r plant orffen y dasg a chytuno ar benderfyniad, gofynnwch i'r plant egluro eu graddau – yn fyr.

- Mae'r gweithgaredd hwn yn trafod gwerth arian. A yw hynny'n bwysig?
- Dyma nifer o ddatganiadau am arian (darllenwch bob un yn uchel).
- Hoffwn i chi weithio gyda'ch gilydd fel grŵp i benderfynu beth sydd fwyaf pwysig a lleiaf pwysig. Mae'r datganiad pwysicaf yn mynd ar dop

y diemwnt (dangoswch), ac mae'r datganiad lleiaf pwysig yn mynd ar y gwaelod (dangoswch).

- Gallwch wneud hyn unrhyw ffordd y dymunwch, ond mae angen i chi weithio fel grŵp.

Gweithgaredd Tedi (2 funud ar eu pennau eu hunain)

Darllenwch y cyfarwyddiadau, cadwch y plant yn dawel, amserwch 2 funud.

- Rydw i eisiau rhoi anrheg pen-blwydd i blentyn yn y meithrin.
- Fe brynes i'r tedi hwn, ond rydw i'n credu y gallai fod braidd yn ddiflas i chwarae ag ef.
- Hoffwn i bob un ohonoch chi feddwl am syniad ar gyfer sut gallech chi ei wneud yn fwy o hwyl i blentyn yn y meithrin chwarae ag ef.
- Gallwch chi i gyd gyffwrdd â'r tedi'n gyflym nawr tra eich bod chi'n meddwl.
- Arhoswch yn dawel, a meddyliwch yn eich pen beth y gallech chi ei wneud i wneud y tedi'n fwy diddorol i blentyn yn y meithrin chwarae ag ef.

Anifail yn y Blwch (5 munud)

Darllenwch y cyfarwyddiadau, cadwch y plant yn dawel, amserwch 5 munud.

- Mae anifail tegan yn y blwch hwn. Rydw i'n gwybod pa fath o anifail ydyw, ond 'dydych chi ddim.
- Hoffwn i chi gymryd tro i ofyn cwestiynau er mwyn helpu i ddarganfod beth sydd yn y blwch. Gallwch ofyn 4 cwestiwn yr un, ac yna byddaf yn gofyn i bob un ohonoch ba anifail rydych chi'n credu ydyw.
- Gallaf ateb ie neu na i'ch cwestiynau yn unig, felly dewiswch eich cwestiynau yn ofalus.
- Peidiwch â siarad dros eich gilydd.
- Gallwch ddechrau gyda'ch cwestiwn cyntaf...